

## 1. ಪರಿಚಯ

ಬೆಂಗಳೂರು ಪುರಸಭೆ, ನಗರ ಸುಧಾರಣಾ ಮಂಡಳಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಯೋಜನಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಕರ್ನಾಟಕ ಗೃಹ ಮಂಡಳಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು 1975ರವರೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಯೋಜನೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ವ್ಯಾಪಿಸಿದ್ದರಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಗೊಂದಲವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವಲ್ಲದೆ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕುಂಠಿತಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ದೆಹಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವನ್ನು ರಚಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಯಿತು.

ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವನ್ನು (ಬಿಡಿಎ) ಬಿಡಿಎ ಅಧಿನಿಯಮ, 1976ರ (ಬಿಡಿಎ ಅಧಿನಿಯಮ) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಮತ್ತು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಬಿಡಿಎ ಅಧಿನಿಯಮ, 1976ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 14ರಂತೆ, ಚರ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರಾಸ್ತಿಗಳ ಸ್ವಾಧೀನ, ಹೊಂದುವುದು, ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವುದು, ಕಟ್ಟಡ, ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಬಿಡಿಎ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 15, ಸರ್ಕಾರದ ಪೂರ್ವ ಅನುಮತಿಯೊಡನೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಭೂಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಬಿಡಿಎ ಅಧಿನಿಯಮದ ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟು ಕೆಳಕಂಡಂತಿದೆ:

ಸೆಕ್ಷನ್ 15: ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಲು ಬಿಡಿಎಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಸೆಕ್ಷನ್ 17: ಒಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದಾಗ, ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆ <sup>1</sup> ವಿಧಿಸುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಒಂದು ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಎ ತಯಾರಿಸಬೇಕು (ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಧಿಸೂಚನೆ).

ಸೆಕ್ಷನ್ 18: ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಎ, ಮಂಜೂರಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬಹುದು.

ಸೆಕ್ಷನ್ 19: ಯೋಜನೆಯು ಮಂಜೂರಾದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರವು ಸರ್ಕಾರಿ ಗೆಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಯೋಜನೆಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು (ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆ) ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕು.

ಸೆಕ್ಷನ್ 27: ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ದಿನದಿಂದ ಐದು ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ ಬಿಡಿಎ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ವಿಫಲವಾದರೆ, ಯೋಜನೆಯು ಗತಿಸಿಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಸೆಕ್ಷನ್ 36: ಬಿಡಿಎ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿಯಲ್ಲಿನ ಭೂಸ್ವಾಧೀನವು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮ, 1894ರ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೊಳಪಟ್ಟ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಬಿಡಿಎ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯು ಪ್ರಕಟವಾದ ನಂತರ ಸ್ವಾಧೀನವು ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮ, 1894ರ ನಿಬಂಧನೆಗಳಡಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಬಿಡಿಎಯಿಂದ ಭೂ ಸ್ವಾಧೀನದ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಕೆಳಗಿನ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತವೆ.

<sup>1</sup> ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಆ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಭೂಮಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಬೇಡವಾದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಮಾರಾಟದ ಮೌಲ್ಯವು ಏರಿಕೆಯಾಗಲೀ ಬಿಡಿಎಯು ಅಂತಹ ಭೂಮಿಗೆ ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ

ಸೆಕ್ಷನ್ 11	: ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭೂಮಿಗೆ, ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ನಂತರ ಉಪ ಆಯುಕ್ತರು ಪರಿಹಾರದ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಬೇಕು.
ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)	: ಸೆಕ್ಷನ್ 11ರಡಿ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ ನಂತರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉಪ ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಂತರ ಭೂಮಿಯು ಎಲ್ಲ ಋಣಭಾರದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಬಿಡಿಎ ವಶದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.
ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)	: ಹಾಗೆ ಭೂಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಉಪ ಆಯುಕ್ತರು ಸರ್ಕಾರೀ ಗೆಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕು.
ಸೆಕ್ಷನ್ 31	: ಅರ್ಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಉಪ ಆಯುಕ್ತರು ಪರಿಹಾರದ ಪಾವತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಅಥವಾ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಒಪ್ಪದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪರಭಾರೆ ಮಾಡಲು ಸಕ್ಷಮ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಭೂಮಾಲೀಕತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಾಜ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಠೇವಣಿಯಾಗಿಡಬೇಕು.
ಸೆಕ್ಷನ್ 48(1)	: ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರದ ಯಾವುದೇ ಭೂಮಿಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜೂನ್ 1948ರಿಂದ ಫೆಬ್ರವರಿ 2010ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 54 ಬಡಾವಣೆಗಳ ರಚನೆಗಾಗಿ 34,527-17 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜನವರಿ 1995ರಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 2012ರವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರವು 1355-01 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು<sup>2</sup> ಭೂಮಿಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ, ಕೋಷ್ಟಕ-1ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ, ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 48(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು.

**ಕೋಷ್ಟಕ-1: ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯ ವಿವರಗಳು**

ಸರ್ಕಾರವು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಹಂತ	ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯ ವಿಸ್ತಾರ (ಎಕರೆ-ಗುಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ)
ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ನಂತರ	794-05
ಪರಿಹಾರದ ಪಾವತಿಗಾಗಿ ಆದೇಶಿಸಿದ ನಂತರ	161-00
ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ	281-32
ಸೆಕ್ಷನ್ 6(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ ನಂತರ	118-04
	<b>1355-01</b>

(ಆಧಾರ: ಬಿಡಿಎ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ)

ಬಿಡಿಎ (ನಿವೇಶನಗಳ ಹಂಚಿಕೆ) ನಿಯಮಗಳು, 1984, ಬಿಡಿಎ (ನಾಗರೀಕ ಸೌಲಭ್ಯ ನಿವೇಶನಗಳ ಹಂಚಿಕೆ) ನಿಯಮಗಳು, 1989 ಮತ್ತು ಬಿಡಿಎ (ಮೂಲ ನಿವೇಶನಗಳ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ನಿವೇಶನಗಳ ವಿಲೇವಾರಿ) ನಿಯಮಗಳು, 1984 - ಇವುಗಳು ಬಡಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ರಚಿಸಿದ ವಿವಿಧ ಪ್ರವರ್ಗಗಳ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಂಚಲು ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ.

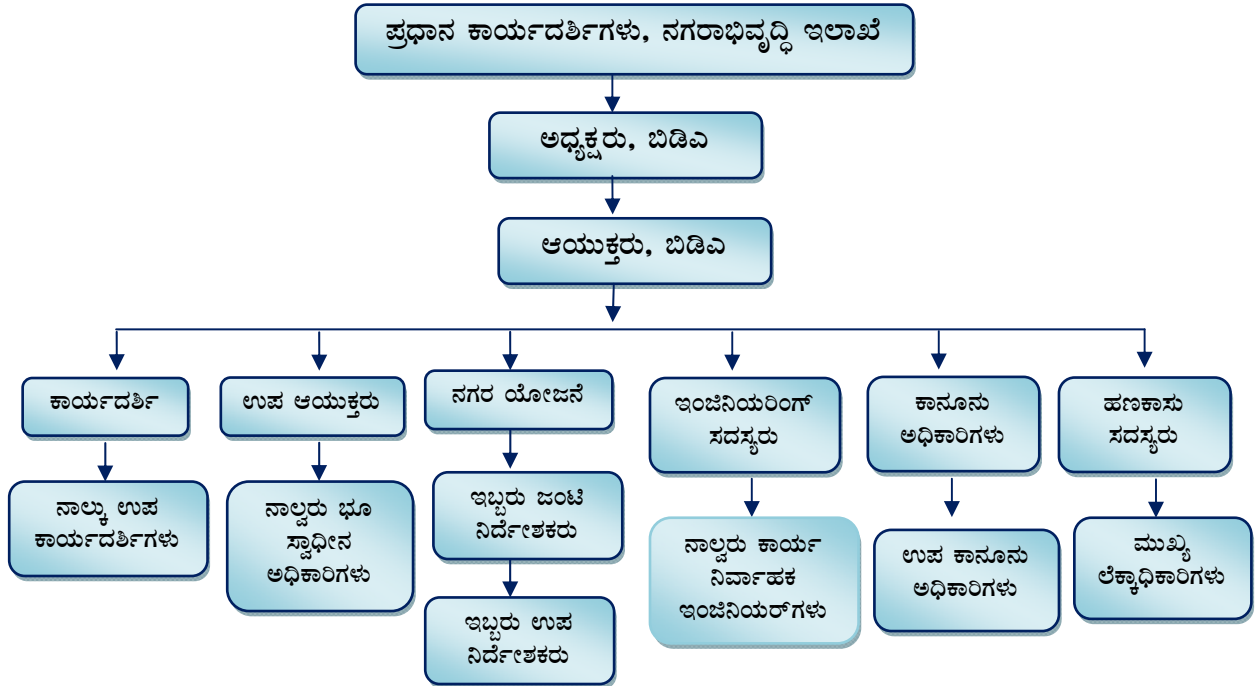
ಬಿಡಿಎ 2007-12ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅದು 265 ನಾಗರೀಕ ಸೌಲಭ್ಯ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು, 541 ಮೂಲ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಂತರ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು, 438 ಬಿಡಿಎ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ 924 ಬದಲಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿತ್ತು.

<sup>2</sup> 1355-01 ಎಕರೆ ಎಂದರೆ 1355 ಎಕರೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ಗುಂಟೆ. ನಲವತ್ತು ಗುಂಟೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಎಕರೆ. ಕೂಡುಗೆರೆಗೆ ಮೊದಲಿನ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರೆ ಕೂಡುಗೆರೆಯ ನಂತರದ ಸಂಖ್ಯೆ ಗುಂಟೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ

## 2. ಸಂಘಟನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ ಒಟ್ಟಾರೆ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಓರ್ವ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಬಿಡಿಎದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿದ್ದರೆ ಓರ್ವ ಆಯುಕ್ತರು ಮತ್ತು 12 ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಎರಡು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸದಸ್ಯರು ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಆಯುಕ್ತರು ಬಿಡಿಎದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಓರ್ವ ಉಪ ಆಯುಕ್ತರು ಭೂಸ್ವಾಧೀನದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ, ಓರ್ವ ನಗರ ಯೋಜನಾ ಸದಸ್ಯರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಮಂಜೂರಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಓರ್ವ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಸದಸ್ಯರು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಉಪಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಭೂ ಸ್ವಾಧೀನಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ನಗರ ಯೋಜನಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಹಾಗೂ ಇಬ್ಬರು ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಮತ್ತು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ರವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಉಪ ಕಾನೂನು ಅಧಿಕಾರಿಯವರಿಂದ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯುವ ಕಾನೂನು ಅಧಿಕಾರಿಯವರು ಕಾನೂನು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಲು ಬಾಧ್ಯರಾಗಿದ್ದರೆ ಮುಖ್ಯ ಲೆಕ್ಕಾಧಿಕಾರಿಯವರಿಂದ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯುವ ಹಣಕಾಸು ಸದಸ್ಯರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಲು ಬಾಧ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಬಿಡಿಎಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ನಾಲ್ಕು ಉಪಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಿಂದ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ನಿವೇಶನಗಳ ಹಂಚಿಕೆ, ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆ ನಿರ್ಧರಣೆ, ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಹಾಗೂ ಬಿಡಿಎಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಬಾಧ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

### ಸಂಘಟನಾ ನಕ್ಷೆ



## 3. ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ

ಸರ್ಕಾರವು 610-16½ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟು 2007-12ರ ಅವಧಿಯನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿದಂತೆ, ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯನ್ನು ಫೆಬ್ರವರಿಯಿಂದ ಜುಲೈ 2012ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. 29 ಮೇ

2012ರಂದು ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರೊಂದಿಗೆ ನಡೆದ ಆಗಮನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ವಿಧಾನವನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಯಿತು. ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಮಾದರಿಯು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಸಚಿವಾಲಯ, ಬಿಡಿಎ, ನಾಲ್ಕು ಭೂಸ್ವಾಧೀನಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ನಗರ ಯೋಜನಾ ಶಾಖೆ, ಕಾನೂನು ಅನುಭಾಗ, ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ವಿಭಾಗ, ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗ, ನಾಲ್ಕು ಉಪ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಕಂದಾಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿತ್ತು.

2007-12ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಭೂಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟು 126 ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 40ರಷ್ಟನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಮಾದರಿಯು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಸರ್ಕಾರವು 2007-12ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಕರಣಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಭೂಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಪರಿಣಮಿಸಿದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಅವಧಿಯ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಯಿತು. ಭೂಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟು ನಂತರ ಮಾದರಿಯ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ನಂತರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಸಂಬಂಧಿತ ಉಪನೋಂದಾಣಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಋಣಭಾರ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸಹ ಪಡೆಯಿತು. ನಿವೇಶನಗಳ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಮಾದರಿಯು 2007-12ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಿದ 265 ನಾಗರಿಕ ಸೌಲಭ್ಯ ನಿವೇಶನಗಳು, 541 ಮೂಲೆ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಂತರ ನಿವೇಶನಗಳು, 438 ಬಿಡಿ ನಿವೇಶನಗಳು ಮತ್ತು 924 ಬದಲಿ ನಿವೇಶನಗಳ ಶೇಕಡಾ 40ರಷ್ಟನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿತ್ತು.

ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರೊಂದಿಗೆ 12 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2012ರಂದು ನಡೆದ ನಿರ್ಗಮನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿಗೆ ಬಿಡಿಎ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

#### 4. ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ನಡೆಸಲಾಯಿತು:

- ಸರ್ಕಾರವು ಭೂಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಕರಣಗಳು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಂಬಂಧಿತ ಅಧಿನಿಯಮಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದ್ದವೇ;
- ಅಧಿನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿನ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ನಿಯಂತ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿತ್ತೇ;
- ವಿವಿಧ ಪ್ರವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ನಿವೇಶನಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯು ಅದರ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ರಚಿಸಿದ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿದ್ದವೇ;
- ಬಿಡಿಎ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ ಖಾಸಗಿ ಬಡಾವಣೆಗಳು ಅವಶ್ಯವಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಎಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿದ್ದವೇ; ಹಾಗೂ
- ಅತಿಕ್ರಮಣದ ವಿರುದ್ಧ ರಕ್ಷಿಸುವುದಲ್ಲದೇ ಬಿಡಿಎ ತನ್ನ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸಾಧನವನ್ನು ಹೊಂದಲು ತಪಶೀಲು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿತ್ತೇ.

#### 4. ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಮಾನದಂಡಗಳು

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಯಿತು:

- ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಧಿನಿಯಮ, 1976;
- ಭೂ ಸ್ವಾಧೀನ (ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಅಧಿನಿಯಮ, 1961ರಿಂದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಹೊಂದಿದ ಭೂ ಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮ, 1894;

- ಕನಾಟಕ ಭೂ (ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಮೇಲಿನ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು) ಅಧಿನಿಯಮ, 1991;
- ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (ನಿವೇಶನಗಳ ಹಂಚಿಕೆ) ನಿಯಮಗಳು, 1984 ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿನ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು;
- ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (ನಾಗರೀಕ ಸೌಲಭ್ಯ ನಿವೇಶನಗಳ ಹಂಚಿಕೆ) ನಿಯಮಗಳು, 1989;
- ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (ಮೂಲ ನಿವೇಶನಗಳ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ನಿವೇಶನಗಳ ಹಂಚಿಕೆ) ನಿಯಮಗಳು, 1984;
- ವಲಯವಾರು ಭೂಬಳಕೆ ಮತ್ತು ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಬಿಡಿಎ-1995 ಮತ್ತು ಪರಿಷ್ಕೃತ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ 2015, ವಲಯವಾರು ಭೂಬಳಕೆ ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳು-ಬೆಂಗಳೂರು-2007;
- ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ತೀರ್ಪುಗಳು; ಮತ್ತು
- ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಸೂಚನೆಗಳು.

## 6. ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಅಂಶಗಳ ಜೋಡಣೆ

ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕೆಳಗಿನ ಭಾಗಗಳಾಗಿ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

### ಭಾಗ-1: ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು

ಅಧ್ಯಾಯ-1: ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಮುನ್ನೋಟ

ಅಧ್ಯಾಯ-2: ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಯ ಅನುಮೋದಿಸಿದ ಭೂಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಪ್ರಕರಣಗಳು

ಅಧ್ಯಾಯ-3: ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು

ಅಧ್ಯಾಯ-4: ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಬಾಕಿ ಇರುವಾಗ ಭೂಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು

ಅಧ್ಯಾಯ-5: ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ನಂತರ ಖರೀದಿಸಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು

ಅಧ್ಯಾಯ-6: ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಸಮರ್ಥಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು

ಅಧ್ಯಾಯ-7: ಇತರೆ ಪರಿಗಣನೆಗಳಿಂದ ಭೂಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು

ಅಧ್ಯಾಯ-8: ಸಮೂಹ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ನಿವೇಶನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಭೂಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು

ಅಧ್ಯಾಯ-9: ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು

ಅಧ್ಯಾಯ-10: ಭೂಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಆದೇಶಗಳ ರದ್ದತಿ

ಅಧ್ಯಾಯ-11: ನಿಬಂಧಿತ ಐತೀರ್ಪುಗಳು/ಪರಿಹಾರ; ಮತ್ತು

ಅಧ್ಯಾಯ-12: ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆ

ಅಧ್ಯಾಯ-13: ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರುವುದು

ಅಧ್ಯಾಯ-14: ಪರಿಹಾರಧನ ಪಾವತಿ

**ಭಾಗ-2: ಬಿಡಿವಯಿಂದ ನಿವೇಶನಗಳ ಹಂಚಿಕೆ**

ಅಧ್ಯಾಯ-15: ಬಿಡಿ ನಿವೇಶನಗಳ ಹಂಚಿಗೆ

ಅಧ್ಯಾಯ-16: ಬದಲಿ ನಿವೇಶನಗಳ ಹಂಚಿಕೆ

ಅಧ್ಯಾಯ-17: ನಾಗರಿಕ ಸೌಲಭ್ಯ ನಿವೇಶನಗಳ ಹಂಚಿಕೆ, ಮತ್ತು

ಅಧ್ಯಾಯ-18: ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಅಧ್ಯಾಯ-19: ಆಸಕ್ತಿಯ ಇತರೆ ವಿಷಯಗಳು

**ಭಾಗ-3: ನಿರ್ಣಯ ಮತ್ತು ಶಿಫಾರಸುಗಳು**

ಅಧ್ಯಾಯ-20: ನಿರ್ಣಯ

ಅಧ್ಯಾಯ-21: ಶಿಫಾರಸುಗಳು

**ಭಾಗ-4: ಅನುಬಂಧಗಳು**

**7. ಕೃತಜ್ಞತೆ**

ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ನೀಡಿದ ಸಹಕಾರವನ್ನು ನಾವು ಶ್ಲಾಘಿಸುತ್ತೇವೆ.

# ಭಾಗ-1

ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು  
ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವಿಕೆ





## ಅಧ್ಯಾಯ-1

### ಭೂಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಮುನ್ನೋಟ

#### 1.1 ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿರುವ ಅಧಿಕಾರ

ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 48(1)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರದ ಯಾವುದೇ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿ ನಿಗದಿತ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಅನೇಕ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿವೆ. ಕೆಲವು ತೀರ್ಪುಗಳ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

“ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 48(1)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರವು ಮುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 48(1)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೀಡಿರುವ ಅಧಿಕಾರವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಅಧಿಕಾರವಾಗಿದ್ದು, ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು, ಆ ಭೂಮಿಯು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರೆ ಸ್ವವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಬಹುದು..”  
– ಆರ್‌ಎಮ್‌ಎಸ್ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಎಂಪ್ಲಾಯೀಸ್ ಹೌಸ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ವಿರುದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಇತರರು.

ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 48ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಿ ಭೂ ಸ್ವಾಧೀನದ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅಥವಾ ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಶಾಸನಬದ್ಧವಾಗಿ ಭೂಮಿಯು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ವಶದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕರಾರಿನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 21ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ” – ಬಿಡಿಎ ಮತ್ತು ಇತರರು ವಿರುದ್ಧ ಹನುಮಯ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರರು – 2005 (6) Kar LJ 161 (SC): ILR 2005 Kar.5533 (SC): 2005 AIR SCW 4881.

#### 1.2 ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುವ ವಿಧಾನ

ಸೆಕ್ಷನ್ 11ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಉಪ ಆಯುಕ್ತರು ಐತೀರ್ಪನ್ನು ರಚಿಸಿದ ನಂತರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಮತ್ತು ಆನಂತರ ಭೂಮಿಯು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ವಶದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಋಣಭಾರಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1) ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಸಾಕ್ಷಿದಾರರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಭೂಸ್ವಾಧೀನಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಂದು ಮುಚ್ಚಳಿಕೆ ಅಥವಾ ಪಂಚನಾಮವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿ ಸಹಿ ಮಾಡುವುದು/ಮಾಡಿಸುವುದು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುವ ಒಂದು ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿವೆ. ಕೆಲವು ತೀರ್ಪುಗಳ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

“ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಕ್ಷಿದಾರರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಭೂಸ್ವಾಧೀನಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಂದು ಮುಚ್ಚಳಿಕೆ ಅಥವಾ ಪಂಚನಾಮವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿ ಸಹಿ ಮಾಡುವುದು/ಮಾಡಿಸುವುದು ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುವ ಒಂದು ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಈ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ

ಅನೇಕ ತೀರ್ಪುಗಳಿಂದ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಭೌತಿಕವಾಗಿ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ” – ತಮಿಳುನಾಡು ಹೌಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡ್ ವಿರುದ್ಧ ಎ.ವಿಶ್ವಮ್ (AIR 1996 SC 3379)

“ಕಡ್ಡಾಯದ ಸ್ವಾಧೀನದಡಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಭೌತಿಕವಾಗಿ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ನೀಡುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಧಾನವು ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ವಿಧಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರ ನಂತರ ಹಿಂದಿನ ಮಾಲೀಕರು ಭೂಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗುತ್ತದೆ” – ಕತ್ತಿ ಎಜುಕೇಶನ್ ಅಂಡ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ವಿರುದ್ಧ ಪಂಜಾಬ್ ರಾಜ್ಯ – 1996 (4) SCC 212.

“ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಧಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿನಿಯಮವು ಮೌನವಾಗಿದೆ. ಸಾಕ್ಷಿದಾರರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉಪ ಆಯುಕ್ತರು ಅಥವಾ ಭೂಸ್ವಾಧೀನಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಂದು ಮುಚ್ಚಳಿಕೆ ಅಥವಾ ಪಂಚನಾಮವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿ ಸಹಿ ಮಾಡುವುದು/ಮಾಡಿಸುವುದು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುವ ಒಂದು ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಭೌತಿಕವಾಗಿ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ”-ಮುನಿಯಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರರು (2007(5) Kar.L.J.11B)

### 1.3 ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಲ್ಲ

ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಉಪ ಆಯುಕ್ತರು ಅಧಿಕೃತ ಗೆಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಆ ಅಧಿಸೂಚನೆಯು ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದರ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2) ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರ ಅನುಪಾಲನೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದೆ. ಕೆಲವು ತೀರ್ಪುಗಳ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

“ಅಧಿಕೃತ ಗೆಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಲು ಯಾವುದೇ ನಿಬಂಧನೆಯಿಲ್ಲ. ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯ ಅಧಿಸೂಚನೆಯು ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಕ್ಷಿ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಲ್ಲದೇ ಸಹ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1) ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರ ಅನುಪಾಲನೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಭೂಸ್ವಾಧೀನಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಾಕ್ಷಿದಾರರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಪಂಚನಾಮವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿರುವುದು ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದರ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಗೆಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸದಿರುವುದು ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ದೂಷಿತಗೊಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ” – ಮೊದಿನ್‌ಬಿ ಮತ್ತು ಇತರರರು ವಿರುದ್ಧ ಕಲಾಲ್ ಕಾಥಿಕ್ ಸಮಾಜ ಸೇವಾ ಸಂಘ, ಹಳೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆ (2002 (1) Kar. L.J. 180A (DB).

“ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಧಿಕೃತ ಗೆಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರು ಕೇವಲ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2) ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆ ತರಹದ ಒಂದು ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರುಜುವಾತುಪಡಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯ ಅಧಿಸೂಚನೆಯೊಂದೇ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ರುಜುವಾತುಪಡಿಸಲು ಇರುವ ಸಾಧನವಲ್ಲ . . . .”.  
ಕೆ.ಸಿ.ಬಸವೇಗೌಡ ವಿರುದ್ಧ ಶೇಷಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ (ILR 1976. Kar. 1694: 1976(2) Kar. LJ 340)

#### 1.4 ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮೂಲ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಪುನರ್-ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ

ಭೂ ಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಅದು ಎಲ್ಲ ಋಣಭಾರಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಶದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಹಿಂದಿನ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪುನರ್-ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲು ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಒಂದು ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ. ಆ ತೀರ್ಪಿನ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ:

“ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ರಾಜ್ಯದ ವಶದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಋಣಭಾರಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರವು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಮತ್ತೆ ನೀಡಬಹುದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏಳುತ್ತದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ ನಂತರ ಉಳಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಳಸಬಹುದು ಎಂಬುದು ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿರುವ ವಿಚಾರ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಭೂಮಿಯು ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹಿಂದಿನ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವ ಬದಲು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಹರಾಜು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹರಾಜಿನಿಂದ ಬಂದ ಹಣವನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವಂತೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಳಸಬಹುದು-ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಭಾಸ್ಕರ್‌ಪಿಳ್ಳೆ (ILR 1997 Page 2196).

#### 1.5 ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವಿಕೆಯ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಮಾನದಂಡ

ಸರ್ಕಾರದಿಂದ 2007-12ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವಿಕೆಯ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಮಾನದಂಡವನ್ನು ಮೇಲೆ ಚರ್ಚಿಸಿರುವ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಯಿತು, ಅವು ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ:

- ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾರಿ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯುವ ಅಧಿಕಾರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆಲ್ಲ;
- ಅಂತಹ ಭೂಮಿಯನ್ನು, ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭೂಮಿ ಅಥವಾ ಅದರ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಹಳೆಯ ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಪುನರ್-ಹಸ್ತಾಂತರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ;
- ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಭೂ ಮಾಲೀಕರು ತಮ್ಮಲೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಅದು ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಸ್ವಾಧೀನವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸದೆ ಕೇವಲ ಸೆಕ್ಷನ್ ಅನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮ, 1894ರಡಿಯ ಸೆಕ್ಷನ್‌ಗಳೆಂದು ಓದಬೇಕು.

## ಅಧ್ಯಾಯ-2

# ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಯ ಅನುಮೋದಿಸದೇ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಪ್ರಕರಣಗಳು

### 2.1 ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸದೇ ಸರ್ಕಾರವು 610-16½ ಎಕರೆಗಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು

ಬಿಡಿಎ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವಂತೆ ಹಲವಾರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರವು ಕೋರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ, ಸರ್ಕಾರವು ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿತು (ಜನವರಿ 2003) ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2010ರಲ್ಲಿ ಪುನರ್‌ರಚಿಸಿತು. ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸಿ ಸಮರ್ಪಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುವುದು ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಒಂದು ಸಾರಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರಿಂದ ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಪ್ರಕರಣಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರದ ಭೂಮಿಯ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಯು 2007-12ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜುಲೈ 2007, ಆಗಸ್ಟ್ 2007, ಡಿಸೆಂಬರ್ 2008 ಮತ್ತು ಡಿಸೆಂಬರ್ 2010ರಂದು ನಾಲ್ಕು ಬಾರಿ ಮಾತ್ರ ಸಭೆ ಸೇರಿತ್ತು. 1 ಏಪ್ರಿಲ್ 2007ರಿಂದ 27 ಡಿಸೆಂಬರ್ 2010ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಬಡಾವಣೆಗಳ ರಚನೆಗೆ ಈ ಮೊದಲೇ ಬಿಡಿಎ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ್ದ 610-16½ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು. ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸದೇ ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು. ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ-2ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ:

**ಕೋಷ್ಟಕ-2: 2007-12ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಭೂಮಿಯ ವಿವರಗಳು**

ವರ್ಷ	ಬಿಡಿಎ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 19ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ನಂತರ		ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 11ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿದ ನಂತರ		ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1) ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ		ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ ನಂತರ	
	ಎಕರೆ	ಗುಂಟೆಗಳು	ಎಕರೆ	ಗುಂಟೆಗಳು	ಎಕರೆ	ಗುಂಟೆಗಳು	ಎಕರೆ	ಗುಂಟೆಗಳು
2007-08	102	12	54	1	48	13	38	29
2008-09	117	10	8	26	5	28	0	0
2009-10	20	9.5	15	14	21	25	11	18
2010-11	64	28	14	37	47	29.5	39	16.5
2011-12	ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಪ್ರಕರಣಗಳೆಲ್ಲ							
<b>ಒಟ್ಟು</b>	<b>304</b>	<b>19.5</b>	<b>92</b>	<b>38</b>	<b>123</b>	<b>15.5</b>	<b>89</b>	<b>23.5</b>

(ಆಧಾರ: ಬಿಡಿಎ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ)

ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸದೇ ಸರ್ಕಾರವು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು. ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ 123-15.5 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟರೆ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಅಂಶವನ್ನು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ನಂತರ 89-23.5 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು. ಕಾನೂನು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

17 ಡಿಸೆಂಬರ್ 2008ರಂದು ನಡೆದ ತನ್ನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಯು, ಹಲವಾರು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ 12 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿನ 113-29½ ಎಕರೆ<sup>3</sup> ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿತ್ತೆಂದು ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿತು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಹೊಸಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 8/8ಬಿ, 8/9 ಮತ್ತು 10/2ರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 2-03½ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು (ಜೂನ್ 2010). ಬೇರೆ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಯು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಡೆದ ಇತರೆ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಯು ಭೂಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಯಾವುದೇ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

<sup>3</sup> 113-29½ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ 98-36 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲಾಗಿತ್ತು 14-33½ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಮತ್ತಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಇತರೆ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಾದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ

## ಅಧ್ಯಾಯ-3

### ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು

ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 48(1)ರ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಮತ್ತು ಸೆಕ್ಷನ್ 48(1)ರ ಅನ್ವಯಿಸುವಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವಿಧ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ನೀಡಿರುವ ತೀರ್ಪಿನ ಅನ್ವಯ ಭೂ ಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಭೂಮಿಯನ್ನು ತನ್ನ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಕೋಷ್ಟಕ-3ರಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಂತರವೂ ಸಹ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಭೂ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತೋರಿಸಿತು.

#### ಕೋಷ್ಟಕ-3: ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವ ವಿವರಗಳು

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಬಡಾವಣೆಯ ಹೆಸರು	ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಭೂಮಿಯ ವಿಸ್ತಾರ (ಎಕರೆ-ಗುಂಟೆ)	ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್	ಗ್ರಾಮ	ತಾಲ್ಲೂಕು	ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡುವ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಅವಧಿ	ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಅವಧಿ
1.	ಜೆಪಿನಗರ 8ನೇ ಸ್ಟೇಜ್	4-35	171/3 172/5 172/6	ಕೊತ್ತನೂರು	ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ	ಡಿಸೆಂಬರ್ 1999	ಜನವರಿ 2010
2.	ಅರ್ಕಾವತಿ	3-08	87/4B	ಥಣೇಸಂದ್ರ	ಬೆಂಗಳೂರು ಪೂರ್ವ	ನವೆಂಬರ್ 2004	ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2007
3.	ಬನಶಂಕರಿ 5ನೇ ಸ್ಟೇಜ್	2-36	104/2 104/3 104/4	ಉತ್ತರಹಳ್ಳಿ	ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ	ಮೇ 1996	ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2010
4.	ಅರ್ಕಾವತಿ	1-17	86/2	ಥಣೇಸಂದ್ರ	ಬೆಂಗಳೂರು ಪೂರ್ವ	ನವೆಂಬರ್ 2004	ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2010
5.	ಹೆಚ್‌ಎಸ್‌ಆರ್ ಬಡಾವಣೆ	2-05	149	ಅಗರ	ಬೆಂಗಳೂರು ಪೂರ್ವ	ಜೂನ್ 1988	ಜನವರಿ 2010
6.	ಹೆಚ್‌ಎಸ್‌ಆರ್ ಬಡಾವಣೆ	1-01.2	30/6B 31/1	ರೂಪೇನ ಅಗ್ರಹಾರ	ಬೆಂಗಳೂರು ಪೂರ್ವ	ಜುಲೈ 1988 ನವೆಂಬರ್ 2009	ಮೇ 2010
7.	ಜೆಪಿನಗರ 8ನೇ ಹಂತ	0-33	24	ಕೊತ್ತನೂರು	ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ	ಫೆಬ್ರವರಿ 1996	ಜೂನ್ 2010
	ಒಟ್ಟು	16-15.2					

ಈ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ, ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿ ಬಡಾವಣೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಂಚಿದ ನಂತರವೂ ಸಹ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹಿಂಪಡೆದಿತ್ತು. ವಸತಿ ಬಡಾವಣೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಂಚುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಅಪ್ರಸ್ತುತ ಪರಿಗಣನೆಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹಿಂಪಡೆದಿದ್ದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕರಣಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

#### 3.1 ಜೆಪಿನಗರ 8ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ 4-35 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು

ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೊತ್ತನೂರು ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 171/3, 172/5 ಮತ್ತು 172/6 ರಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಭೂ ಮಾಲೀಕರಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ (ಏಪ್ರಿಲ್ 2007) ಕೋರಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಬಿಡಿವಯಿಂದ ಒಂದು ವಿವರವಾದ ವರದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿತು (ಜೂನ್ 2008). ಈ ಮೊದಲು, ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ರಿಟ್ ಮನವಿ ಮತ್ತು ರಿಟ್ ಮೇಲ್ಮನವಿಗಳನ್ನು (3347/2000) ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ವಜಾ ಮಾಡಿತ್ತು (ಏಪ್ರಿಲ್

2008). ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ಗಳಲ್ಲಿರುವ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಡಿಸೆಂಬರ್ 1999ರಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬಿಡಿಎ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿತು (ಜುಲೈ 2008).

ಭೂಮಿಯ ಈ ವಾಸ್ತವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ, ಭೂ ಮಾಲೀಕರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ರಿಟ್ ಮೇಲ್ಮನವಿಯು ವಜಾ ಆದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬಿಡಿಎ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ತಿಳಿಸಿದರು (ನವೆಂಬರ್ 2009). ಆದರೆ “ಇದನ್ನು ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಕರಣವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 171/3, 172/5 ಮತ್ತು 172/6 ರಲ್ಲಿ 6-10 ಎಕರೆಗಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಿ” ಎಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2009). ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವುದು ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದುದರಿಂದ ಆದೇಶವನ್ನು ಪುನರ್ ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಕೋರಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಕಡತವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2009). ಆದರೆ, ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಡಿಎ ಈಗಾಗಲೇ 1-15 ಎಕರೆಯನ್ನು ಬಳಸಿರುವುದರಿಂದ 4-35 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಡತದಲ್ಲಿನ ಮುಂದುವರೆದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿದವು. ಅದರಂತೆ ಸರ್ಕಾರವು ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೊತ್ತನೂರು ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 171/3, 172/5 ಮತ್ತು 172/6 ರಲ್ಲಿನ 4-35 ಎಕರೆಗಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತು (ಜನವರಿ 2010). ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಮತ್ತು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದ ನಂತರೂ 4-35 ಎಕರೆಗಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಅಕ್ರಮವಾಗಿತ್ತು.

ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ 80 ಅಡಿ ರಸ್ತೆಯ ಜೊತೆಗೆ 40'x60' ಅಳತೆಯ 42 ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು 30'x40' ಅಳತೆಯ 24 ನಿವೇಶನಗಳನ್ನೂ ಸಹ ರಚಿಸಿತ್ತು. ಈ 66 ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ 40'x60' ಅಳತೆಯ ಎಂಟು ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು 30'x40' ಅಳತೆಯ 18 ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಈ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಿತ ಹಂಚಿಕೆದಾರರಿಗೆ ಬಿಡಿಎ ನೋಂದಾವಣೆ ಕೂಡ ಮಾಡಿತ್ತು. 16 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಬಳಿಕೆ ಬಿಡಿಎ ತಮಗೆ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಆದೇಶವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುವಂತೆ ಹಲವಾರು ನಿವೇಶನಗಳ ಹಂಚಿಕೆದಾರರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಕೋರಿದರು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2010). ಕೆಲವು ಹಂಚಿಕೆದಾರರು ಮನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಂದ ಸಾಲವನ್ನೂ ಪಡೆದಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಬಿಡಿಎಗೆ ನಿಯತಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಪಾವತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಸರ್ಕಾರವು ಹಂಚಿಕೆದಾರರ ಕೋರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ತಕ್ಷಣವೇ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ 3-37 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಮೌಲ್ಯವಾದ ರೂ.3.37 ಕೋಟಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ರೂ.98 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರು (ಜನವರಿಯಿಂದ ಮೇ 2010) ಎಂಬುದು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿತು. ಈ ಮಾರಾಟ ವಹಿವಾಟುಗಳಲ್ಲಿ ಖರೀದಿ ಮಾಡಿದವರು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಮೌಲ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸ್ಟಾಂಪ್ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಪಾವತಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಮಾರಾಟ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಹೀಗೆ, ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಪುನರ್-ಹಸ್ತಾಂತರಿಸುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ನಂತರ ಅದರ ಮಾರಾಟವನ್ನು ಅನುಕೂಲಗೊಳಿಸಲು ಅಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾರಣಗಳ ಮೇಲೆ 4-35 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು.

### 3.2 ಅರ್ಕಾವತಿ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ 3-08 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು

ಅರ್ಕಾವತಿ ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ 16 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ 2750 ಎಕರೆಗಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2004). ಹೀಗೆ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯು ಥಣೀಸಂದ್ರ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 87/4ಬಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದ 3-08 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರು 17 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2004ರಂದು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದ್ದರೆ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆಗಾಗಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ 10 ನವೆಂಬರ್ 2004ರಂದು ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

15 ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಈ ಭೂಮಿಯೇ ಜೀವನಾಧಾರವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಬೇರೆಲ್ಲೂ ಆಸ್ತಿಯನ್ನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಭೂಮಿಯನ್ನಾಗಲೀ ಹೊಂದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವಂತೆ ಏಪ್ರಿಲ್ 2007ರಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದರು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಸಂಬಂಧಿತ ಕಡತವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸೂಚಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಬಿಡಿಎಯಿಂದ ಒಂದು ವಿವರವಾದ ವರದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿತು (ಏಪ್ರಿಲ್ 2007).

10 ನವೆಂಬರ್ 2004ರಂದು ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬಿಡಿಎ ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2007). ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಯ ಮುಂದೆ ವಿಷಯವನ್ನು ತರಬೇಕೆಂದು ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರೂ ಸಹ (ಜೂನ್ 2007), ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಕಡತವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2007).

ಬಿಡಿಎ ಈಗಾಗಲೇ ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಮತ್ತು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸದೇ ಇರುವುದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಬೇಕು ಎಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿಸಿದರು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2007). ಅದರಂತೆ ಸರ್ಕಾರವು ಹಿಂದಿನ ಭೂ ಮಾಲೀಕರ ಪರವಾಗಿ 3-08 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2007).

ಪ್ರಕರಣದ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿತು:

- ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿರದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ನವೆಂಬರ್ 2004ರಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ಆಗಲೇ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಿತು. ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪಿನ ಅನ್ವಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರದಿರುವುದು ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ದೂಷಿತಗೊಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ.
- ಬಿಡಿಎ 9x12 ಮೀಟರ್ ಅಳತೆಯ 57 ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು 12 ಮೀಟರ್ ಅಗಲದ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಸಹ ರಚಿಸಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ರಚಿಸಿದ 57 ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ 44 ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಗುತ್ತಿಗೆ-ಮಾರಾಟ ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೆದಾರರಿಗೆ ಸ್ವಾಧೀನಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಗಿತ್ತು.
- ಭೂಮಾಲೀಕರು ಬೇರೆಲ್ಲೂ ಯಾವುದೇ ಆಸ್ತಿ ಅಥವಾ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿಸಿದ್ದ ಅಂಶವು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ತಪ್ಪಾಗಿತ್ತು ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿನ 3-08 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯ ಹೊರತಾಗಿ ಆ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು, ತಾವೇ ಘೋಷಿಸಿದಂತೆ ಬೇರೆ



ಐದು ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ 5-21 ಎಕರೆ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಹಲವಾರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದರು.

- ಆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮಳೆನೀರು ಚರಂಡಿ, ರಸ್ತೆ, ನೀರು ಸರಬರಾಜು, ವಿದ್ಯುತ್ ಮುಂತಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿರುವ ಒಂದು ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆ ಮೇಲೆ ಬೃಹತ್ ಮೊತ್ತವನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೆದಾರರಿಗೆ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸುವ ಮೊದಲು ಬಿಡಿಎಯಿಂದ ನಿರಾಕ್ಷೇಪಣಾ ಪತ್ರವನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ (ಜುಲೈ 2004) ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವಂತೆ ಕೋರಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ರಚಿಸಿದ್ದ ಬಡಾವಣೆಯೂ ಕೂಡ ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿತ್ತು ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ರಚಿಸಲು ಬಿಡಿಎ ಯಾವುದೇ ಪರವಾನಗಿ ನೀಡಿರಲಿಲ್ಲ.
- ಮುಂದುವರೆದು, ಭೂಮಾಲೀಕರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿನ ಪೂರ್ಣ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೆ 14 ಜುಲೈ 2011ರಂದು ಮಾರಾಟ (ರೂ.2.56 ಕೋಟಿ) ಮಾಡಿದ್ದರು.

ಹೀಗೆ, ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಭೂಮಿಯ ಮಾರಾಟವನ್ನು ಅನುಕೂಲಗೊಳಿಸಲು ಕಾನೂನನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಅಧಿನಿಯಮ, 1988 ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಭೂಕಂದಾಯ ಅಧಿನಿಯಮ, 1964ರಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲು ಫೆಬ್ರವರಿ 2012ರಲ್ಲಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರು ಕಡತಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದಾಗಿ ಬಿಡಿಎ ತಿಳಿಸಿತು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2012).

**3.3 ಬನಶಂಕರಿ 5ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ 2-36 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು**

ಬನಶಂಕರಿ 5ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ರಚಿಸಲು ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ 10 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ 1458-21 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯು (ಮೇ 1994) ಉತ್ತರಹಳ್ಳಿಯ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 104ರಲ್ಲಿ ಕೋಷ್ಟಕ-4ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ 2-36 ಎಕರೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು

**ಕೋಷ್ಟಕ-4: ಉತ್ತರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 104ರಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಯ ವಿಸ್ತಾರ**

ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್	ವಿಸ್ತಾರ (ಎಕರೆ-ಗುಂಟೆ)
104/2	1-01
104/3	0-34
104/4	1-01
ಒಟ್ಟು	2-36

(ಆಧಾರ: 9 ಮೇ 1994ರಂದು ಹೊರಡಿಸಲಾದ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆ)

ಭೂಸ್ವಾಧೀನಾಧಿಕಾರಿಯವರು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು ಹಾಗೂ 8 ಮೇ 1996ರಂದು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿದರು. ತಾವು ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು ವಾಸವಾಗಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಪಕ್ಕದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕಾರಣ ನೀಡಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಭೂಮಾಲೀಕರಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಅರ್ಜಿಯ (ಜುಲೈ 2010) ಮೇರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಬಿಡಿಎಯಿಂದ ಒಂದು ವಿವರವಾದ ವರದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿತು (ಜುಲೈ 2010). ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮೇ 1996ರಲ್ಲಿ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ, ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ 18 ಆಗಸ್ಟ್ 2009ರಂದು ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬಿಡಿಎ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2010). ಭೂಮಿಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರು. ಆದರೆ ಜೂನ್ 2007ರಿಂದ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2007ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅದೇ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬನಶಂಕರಿ 6ನೇ ಸ್ಟೇಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಮೊದಲು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ಇದನ್ನೂ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಕರಣವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2010). ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ನಿಯಮದಡಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ವಿಶೇಷ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 104/4ರಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ 30'x40' ಅಳತೆಯ 24 ವಸತಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು 33 ಅಡಿ ಅಗಲ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತಿಳಿಸಿತು. ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವಂತೆ ಆದೇಶಿಸುವ ಮೊದಲು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಇದನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದ್ದರು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ನಂತರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2010ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಯಾರ ಪರವಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟತ್ತೋ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ-5ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ಬೇರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದರು.

**ಕೋಷ್ಟಕ-5: ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ನಂತರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ವಿವರಗಳು**

ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್	ವಿಸ್ತಾರ (ಎಕರೆ-ಗುಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ)	ಮಾರಾಟದ ಪರಿಗಣನೆ (ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ)
104/2	1-01	29.00
104/3	0-34	28.00
104/4	1-01	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ
<b>ಒಟ್ಟು</b>	<b>2-36</b>	

(ಆಧಾರ: ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ನಿಂದ ಆರ್ಟಿಕಿಗಳು)

ಹೀಗೆ, ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಖಾಸಗಿ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿದಂತಾಯಿತು ಮತ್ತು ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಅಕ್ರಮ ಹಿಂಪಡೆಯುವಿಕೆಯು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಭೂಮಿಯ ಮಾರಾಟವನ್ನು ಅನುಕೂಲಗೊಳಿಸಿತು.

**3.4 ಅರ್ಕಾವತಿ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ 1-17 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು**

ಅರ್ಕಾವತಿ ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ರಚಿಸಲು ಬೆಂಗಳೂರು ಪೂರ್ವ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಥಣೇಸಂದ್ರ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 86/2ರಲ್ಲಿ 2-21 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಹ ಇತರ ಭೂಮಿಗಳೊಡನೆ ಬಿಡಿಎ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿತ್ತು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2004). ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯನ್ನು 10 ನವೆಂಬರ್ 2004ರಂದು ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆಗಾಗಿ ಬಿಡಿಎಯ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಬಿಡಿಎ ಸಹ ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿತ್ತಲ್ಲದೆ ಜೋಡಣೆ ರಸ್ತೆಯೊಂದನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸಿತು.

ಆರು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ತಾವು ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು 15 ಜನ ಸದಸ್ಯರಿರುವ ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬವು ಜೀವನಾಧಾರಕ್ಕೆ ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣ ನೀಡಿ ಭೂಮಾಲೀಕರು 1-17 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಕೋರಿದರು (ಜುಲೈ 2010). ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಕೇಳಿರುವ ಕೋರಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಒಂದು ವಿವರವಾದ ವರದಿ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಜೊತೆಗೆ ತುರ್ತಾಗಿ ಕಡತವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಬಿಡಿಎಗೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದರು (ಜುಲೈ 2010). ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವ ಹೊರತಾಗಿ ಬೇರೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ; 10 ನವೆಂಬರ್ 2004ರಂದು ಭೂಮಿಯ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬಿಡಿಎ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2010). ಕಡತವನ್ನು

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವಾಗ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಬಿಡಿಎ ನೀಡಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೇ ದಾಖಲಿಸಿದರು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2010). ಆದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ, ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೊರಡಿಸಿಲ್ಲವಾಗಿ ಮಾನವೀಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 1-17 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2010). ಹೀಗೆ, ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಹೊರಡಿಸದಿರುವುದು ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ದೂಷಿತಗೊಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿರುವ ಕಾನೂನನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಯವರ ಆದೇಶವು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿತು. ಅಲ್ಲದೆ, ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮವು ಮಾನವೀಯತೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಮೊದಲು ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ಈಗಾಗಲೇ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಹ ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು.

**3.5 ಹೆಚ್‌ಎಸ್‌ಆರ್ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ 2-05 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು**

ಹೆಚ್‌ಎಸ್‌ಆರ್ ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ರಚಿಸಲು ಅಗರ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 149ರಲ್ಲಿ 2-05 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 1986). ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯನ್ನು 30 ಜೂನ್ 1988ರಂದು ಬಿಡಿಎಯ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿ 2 ಜನವರಿ 1992ರಂದು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸಹ ಹೊರಡಿಸಲಾಯಿತು. ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ 0-21¾ ಎಕರೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಬಿಡಿಎ ಎರಡು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿತ್ತು.

11 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಮೃತ ಮಾಲೀಕರ ವಾರಸುದಾರರು, ತಾವು ಜೀವನಾಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದು, ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಡೈರಿ ಮತ್ತು ಕೋಳಿ ಫಾರ್ಮ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಬೃಹತ್ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಸಾಲ ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವಂತೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಕೋರಿದರು (ಆಗಸ್ಟ್ 2003).

ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಹಲವಾರು ತೀರ್ಪುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾ, ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಆ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿದಾರರ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಬಿಡಿಎ ವರದಿ ಮಾಡಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2003). ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ (ಜೂನ್ 2004) ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಯೂ ಸಹ ಅರ್ಜಿದಾರರ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿತು. ಆದರೆ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಹಾಲಿ ಇರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನೆಲಸಮ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಗರ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಬಿಡಿಎ ವಿರುದ್ಧ ನೀಡಿದ್ದ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ 2 ಜನವರಿ 1992ರಂದು ಬಿಡಿಎ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದೆ ಎನ್ನುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಮೇಲೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಜನವರಿ 2006) ಮತ್ತು ಭೂಮಾಲೀಕರು ಮೊಕದ್ದಮೆಯನ್ನು ಕೇವಲ 1993ರಲ್ಲಿ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡರು.

ಆನಂತರ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಆದೇಶವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಕಾನೂನು ಇಲಾಖೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇಳಿದರು (ಜನವರಿ 2006). ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶಿಸದೇ ಭೂಮಿಯ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ ಅಧಿಸೂಚನೆಯು ಕಾನೂನು ರೀತ್ಯಾ ಸಿಂಧುವಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾನೂನು ಇಲಾಖೆಯು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿತು (ಜೂನ್ 2006). ಆಡಳಿತ ಇಲಾಖೆಯು ವಿವೇಚನಾಯುಕ್ತ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆಯೂ ಸಹ ಅದು ಸಲಹೆ ನೀಡಿತು.

ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವುದು ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರುವುದು ಎಂದು ಆಯುಕ್ತರು ಮತ್ತೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದರು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2006).

ಬಿಡಿಎ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ನಡುವಿನ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರದ ಸರಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವುದು ನಿವೇಶನ, ರಸ್ತೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾನಪಲ್ಲಟಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆ ಭೂಮಿಯು ಬಡಾವಣೆಯ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ಭಾಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸಾಧಿಸಲು ಬಿಡಿಎ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿತು. ಬಡಾವಣೆಯ ಅನುಮೋದಿತ ಯೋಜನೆಯನ್ವಯ 19ನೇ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಯು (40 ಮೀಟರ್ ಉದ್ದ ಮತ್ತು 24 ಮೀಟರ್ ಅಗಲ) ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾದುಹೋಗಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ರಸ್ತೆಯು ಹೆಚ್‌ಎಸ್‌ಆರ್ ಬಡಾವಣೆಯ 1, 2 ಮತ್ತು 4ನೇ ಸೆಕ್ಷರ್ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬಿಡಿಎ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2006).

ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಕಡತದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು (ಜನವರಿ 2007):

- ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು 13 ಜೂನ್ 1988ರಂದೇ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಠೇವಣಿ ಇಡಲಾಗಿದೆ;
- ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯ ದಿನಾಂಕವು 2 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1988 ಆಗಿತ್ತು, ಅಂದರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿದ ನಂತರವಾಗಿತ್ತು;
- ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಕಾನೂನು ಇಲಾಖೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮರು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಭೂಮಿಯು ಸರ್ಕಾರದ ವಶದಲ್ಲಿರುವುದು ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ, ಅಂದರೆ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ದಾಖಲಿಸಿದರು. ಆದರೆ, ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಭೌತಿಕ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಹೊಂದಲಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ನೀಡಿದ್ದ ಕಾನೂನು ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲು ಬೇರೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಕಾನೂನು ಇಲಾಖೆಯು ಕಡತವನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿತು (ಜೂನ್ 2007).

ಸರ್ಕಾರವು 2003ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟರೂ ಸಹ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯು ಗೆಜೆಟ್ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮೃತಪಟ್ಟ ಮಾಲೀಕರ ಪತ್ನಿಯು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2008ರಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವವರೆಗೂ ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳು ಕಂಡಿಕೆ 156ರಿಂದ 162ರಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿಸಿ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಕಡತವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು (ಜೂನ್ 2009). ಆದರೆ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿ ಹೊರಡಿಸಿದ ಅಧಿಸೂಚನೆಯು ಊರ್ಜಿತವಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾನೂನು ಇಲಾಖೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದ್ದು 35ರಿಂದ 43ರ ಕಂಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು 2-05 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಜನವರಿ 2010). ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿದ್ದಲ್ಲದೇ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದು ಅಥವಾ ಆ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿನ ಯಾವುದೇ ಲೋಪವು ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ದೂಷಿತಗೊಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕಾನೂನನ್ನೂ ಸಹ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದರು.

ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಭೂಮಾಲೀಕರು ತಕ್ಷಣವೇ (ಮಾರ್ಚ್ 2010ರಿಂದ ಮೇ 2010) ಐವರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಮೌಲ್ಯವಾದ ರೂ.8.40 ಕೋಟಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ರೂ.5.27 ಕೋಟಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದರೆಂದು ಮುಂದುವರೆದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತೋರಿಸಿತು. ಹೀಗೆ, ಖಾಸಗಿ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ಮಾಲೀಕರಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಮಾರಾಟವನ್ನು ಅನುಕೂಲಗೊಳಿಸಲು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದ್ದಿತು.

**3.6 ಹೆಚ್‌ಎಸ್‌ಆರ್ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ 1-1.2 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು**

ಹೆಚ್‌ಎಸ್‌ಆರ್ ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ರಚಿಸಲು ಬಿಡಿಎ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ (ನವೆಂಬರ್ 1986) 1664-21 ಎಕರೆಗಳು ರೂಪೇನ ಅಗ್ರಹಾರ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 30/6ಬಿ ಮತ್ತು ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 31/1ರಲ್ಲಿನ ಕ್ರಮವಾಗಿ 0-30 ಎಕರೆ ಮತ್ತು 0-20 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 30/6ಬಿ ಯಲ್ಲಿನ 0-30 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಗೆ ಐತೀರ್ಪನ್ನು 4 ಜೂನ್ 1988ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ್ದರೆ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 31/1ರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 0-11.5 ಎಕರೆಗೆ ಐತೀರ್ಪನ್ನು 23 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2009ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಈ ಎರಡು ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ಗಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಜುಲೈ 1988 ಮತ್ತು ನವೆಂಬರ್ 2009ರಂದು ಬಿಡಿಎಯ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ ನಂತರ, ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 30/6ಬಿ ಮತ್ತು 31/1ರಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಪೆಟ್ರೋಲ್‌ಬಂಕನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲು ಅದರ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಬಿಡಿಎಯ ನಗರ ಯೋಜನಾ ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ನಿರಾಕ್ಷೇಪಣಾ ಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡಿದರು (ನವೆಂಬರ್ 1992). ರಸ್ತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ನೆಲಸಮ ಮಾಡಲು ಬಿಡಿಎ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಾಗ (ನವೆಂಬರ್ 2000) ಮಾಲೀಕರು ಬಿಡಿಎ ವಿರುದ್ಧ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮೊಕದ್ದಮೆಯೊಂದನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿ ನವೆಂಬರ್ 2000ದಲ್ಲಿ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆದರು. ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ತೆರವುಗೊಳಿಸುವಾಗ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 31/1ರಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಬಿಡಿಎ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಆದೇಶಿಸಿತು. ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಸೂಚನೆಯ ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಅಂದರೆ 6 ನವೆಂಬರ್ 2009ರಂದು ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 31/1ರಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಎ ತನ್ನ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು.

ಮಾಲೀಕರು ಡಿಸೆಂಬರ್ 2000ದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಕೋರುವ ಮೂಲಕ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಹೊರಗಿಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಾನೂನು ರೀತ್ಯಾ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವಿವಿಧ ಅಳತೆಯ 28 ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಮಾಲೀಕರ ಪರವಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬಿಡಿಎ ಆಯುಕ್ತರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದರು (ಏಪ್ರಿಲ್ 2001).

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ನಿರ್ದೇಶನದಂತೆ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 30/6ಬಿ ಮತ್ತು 31/1ರ ಭೂಮಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡತವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಜಂಟಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಫೆಬ್ರವರಿ 2010ರಲ್ಲಿ ಇಚ್ಛಿಸುವವರೆಗೆ ಮತ್ಯಾವುದೇ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಬಿಡಿಎಯಿಂದ ವಿವರವಾದ ವರದಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸದಿದ್ದರೂ ಸಹ 6 ನವೆಂಬರ್ 2009ರಂದು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವಲ್ಲಿ ಕಾನೂನಿನ ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಕಡತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ನಂತರ “ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 30/6ಬಿಯಲ್ಲಿ 0-30 ಎಕರೆ ಮತ್ತು ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 31/1ರಲ್ಲಿ 0-11½ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಿ” ಎಂಬ ಹಸ್ತಾಂತರವಿಲ್ಲದ ಒಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿಯಿದ್ದಿತು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಅದನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದ್ದರು.

ಅದರಂತೆ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ 1-1.2 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು (ಮೇ 2010). ಈ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ 40'x60' ಅಳತೆಯ ಏಳು ಮಧ್ಯಂತರ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಭಿನ್ನ ಅಳತೆಯ ಮೂರು ಮೂಲೆ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿರುವುದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಆದೇಶವನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಬಿಡಿಎ ಮಾಡಿದ ಕೋರಿಕೆಗಳ (ಜುಲೈ 2010 ಮತ್ತು ಜನವರಿ 2012) ಮೇರೆಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಕಡತವನ್ನು 17 ಆಗಸ್ಟ್

2010ರಂದು ತಮ್ಮ ಆದೇಶದ ಪುನರ್-ಪರಿಗಣನೆಗಾಗಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಸರ್ಕಾರವು ಬದಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಕಡತವನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿದರು (ಮಾರ್ಚ್ 2011).

ಹೀಗೆ, ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿರುವುದು ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸುವುದಿಲ್ಲವಾದರೂ ಸಹ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹಿಂಪಡೆದು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಪುನರ್-ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿತು.

### 3.7 ಜೆಪಿನಗರ 8ನೇ ಹಂತ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ 0-33 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು

ಜೆಪಿನಗರ 8ನೇ ಹಂತ ಬಡಾವಣೆಗಾಗಿ ಕೊತ್ತನೂರು ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 24ರಲ್ಲಿ 6-31 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1994). ಭೂ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಜನವರಿ 1996ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದರೂ ಸಹ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಫೆಬ್ರವರಿ 1996ರಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ, ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗವು ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿತು ಮತ್ತು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2000ದಿಂದ ಏಪ್ರಿಲ್ 2005ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಂಚಿತು.

ಮೇ 2010ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟ್ರಸ್ಟನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಕೊತ್ತನೂರು ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 24ರಲ್ಲಿ ತಾವು ಒಂದು ಶಾಲೆಯನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುವುದರಿಂದ 0-33 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವನ್ನು ಕೋರಿದರು. ಸರ್ಕಾರದ ಸೂಚನೆ ಮೇರೆಗೆ (ಮೇ 2010) ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ, ಈಗಾಗಲೇ ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬಿಡಿಎ ವರದಿ ಮಾಡಿತು (ಮೇ 2010). ಪರಿಹಾರದ ಪಾವತಿ, ಭೂಮಿಯ ಸ್ವಾಧೀನದ ಹಸ್ತಾಂತರ ಮತ್ತು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಹೊರಡಿಸಿರುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಬಿಡಿಎ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿತು.

ಈಗಾಗಲೇ ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಬಿಡಿಎಯ ವರದಿಯನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಸರ್ಕಾರವು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ 0-33 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಆ ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಪರವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು. ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ 0-33 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ 20 ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು (30'x40' ಅಳತೆಯ 12 ನಿವೇಶನಗಳು ಮತ್ತು 40'x60' ಅಡಿಯ ಎಂಟು ನಿವೇಶನಗಳು) ರಚಿಸಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ರಚಿಸಿದ 20 ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2000ದಿಂದ ಏಪ್ರಿಲ್ 2005ರಷ್ಟು ಹಿಂದೆಯೇ ಬಿಡಿಎ ಎಂಟು ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಓರ್ವ ಹಂಚಿಕೆದಾರರು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ರಿಟ್ ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ (ಫೆಬ್ರವರಿ 2011)ಜೂನ್ 2010ರ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಆದೇಶದ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿದರು ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಪನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ (ಜುಲೈ 2012).

ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ದಿನದಿಂದ ಒಂದು ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಆದೇಶವನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಿ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಆ ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಆಸ್ತಿಯ ನಿಜವಾದ ಹಕ್ಕುದಾರರಾಗಿದ್ದರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ವಿಫಲವಾಯಿತು ಏಕೆಂದರೆ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1994) ಅನ್ವಯ ಆಸ್ತಿಯು ಬೇರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿದ್ದಿತು. ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಭೂಮಿಯ ವರ್ಗಾವಣೆಯನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವ ಕೆಎಲ್‌ಆರ್‌ಟಿ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿ ಈ ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಖರೀದಿಸಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು.

## ಅಧ್ಯಾಯ-4

# ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಬಾಕಿ ಇರುವಾಗ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು

ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಸರ್ಕಾರವು ಕೋಷ್ಟಕ-6ರಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು.

**ಕೋಷ್ಟಕ-6: ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವ ವಿವರಗಳು**

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಬಡಾವಣೆಯ ಹೆಸರು	ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಭೂಮಿಯ ವಿಸ್ತಾರ (ಎಕರೆ-ಗುಂಟೆ)	ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್	ಗ್ರಾಮ	ತಾಲ್ಲೂಕು	ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿವ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಅವಧಿ	ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಅವಧಿ
1	ಬಿಟಿಎಮ್ 6ನೇ ಸ್ಟೇಜ್	2-10	23	ಹುಳಿಮಾವು	ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ	ಜುಲೈ 2005	ಜನವರಿ 2010
2	ಜೆಪಿನಗರ 8ನೇ ಸ್ಟೇಜ್	1-03	78/1	ಕೊತ್ತನೂರು	ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ	ಜೂನ್ 1997	ಜನವರಿ 2010
3	ಹೆಚ್‌ಬಿಆರ್ 1ನೇ ಸ್ಟೇಜ್	1-00	222	ಕಾಚರಕನಹಳ್ಳಿ	ಬೆಂಗಳೂರು ಉತ್ತರ	ಮಾರ್ಚ್ 1987	ಜನವರಿ 2010
4	ಅರ್ಕಾವತಿ	0-28	100/3	ರಾಜೇನಹಳ್ಳಿ	ಬೆಂಗಳೂರು ಉತ್ತರ	ನವೆಂಬರ್ 2004	ಮೇ 2008
5	ಮುಂದುವರೆದ ಬನಶಂಕರಿ 6ನೇ ಸ್ಟೇಜ್	0-26	19/3	ತಲಘಟ್ಟಪುರ	ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ	ಫೆಬ್ರವರಿ 2004	ಜನವರಿ 2010
6	ನಾಗರಭಾವಿ 1ನೇ ಸ್ಟೇಜ್	0-25	46	ನಾಗರಭಾವಿ	ಬೆಂಗಳೂರು ಉತ್ತರ	ಜನವರಿ 1988	ಜೂನ್ 2010
	<b>ಒಟ್ಟು</b>	<b>6-12</b>					

(ಆಧಾರ: ಬಿಡಿವ ಮತ್ತು ಸಚಿವಾಲಯದ ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಫೈಲ್‌ಗಳು)

### 4.1 ಬಿಟಿಎಮ್ 6ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ 2-10 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು

ಬಿಟಿಎಮ್ 6ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆಗೆ ಭೂಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ 28 ಜೂನ್ 1990ರಂದು ಹೊರಡಿಸಿದ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯು ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹುಳಿಮಾವು ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 23ರಲ್ಲಿನ 2-10 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಭೂಸ್ವಾಧೀನದ ಆದೇಶವನ್ನು ಫೆಬ್ರವರಿ 1994ರಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದ್ದರೆ, ಬಿಡಿವ ವಿರುದ್ಧ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಹೂಡಿದ್ದ ರಿಟ್ ಮನವಿ ಮತ್ತು ಮೊದಲ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು ವಜಾ (ಮಾರ್ಚ್ 2005) ಆದ ನಂತರ ಜುಲೈ 2005ರಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಭೂಮಿಯ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಹಸ್ತಂತರಿಸಲಾಯಿತು.

ನಂತರ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನವಿಯನ್ನು (ಆರ್‌ಎಫ್‌ಎ 875/2005) ದಾಖಲಿಸಿ ಆಸ್ತಿಯ ಶಾಂತಿಯುತ ಒಡೆತನದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನೆಲಸಮ ಮಾಡದಂತೆ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆದರು (ಆಗಸ್ಟ್ 2005). ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಆಗಸ್ಟ್ 2005ರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಭಿನ್ನವತ್ಕಳೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ, ತಾನು 57 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆತನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಳಿಫಾರ್ಮ್‌ಅನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದು 100 ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡಿ ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ 15 ವಸತಿ ಕಟ್ಟಡ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಸತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಕಛೇರಿಯು ಒಂದು ವಾಸ್ತವ ವರದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಮಧ್ಯಂತರ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ಆದೇಶದವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಬಿಡಿವ ತಿಳಿಸಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2005). ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಭೂ ಮಾಲೀಕರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು

ಸಲ್ಲಿಸಿದಾಗ (ಜನವರಿ 2006) ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಮನವಿಯನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಬಿಡಿಎಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ನಿರ್ದರಿಸಿದರು (ಮಾರ್ಚ್ 2006). ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಅವಲೋಕನೆಗಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಕಡತವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಕೋರಿದಾಗ ಕಡತವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2007ರಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಲಾಯಿತು. ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ವಾಸ್ತವಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಕಡತವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವುದೇ ಷರಾಗಳಿಲ್ಲದೇ ಕಡತವನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿದರು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2007).

ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಲದ ನಂತರ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ (ಮೇ 2008) ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವದಕ್ಕಾಗಲೀ ಬಿಡಿಎಗೆ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಬಿಡಿಎ ಯಾವುದೇ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಮೇಲೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವಂತೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿದರು. ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯು ಇನ್ನೂ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿದೆ, ಭೂಮಿಯ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಕಡತವನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2008).

ಆದರೆ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ಅರ್ಜಿದಾರರು ಮನವಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ ಎಂದು ತಾವು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದಾಗಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ದಾಖಲಿಸಿದರು (ಆಗಸ್ಟ್ 2009). ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ಇರುವ ಮೊಕದ್ದಮೆಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಷರತ್ತಿನೊಂದಿಗೆ ಅವರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವುದನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು. ನಂತರ ಸರ್ಕಾರವು ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 23ರಲ್ಲಿನ 2-10 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು (ಜನವರಿ 2010). ನಂತರ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಒಂದು ನೆನಪಿನಪತ್ರವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದಾಗ ಮನವಿಯನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಲಾಯಿತು (ಜೂನ್ 2011).

ಹೀಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಾನೂನಿನ ಸ್ಥಿತಿಗಿಂತ ಭೂಮಾಲೀಕರು ತಮ್ಮ ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಪ್ಪಿದರು. ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ನೀಡಿರುವ ತೀರ್ಪಿನ ಅನ್ವಯ (ಕತ್ರಿ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ್ ಅಂಡ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ವಿರುದ್ಧ ಪಂಜಾಬ್ ರಾಜ್ಯ -1996(4) ಸೆಕ್ಷನ್ 212) ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ವಶದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದು ಕೇವಲ ಕಾನಾನು ಬಾಹಿರವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರದಿದ್ದರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹರಾಜು ಮಾಡಬೇಕು (ಐಎಲ್‌ಆರ್ 1997, ಪುಟ 196-ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯ ವಿರುದ್ಧ ಭಾಸ್ಕರ ಪಿಳ್ಳೈ). ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಕಾನೂನನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿರುವುದು ಮತ್ತು ಭೂಮಾಲೀಕರು ಹೂಡಿದ್ದ ಮೊಕದ್ದಮೆಯು ಬಾಕಿಯಿರುವಾಗ ಭೂ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹಿಂಪಡೆದು ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪುನರ್-ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿದ್ದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಹೂಡಿದ್ದ ರಿಟ್ ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ಆಗಸ್ಟ್ 2005ರಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ವಜಾ ಮಾಡಿತೆಂದು ತಿಳಿಸುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಸಮಂಜಸವಾಗುತ್ತದೆ.

#### 4.2 ಚಿಪಿನಗರ 8ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ 1-03 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು

ಚಿಪಿನಗರ 8ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆಗಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಭೂಮಿಯ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಿದ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯು ಕೊತ್ತನೂರು ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 78/1ರಲ್ಲಿನ 3-18 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1994ರಲ್ಲಿ ಭೂಸ್ವಾಧೀನದ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಜೂನ್ 1997ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಯಿತು.



ಭೂಮಾಲೀಕರ ಪರವಾಗಿ ಆಸ್ತಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧಿಕಾರ ಪತ್ರ (ಜಿಪಿಎ) ಹೊಂದಿದ್ದವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ನಗರ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮುಂದೆ ಮೊಕದ್ದಮೆಯೊಂದನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿ (ಓಎಸ್ 8782/96), ತಾವು ಭೂಮಿಯನ್ನು 1976ರಲ್ಲಿ ಖರೀದಿಸಿ ಅದನ್ನು ವಸತಿ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಒಂದು ನೆಲೆಮನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರುವುದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿದರು. ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದೆ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಮೊಕದ್ದಮೆಯನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಲಾಯಿತು (ಮಾರ್ಚ್ 1999). ಜಿಪಿಎದಾರರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಗರ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮುಂದೆ ಮತ್ತೊಂದು ಮೊಕದ್ದಮೆಯೊಂದನ್ನು (ಓಎಸ್ 4927/98) ದಾಖಲಿಸಿ ಅರ್ಜಿಗೆ ಬಿಡಿಎ ತನ್ನ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವವರೆಗೆ ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಆದೇಶವು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶವನ್ನು ಪಡೆದರು (ಜೂನ್ 1998). ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಹಾಜರಾಗಿ ಲಿಖಿತ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಬಿಡಿಎಯ ವಿಫಲತೆಯು ಕಾಲಾನುಕಾಲಕ್ಕೆ ಯಥಾಸ್ಥಿತಿ ಆದೇಶವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2009).

ಈ ಮಧ್ಯೆ, ಭೂಮಾಲೀಕರು ಭೂಮಿಯು ಚದುರಿಹೋಗಿದೆ ಮತ್ತು ಆಗಿನ ಆಯುಕ್ತರು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರು ಒತ್ತಾಗಿರುವ ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ 1-03 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಕೋರಿದರು (ಜುಲೈ 2008). ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು, ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಜೂನ್ 1997ರಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ, ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮೊಕದ್ದಮೆಯು ಬಾಕಿ ಇದ್ದಿದ್ದರಿಂದ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪಿನಂತೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ದಾಖಲಿಸಿದರು (ಆಗಸ್ಟ್ 2009). ನಂತರ ಕಡತವನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಅರ್ಜಿದಾರರಿಗೆ ಭೂ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಇನ್ನೂ ವಿತರಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಮತ್ತು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ದಾಖಲಿಸುತ್ತಾ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಕರಣವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಅರ್ಜಿದಾರರು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿರುವ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಷರತ್ತಿಗೊಳಪಟ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2009 ಮತ್ತು ನವೆಂಬರ್ 2009). ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಮುನ್ನ ಕಾನೂನು ಇಲಾಖೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಕಡತವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದಾಗ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಂಡಿಕೆಗಳ ಅಧಿನಿಯಮ, 1897ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 21ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಆದೇಶವನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಕಾನೂನು ಇಲಾಖೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡತದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ್ದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಾವು ಗಮನಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ದಾಖಲಿಸಿದರು. ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ 1-03 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಆದೇಶಿಸಿದರು. ಆದರೆ, ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರದಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಡಬಹುದು ಎಂದೂ ಸಹ ಕಾನೂನು ಇಲಾಖೆಯು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನೀಡಿದ್ದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದ ಕಡತದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತೋರಿಸಿತು.

ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಪಾವತಿಸಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸದಿರುವುದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 48(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಚಲಾಯಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರವು ಊರ್ಜಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಸೆಕ್ಷನ್ 11ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ ನಂತರ ಮತ್ತು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಭೂಮಿಯು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದಿತು. ಜಿಪಿಎದಾರರು ಹೂಡಿದ್ದ ಮೊಕದ್ದಮೆಯು ಇತ್ಯರ್ಥಕ್ಕೆ ಬಾಕಿಯಿರುವುದೂ ಸಹ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಡದಿರಲು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆದೇಶವು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಭೂಮಾಲೀಕರು ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದರು ಮತ್ತು 12600 ಚದರ ಅಡಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ವಿವಿಧ

ಅಳತೆಗಳ ಏಳು ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಡಿಸೆಂಬರ್ 2004 ಮತ್ತು ಜೂನ್ 2006ರ ನಡುವೆ ರೂ.36.20 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ನಂತರ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಮತ್ತೆ ಆರು ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ರೂ.85.72 ಲಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದರು. ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮೊಕದ್ದಮೆಯು ಬಾಕಿಯಿರುವಾಗ ತಾನು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಸಕ್ರಮಗೊಳಿಸುವ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಕೋರಿದ್ದರೆಂದು ಈ ಎಲ್ಲ ಮಾರಾಟ ವಹಿವಾಟುಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ನಿವೇಶನಗಳ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಮಾರಾಟವನ್ನು ಸಕ್ರಮಗೊಳಿಸಿತ್ತಲ್ಲದೇ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ನಂತರ ಇತರೆ ನಿವೇಶನಗಳ ಮಾರಾಟವನ್ನು ಅನುಕೂಲಗೊಳಿಸಿತು.

### 4.3 ಹೆಚ್‌ಬಿಆರ್ 1ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕರೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು

ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬರು ನವೆಂಬರ್ 2002ರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಒಂದು ಅರ್ಜಿ ನೀಡಿ ತಾವು ಬೆಂಗಳೂರು ಉತ್ತರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕಾಚರಕನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 222ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರೊಂದಿಗೆ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಬಿಡಿವ ಈವರೆಗೆ ಒಂದು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಯು ತನ್ನ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿರುವ 1 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿದರು.

ಹೆಚ್‌ಬಿಆರ್ 1ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ರಚಿಸಲು ಕಾಚರಕನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 222ರಲ್ಲಿ ಬಿಡಿವ 8 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು (ಮಾರ್ಚ್ 1995). 4 ಮಾರ್ಚ್ 1987ರಂದು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಜುಲೈ 1987ರಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಬಿಡಿವ ರಚಿಸಿದ ಬಡಾವಣೆಯು ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿನ 8 ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ 7 ಎಕರೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು.

ಈ ಭೂಮಿಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು ಬಾಕಿ ಇವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿನ ಉಪಯೋಗಿಸಿರದ ಒಂದು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂಬ ಭೂಮಾಲೀಕರ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವಾಗ (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2003) ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಯು ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಡವಳಿಗಳ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ನಂತರ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವ ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಯ ಶಿಫಾರಸಿನೊಂದಿಗೆ ಕಡತವನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು (ಜುಲೈ 2004). ಯಾವುದೇ ಷರಾ ಇಲ್ಲದೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಕಡತವನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿದರು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2006).

ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತಾ ಅವರು ಬಿಡಿವ ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು (ಮೇ 2007). ಭೂಮಿಯು ಬಿಡಿವ ವಶದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಯಾವುದೇ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬಿಡಿವ ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಉತ್ತರ ನೀಡಿತು (ಜೂನ್ 2007). ಅವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2008).

ಮುಂಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಹೂಡಿರುವ ಹಲವಾರು ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಬಾಕಿ ಇವೆ ಎಂಬ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣವನ್ನೂ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಕಡತವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2009). ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ಬಾಕಿ ಇವೆ ಹಾಗೂ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಗಮನಿಸಿದರೂ ಸಹ, ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಕರಣವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಭೂಮಾಲೀಕರು ಒಂದು ಎಕರೆಯನ್ನು ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಕೋರಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು

ಭೂಸ್ವಾಧೀನವು ಬಹಳ ಹಳೆಯ ಅವಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು ಎಂಬ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಜೂನ್ 2009).

ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಮೊದಲು ಕಾನೂನು ಇಲಾಖೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಕಡತವನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಪುನಃ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು (ಜೂನ್ 2009). ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಆದೇಶದಂತೆ ಕಡತವನ್ನು ಕಾನೂನು ಇಲಾಖೆಗೆ ಜುಲೈ 2009ರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಯಿತು. ಕಾನೂನಿನ ಅನ್ವಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರದಿದ್ದರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಡಬಹುದು ಎಂದು ಕಾನೂನು ಇಲಾಖೆಯು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2009). ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 222ರಲ್ಲಿನ 8 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಾನೂನಿನ ಅನ್ವಯ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು (ಮಾರ್ಚ್ 1987) ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬಿಡಿವಿ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2009). ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೂಡ ವರದಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಬಿಡಿವಿ ನೀಡಿದ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಕಡತವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕಾನೂನು ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದಾಗ (ನವೆಂಬರ್ 2009), ಈಗಾಗಲೇ ನೀಡಿರುವ ಕಾನೂನು ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಕಾನೂನು ಇಲಾಖೆ ತಿಳಿಸಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2009). ಆದರೆ, ಒಂದು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಡಿವಿ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದು ಇನ್ನೂ ಅರ್ಜಿದಾರರ ವಶದಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ ಎಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ದಾಖಲಿಸಿದರು. ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬಿಡಿವಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡರೂ ಸಹ ಕಾನೂನಿನ ಅನ್ವಯ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದೂ ಸಹ ದಾಖಲಿಸಿದರು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಕರಣವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಒಂದು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಜನವರಿ 2010). ಕಂಡಿಕೆ 4.1ರಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಚರ್ಚಿಸಿರುವಂತೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ತನ್ನ ವಶದಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವಾದುದು. ಹೀಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಕಾನೂನು ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಇಲಾಖೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಅರ್ಜಿದಾರರಿಗೆ ಒಲವನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರವು ಕಾಚರಕನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 222ರಲ್ಲಿನ 1 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅರ್ಜಿದಾರರ ಪರವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು (ಜನವರಿ 2010) ಆದರೆ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಅನ್ವಯ ಅವರು ಖಾತೆದಾರರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ, ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಆದೇಶವು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮೂಲ ಮಾಲೀಕರಲ್ಲದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಪುನರ್-ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿತು. ನಂತರ ಅವರು ಈ ಒಂದು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ರೂ.1.50 ಕೋಟಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2010). ಹೀಗೆ, ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಾರಾಟವನ್ನು ಅನುಕೂಲಗೊಳಿಸಿತು.

**4.4 ಅರ್ಕಾವತಿ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ 0-28 ಎಕರೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು**

ರಾಚೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 100/3ರಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ಒಟ್ಟು ಭೂಮಿಯು 1-28 ಎಕರೆಗಳಾಗಿದ್ದಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅರ್ಕಾವತಿ ಬಡಾವಣೆಗೆ ಬಿಡಿವಿ 0-28 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2004). 0-28 ಎಕರೆಗಳ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಆದೇಶವನ್ನು 12 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2004ರಂದು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದ್ದರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು 6 ನವೆಂಬರ್ 2004ರಂದು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ನವೆಂಬರ್ 2005ರ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಿರ್ದೇಶನದಂತೆ ಕೈಗೊಂಡ ಸ್ಥಳ ಪರೀಕ್ಷಣೆಯು ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿವಿ ಬಡಾವಣೆಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಿತ್ತು ಎಂದು ತೋರಿಸಿತು. ನಾಗರೀಕ

ವಿಮಾನಯಾನ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನಶಾಸ್ತ್ರ ಇಲಾಖೆಯ ನೌಕರರ ಸಹಕಾರಿ ವಸತಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ (ಜೂನ್ 2006) ಈ ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್‌ಗಳಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ವಸತಿ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ತಾನು ಬಡಾವಣೆಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಸಿತು. ಸಹಕಾರ ಸಂಘವು ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ತಾನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಮತ್ತು ಬಿಡಿವಿ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರದ ಭೂಮಿಯ ಭೂಮಾಪನ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿತು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಕಾರ್ಯಾಲಯವು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಪಾಲನೆಗಾಗಿ ಬಿಡಿವಿಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿತು (ಜೂನ್ 2006).

ಬಿಡಿವಿ 0-28 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿವೇಶನ ರಚಿಸಿರುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಬಿಡಿವಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿರುವ ಭಾಗದ ಆಚೆಗೆ ತಾನು ಖರೀದಿಸಿರುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಂಘವು ಅದರ ಪರಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಗೋಡೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರುವುದನ್ನು ಸಹ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 100/3ರ ಭೂಮಿಯ ಭೂಮಾಪನ ನಕ್ಷೆಯು ತೋರಿಸಿತು. ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಯಾವುದೇ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿಲ್ಲವಾದರೂ ಸಹ ಸಂಘವು ರಚಿಸಿದ ಒಂದು ಖಾಸಗೀ ಬಡಾವಣೆಯು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದವರ ಪರವಾಗಿ ನೋಂದಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 100/3ರಲ್ಲಿನ 0-28 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲು ಬಿಡಿವಿ ನಿರ್ದರಿಸಿತು (ಏಪ್ರಿಲ್ 2008). ಈ ಭೂಮಿಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ 2007ರಿಂದ ಎರಡು ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬಾಕಿಯಿದ್ದರೂ ಸಹ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಬಿಡಿವಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೋರಿತು (ಮೇ 2008). ಅದರಂತೆ ಸರ್ಕಾರವು ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 100/3ರಲ್ಲಿನ 0-28 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮೂಲ ಖಾತೆದಾರರ ಪರವಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು (ಮೇ 2008).

ಭೂಮಾಲೀಕರಿಂದ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಡುವಂತೆ ಕೇಳುವ ಯಾವುದೇ ಕೋರಿಕೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ 0-28 ಎಕರೆಯನ್ನು ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಅಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದಿತು.

#### 4.5 ಮುಂದುವರೆದ ಬನಶಂಕರಿ 6ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ 0-26 ಎಕರೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು

ಬನಶಂಕರಿ 6ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಮುಂದುವರೆದ ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆಗಾಗಿ ಬಿಡಿವಿ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2003) ಮೂಲಕ ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ತಲಘಟ್ಟಪುರ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 19/3ರಲ್ಲಿನ ಅಧಿಸೂಚಿತ 1-23 ಎಕರೆಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ 1-03 ಎಕರೆಗೆ<sup>4</sup> ಐತೀರ್ಪು ರಚಿಸಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಡಿಸೆಂಬರ್ 2003ರಂದು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು ಮತ್ತು 19 ಫೆಬ್ರವರಿ 2004ರಂದು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿತು.

ಭೂಮಾಲೀಕರು ಓರ್ವ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಒಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 19/3ರಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಸೇರಿದ 26 ಗುಂಟೆಗಳ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತಾವು 10 ವಾಸದ ಮನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರುವುದಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಮದುವೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ನೀಡಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿದರು. ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವಂತೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದರು (ಜುಲೈ 2004).

<sup>4</sup> ಒಂದು ದೇವಸ್ಥಾನವಿದ್ದ 0-20 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಗೆ ಐತೀರ್ಪು ರಚಿಸಿರಲಿಲ್ಲ

ಸರ್ಕಾರವು ಬಿಡಿಎಯಿಂದ ಒಂದು ತಪಾಸಣಾ ವರದಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2004) ಮತ್ತು ವಿಷಯವನ್ನು ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿತು. ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಹಲವಾರು ತೀರ್ಪುಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಕಮಿಟಿಯು ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ (ಜನವರಿ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಚ್ 2005). ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೂ ಸಹ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರವು ಕಡತವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2007).

ಈ ಮಧ್ಯೆ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೊಕದ್ದಮೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿ (ಓಎಸ್-1483/2005) ಇತರೆ ಪರಿಹಾರಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಶಾಶ್ವತ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯನ್ನೂ ಕೋರಿದರು. ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಬರುವಂತೆ ಆದೇಶಿಸಿ (ನವೆಂಬರ್ 2005) ಫೀರ್ಯಾದುದಾರರು ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆನಂದದಿಂದ ಅನುಭವಿಸುವುದರ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಾರದೆಂದು ಬಿಡಿಎಗೆ ತಿಳಿಸಿತು.

ಪ್ರಕರಣದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2009) ಮತ್ತು ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಮಾರ್ಚ್ 2009). ಬಿಡಿಎ ಆಯುಕ್ತರ ಜೊತೆಗಿನ ಒಂದು ಸಭೆಯ (ಜುಲೈ 2009) ನಂತರ, ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಕಾನೂನಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದರಿಂದ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸದಿರಲು ಸರ್ಕಾರವು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮೊಕದ್ದಮೆಯು ಬಾಕಿ ಇರುವುದರಿಂದ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು.

ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಉಪ-ನೋಂದಣಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಋಣಭಾರ ಪತ್ರದಂತೆ ಜಿಪಿಎದಾರರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಕಡತವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದಾಗ (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2009) ಮಾನವೀನತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಹೂಡಿರುವ ಮೊಕದ್ದಮೆಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಷರತ್ತಿನೊಂದಿಗೆ, ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2009). ನಂತರ ಸರ್ಕಾರವು 0-26 ಎಕರೆಯನ್ನು, ಭೂಮಾಲೀಕರಲ್ಲದವರ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪರವಾಗಿ, ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬಾಕಿಯಿರುವ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಷರತ್ತಿನೊಂದಿಗೆ, ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು. ಅದರಂತೆ ಭೂ ಮಾಲೀಕರು ಏಪ್ರಿಲ್ 2010ರಲ್ಲಿ ಮೊಕದ್ದಮೆಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಹೀಗೆ, ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮೊಕದ್ದಮೆಯು ಬಾಕಿ ಇರುವಾಗ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಅಕ್ಷಮ್ಯ ಅಕ್ರಮ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ, ಮಾನವೀಯತೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಲ್ಲ.

**4.6 ನಾಗರಭಾವಿ 1ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ 0-25 ಎಕರೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು**

ನಾಗರಭಾವಿ 1ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆಗೆ ನಾಗರಭಾವಿ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 46ರಲ್ಲಿ 11-19 ಎಕರೆಗಳ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಬಿಡಿಎ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತು. ಜನವರಿ 1988ರಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು 6 ಜುಲೈ 1991ರಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಯಿತು.

ಆಗಸ್ಟ್ 1997 ಮತ್ತು ಜುಲೈ 2002ರ ನಡುವೆ ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿನ 0-25 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯ ಭೂ ಮಾಲೀಕರು, ಬಿಡಿಎ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ, ಮೂವರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಾರಾ ಮಾಡಿದರು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಾರಾಟ, ಪರಭಾರೆ, ಉಡುಗೊರೆ, ಗುತ್ತಿಗೆ ಅಥವಾ

ಬೇರಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವ ಕೆಎಲ್‌ಆರ್‌ಟಿ ಅಧಿನಿಯಮ 1991 ಅನ್ವಯ ಮಾರಾಟವು ಅಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದಿತು. ಈ ಮೂವರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ರೂ.1.32 ಕೋಟಿಗೆ ಬೇರೆ ಇಬ್ಬರಿಗೆ (ಖರೀದಿದಾರರು) ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2006) ಮತ್ತು ಖರೀದಿದಾರರು ಭೂಮಿಯ ಒಡೆತನವನ್ನು ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ನಿರ್ಮಾಣ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬಿಡಿಎ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದಾಗ ಖರೀದಿದಾರರು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಶಾಶ್ವತ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆದು (ನವೆಂಬರ್ 2009) ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನೆಲಸಮ ಮಾಡದಂತೆ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹಾಕದಂತೆ ಬಿಡಿಎಯನ್ನು ತಡೆದರು.

ಬಿಡಿಎ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೆಗ್ಯುಲರ್ ಫಸ್ಟ್ ಅಪೀಲ್ (ಆರ್‌ಎಫ್‌ಎ) ದಾಖಲಿಸಿತು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಈವರೂ ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಬರುವಂತೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿತು (ಮಾರ್ಚ್ 2010). ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣವು ಬಾಕಿ ಇರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಖರೀದಿದಾರರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ (ಏಪ್ರಿಲ್ 2010), ತಾವು ಫೆಬ್ರವರಿ 2006ರಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಖರೀದಿಸಿರುವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಒಡೆತನವನ್ನು ತಮ್ಮ ಪರವಾಗಿ ವರ್ಗಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಹಾಗೂ ಬಿಬಿಎಮ್‌ಪಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟಡ ನಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಕಾರಣ ನೀಡಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಕೋರಿದರು.

ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮೊಕದ್ದಮೆಯು ಬಾಕಿ ಇರುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೂ (ಮೇ 2010) ಸಹ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು 0-25 ಎಕರೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಮೇ 2010). ಸರ್ಕಾರವು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಜೂನ್ 2010ರಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಿತು ಮತ್ತು ಆಗಸ್ಟ್ 2010ರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ಮೊಕದ್ದಮೆಯನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿತು.

ಹೀಗೆ, ಕೆಎಲ್‌ಆರ್‌ಟಿ ಅಧಿನಿಯಮದ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಖರೀದಿದಾರರು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ಬಿಡಿಎ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ಮನವಿಯು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ಇದ್ದಿದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ 19 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹಿಂಪಡೆದಿದ್ದು ಅಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದಿತು.

## ಅಧ್ಯಾಯ-5

### ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ನಂತರ ಖರೀದಿಸಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು

ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಭೂಮಿಯ ವರ್ಗಾವಣೆಗೆ ಕೆಲವು ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ಭೂ (ವರ್ಗಾವಣೆ ಮೇಲಿನ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು) ಅಧಿನಿಯಮ (ಕೆಎಲ್‌ಆರ್‌ಟಿ ಅಧಿನಿಯಮ) 1991ನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು

ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು ಕೆಳಕಂಡಂತಿವೆ:

- ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿ ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಭೂಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನಿನಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಥವಾ ಅದರ ಯಾವುದೇ ಭಾಗವನ್ನು ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಮಾರಾಟ, ಪರಭಾರೆ, ಉಡುಗೊರೆ, ಗುತ್ತಿಗೆ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿರಬಾರದು.
- ಬಿಡಿಎ ಅಧಿನಿಯಮ, 1976ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 19ರಡಿ ಅಥವಾ ಕರ್ನಾಟಕ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಧಿನಿಯಮ, 1987ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 19ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಿದ ಅಧಿಸೂಚನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯೋಜನೆಗೆ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿರುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಥವಾ ಅದರ ಯಾವುದೇ ಭಾಗವನ್ನು ಸಕ್ಷಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪೂರ್ವಲಿಖಿತ ಪರವಾನಗಿಯಿಲ್ಲದೇ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಮಾರಾಟ, ಪರಭಾರೆ, ಉಡುಗೊರೆ, ಗುತ್ತಿಗೆ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಬಾರದು ಅಥವಾ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿರಬಾರದು.
- ನೋಂದಣಾ ಅಧಿನಿಯಮ, 1908ರಡಿಯಲ್ಲಿ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಯಾವ ನೋಂದಣಾ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ, ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಸಕ್ಷಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಲಿಖಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಒಂದು ನೋಂದಣೆಗಾಗಿ ಪಡೆದ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವ ತನಕ, ಯಾವುದೇ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸಬಾರದು.
- ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಈ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದರೆ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ ಜೈಲುವಾಸ ಅಥವಾ ದಂಡ ಅಥವಾ ಎರಡನ್ನೂ ವಿಧಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದ ನಂತರ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರ ಮಂಜೂರಾತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಅಧಿಸೂಚಿತ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಾರಾಟ, ಗುತ್ತಿಗೆ, ಪರಭಾರೆ, ವಹಿಸುವುದು, ವಿನಿಮಯ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮಾಡದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಂತಹವುಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಬಾರದೆಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಭೂಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಡಿಎ ಹೊರಡಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಧಿಸೂಚನೆಗಳು ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತವೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ-7ರಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಎಲ್‌ಆರ್‌ಟಿ ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಹಲವಾರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿರುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ನಂತರ ಅವರು ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಪರವಾಗಿ ಅಥವಾ ಹಿಂದಿನ ಮಾಲೀಕರ ಪರವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತೋರಿಸಿತು.

**ಕೋಷ್ಟಕ-7 : ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ನಂತರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಖರೀದಿಸಿರುವ ವಿವರಗಳು**

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಬಡಾವಣೆಯ ಹೆಸರು	ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಭೂಮಿಯ ವಿಸ್ತಾರ (ಎಕರೆ-ಗುಂಟೆ)	ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್	ಗ್ರಾಮ	ತಾಲ್ಲೂಕು	ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿವ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಅವಧಿ	ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಅವಧಿ
1.	ಅರ್ಕಾವತಿ	1-12 0-16	55/2 56	ರಾಚೇನಹಳ್ಳಿ	ಬೆಂಗಳೂರು ಉತ್ತರ	ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ	ನವೆಂಬರ್ 2008
2.	ಆರ್ಎಮ್‌ವಿ 2ನೇ ಸ್ಟೇಜ್	0-14 0-09	10/11F 10/1	ಲೊಟ್ಟೆಗೊಲ್ಲಹಳ್ಳಿ	ಬೆಂಗಳೂರು ಉತ್ತರ	ಆಗಸ್ಟ್ 1998 ಆಗಸ್ಟ್ 1998	ಡಿಸೆಂಬರ್ 2009
3.	ಈಸ್ಟ್ ಆಫ್ ಎನ್‌ಜಿಇಎಫ್	4-20	50/2	ಬೆನ್ನಿಗಾನಹಳ್ಳಿ	ಬೆಂಗಳೂರು ಪೂರ್ವ	ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ	ಮೇ 2010
4.	ಜ್ಞಾನಭಾರತಿ	0-22	77 78	ನಾಗದೇವನಹಳ್ಳಿ	ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ	ಆಗಸ್ಟ್ 1997 ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1997	ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2009
		7-00 3-00	20	ನಾಗದೇವನಹಳ್ಳಿ		ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ಜೂನ್ 2007 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2007
5.	ಬಿಟಿಎಮ್ 4ನೇ ಸ್ಟೇಜ್	1-17	5/1 6/3	ಬಿಳೇಕಹಳ್ಳಿ	ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ	ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ	ಡಿಸೆಂಬರ್ 2009
6.	ಅರ್ಕಾವತಿ	2-19	55/1	ಥಣಿಸಂದ್ರ	ಬೆಂಗಳೂರು ಉತ್ತರ	ಡಿಸೆಂಬರ್ 2004	ಆಗಸ್ಟ್ 2009
		2-29	101/2				ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2007
	<b>ಒಟ್ಟು</b>	<b>23-38</b>					

(ಆಧಾರ: ಬಿಡಿವ ಮತ್ತು ಸಚಿವಾಲಯದಲ್ಲಿನ ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಡತಗಳು)

ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಮುನ್ನ ಸರ್ಕಾರವು ಕೆಎಲ್‌ಆರ್‌ಟಿ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿತು. ಈ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿನ ವಹಿವಾಟುಗಳ ವಿಧಾನವು ಬಿಡಿವ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಆದರೆ ವಿವಿಧ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸದೇ ಇರುವ ಪ್ರಮುಖ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೆಎಲ್‌ಆರ್‌ಟಿ ಅಧಿನಿಯಮದ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವಾಗಿ ಖರೀದಿಸುವುದನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ವಹಿವಾಟುಗಳನ್ನು ಸಕ್ರಮಗೊಳಿಸಿತ್ತಲ್ಲದೇ ಕೆಲವು ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ದುರ್ಲಾಭ ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸಿತು.

**5.1 ಅರ್ಕಾವತಿ ಬಡಾವಣೆ**

ಅರ್ಕಾವತಿ ಬಡಾವಣೆಗಾಗಿ ರಾಚೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 55/2 ಮತ್ತು 56ರಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ 1-12 ಎಕರೆ ಮತ್ತು 1-06 ಎಕರೆಗಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಡಿವ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2004). ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 56ರಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಗೆ ಐತೀರ್ಪನ್ನು 6 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2004ರಂದು ಅನುಮೋದಿಸಿದರೆ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 55/2ರಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಗೆ ಐತೀರ್ಪನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

ಸಚಿವಾಲಯ ಮತ್ತು ಬಿಡಿವ ಎರಡೂ ಕಡೆ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದ ಮೇಲಿನ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮೂಲ ಕಡತಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಲೋಕಾಯುಕ್ತಕ್ಕೆ 13 ಜನವರಿ 2011ರಂದು ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಮೂಲ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗುವ ಮುನ್ನ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರು ನೀಡಿದ ದಾಖಲೆಗಳ ನಕಲು ಪ್ರತಿಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿತು:

- ನಾಲ್ವರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 56ರಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಯ ಖಾತೆದಾರರಾಗಿದ್ದರು. 5 ಮಾರ್ಚ್ 2007ರಂದು ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕುಪತ್ರವನ್ನು ಪಡೆದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ (ಪಿ-1) ಬಿಡಿವ ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ಆಗಸ್ಟ್ 2008ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಕುಟುಂಬ ಅಗತ್ಯತೆಗಳಿಗಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದ ಕಾರಣ ನೀಡಿ ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿನ 0-16 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿದರು.



- ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 55/2ರಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧಿಕಾರ ಪತ್ರವನ್ನು (ಜಿಪಿಎ) ಹೊಂದಿದ್ದ ಪಿ-1 ಬಿಡಿಎಗೆ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2008ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 55/2ರಲ್ಲಿನ 1-12 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅದೇ ಕಾರಣ ನೀಡಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಕೋರಿದರು. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2008ರಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ಒಂದು ವಿವರವಾದ ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿತು.

ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 55/2ರಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಗೆ ಐತೀರ್ಪನ್ನು ರಚಿಸಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲವೆಂದು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಸಂಬಂಧಿತ ಕ್ಲರ್ಕ್, ಶಾಖಾಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ತಮ್ಮ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿದರು. ಆದರೆ, ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 56ರಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಗೆ ಐತೀರ್ಪನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದರಿಂದ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಂಬರುವ ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಯ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಅವರುಗಳು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಜಂಟಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ತಮ್ಮ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನು ತೊಡಕುಗಳಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2008) ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಜಂಟಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಸೂಚನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಕಡತವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಆದರೆ, ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕಡತವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನು ತೊಡಕುಗಳಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ಈ ಎರಡು ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ಗಳಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2008).

ಅದರಂತೆ, ಸರ್ಕಾರವು ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 55/2 ಮತ್ತು 56ರಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ 1-12 ಎಕರೆ ಮತ್ತು 0-16 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2008).

ಪರಿಶೀಲನೆಯು ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿತು:

- 26 ಏಪ್ರಿಲ್ 2003ರಂದು ನೋಂದಾಯಿತ ಪತ್ರದ ಮೂಲಕ ಹಿಂದಿನ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 55/2ರಲ್ಲಿನ 1-12 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಗೆ ಪಿ-1ರನ್ನು ಜಿಪಿಎದಾರರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದ್ದರು. ಬಿಡಿಎ 3 ಫೆಬ್ರವರಿ 2003ರಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ ನಂತರ ಈ ವಹಿವಾಟು ನಡೆದಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ಪಿ-1ರವರು ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 55/2ರಲ್ಲಿನ 0-20 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು 22 ಮಾರ್ಚ್ 2006ರಂದು ನೋಂದಾಯಿಸಿದ ಕ್ರಯಪತ್ರದ ಮೂಲಕ ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದರು (ರೂ.20 ಲಕ್ಷ) ಮತ್ತು ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ರೂ.10 ಕೋಟಿಗೆ ಕಂಪನಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದರು (ನವೆಂಬರ್ 2010).
- ದಿನಾಂಕ 21 ಏಪ್ರಿಲ್ 2006ರ ಇನ್ನೊಂದು ಕ್ರಯಪತ್ರದ ಮೂಲಕ ಪಿ-1ರವರು ಅದೇ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿರುವ 0-20 ಎಕರೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದರು (ರೂ.20 ಲಕ್ಷ). ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮೇಲಿನ ಕಂಪನಿಗೆ ರೂ.10 ಕೋಟಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದರು.
- ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ನಂತರ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 56ರಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಿ-1ರವರು 5 ಮೇ 2009ರಂದು ಇನ್ನೊಂದು ಕಂಪನಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರು.

ಹೀಗೆ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 55/2ರಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ನಂತರ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವಾಗಿ ಖರೀದಿಸಿದವನ್ನು ಸಕ್ರಮಗೊಳಿಸಿದರೆ, ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 56ರಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒಂದು ಕಂಪನಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲಿಸಿತು. ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಕೋರಿ ನೀಡಿದ್ದ ಕಾರಣಗಳು ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು.

## 5.2 ಆರ್‌ಎಮ್‌ವಿ 2ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆ

ಆರ್‌ಎಮ್‌ವಿ 2ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆಗಾಗಿ ಲೆಂಟೆಗೊಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಕೆಳಗಿನ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡಿ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು:

ವಿವರಗಳು	ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 10/11ಎಫ್	ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 10/1
ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ದಿನಾಂಕ	31 ಆಗಸ್ಟ್ 1978	31 ಆಗಸ್ಟ್ 1978
ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಭೂಮಿಯ ವಿಸ್ತಾರ (ಎಕರೆ-ಗುಂಟೆ)	1-03	0-18
ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ದಿನಾಂಕ	29 ಆಗಸ್ಟ್ 1988	2 ಏಪ್ರಿಲ್ 1988
ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ದಿನಾಂಕ	13 ಫೆಬ್ರವರಿ 1992	13 ಫೆಬ್ರವರಿ 1992

ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ಬಹಳ ಕಾಲದ ನಂತರ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡಿ ಉಪಯೋಗಿಸದ ಭೂಮಿಯ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಬಿಡಿ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ಕೋರಿದರು (ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 10/1ರಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಜೂನ್ 2002ರಂದು ಮತ್ತು ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 10/11ಎಫ್‌ರಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಜೂನ್ 2006ರಂದು). ಉಪಯೋಗಿಸದ ಭೂಮಿಯ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಸ್ತಾವಗಳನ್ನು ಬಿಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೂ (ನವೆಂಬರ್ 2002 ಮತ್ತು ಜುಲೈ 2007) ಸಹ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ನೀಡಿದ ತೀರ್ಪಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿತು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2008).

ಭೂಮಾಲೀಕರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಕೋರುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತೆ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದರು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2009). ಬಿಡಿ ಈ ಹಿಂದೆ ನವೆಂಬರ್ 2002 ಮತ್ತು ಜುಲೈ 2007ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ಶಿಫಾರಸನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 10/11ಎಫ್‌ರಲ್ಲಿ 0-14 ಎಕರೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 10/1ರಲ್ಲಿ 0-09 ಎಕರೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2009). ಅದರಂತೆ ಸರ್ಕಾರವು ಡಿಸೆಂಬರ್ 2009ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತು.

ಉಪಯೋಗಿಸದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಬಿಡಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾವಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ ತಕ್ಷಣವೇ (ನವೆಂಬರ್ 2002 ಮತ್ತು ಜುಲೈ 2007) ಭೂಮಾಲೀಕರು ಉಪಯೋಗಿಸಿದೇ ಇದ್ದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬರ ಪರವಾಗಿ ನೋಂದಾಯಿಸಿದ್ದನ್ನು ಮುಂದುವರೆದ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತೋರಿಸಿತು. ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 10/1ರಲ್ಲಿನ 0-09 ಎಕರೆಯನ್ನು 26 ಫೆಬ್ರವರಿ 2003ರಂದು ನೋಂದಾಯಿಸಿದ್ದರೆ (ರೂ.3.42 ಲಕ್ಷ), ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 10/11ಎಫ್‌ರಲ್ಲಿನ 0-14 ಎಕರೆಯನ್ನು 12 ನವೆಂಬರ್ 2007ರಂದು ನೋಂದಾಯಿಸಲಾಗಿತ್ತು (ರೂ.41.25 ಲಕ್ಷ) ಮತ್ತು ಈ ಎರಡೂ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟವು ಕೆಎಲ್‌ಆರ್‌ಟಿ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಖರೀದಿದಾರರು 27 ಆಗಸ್ಟ್ 2011ರಂದು ಒಂದು ಉಡುಗೊರೆ ಪತ್ರವನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸುವ ಮೂಲಕ ತಾವು ಖರೀದಿಸಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಡಿ ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ನೀಡಿದರು. ಆಸ್ತಿ ಖರೀದಿಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಕೆಲವು ಆಧಾರರಹಿತ ಮತ್ತು ತಿರುಳಿಲ್ಲದ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿ ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಉಡುಗೊರೆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ, ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಶುಭವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಶತ್ರುಗಳು ತಮ್ಮತ್ತ ಬೆರಳುಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಬಿಡಿ ಪರವಾಗಿ ಈ ಜಮೀನನ್ನು ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ನೀಡಿದ್ದರು.

ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಅಸಿಂಧುವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕಿನ ಅಕ್ರಮ ವರ್ಗಾವಣೆಯನ್ನು ಸಕ್ರಮಗೊಳಿಸಲು ಮಾಡಿದ್ದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಬಿಡಿಎಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ನೀಡಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯುವುದನ್ನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಕೆಎಲ್‌ಆರ್‌ಟಿ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯನ್ನು ಸಕ್ರಮೀಕರಿಸುವುದನ್ನಾಗಲೀ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

### 5.3 ಈಸ್ಟ್ ಆಫ್ ಎನ್‌ಜಿಇಎಫ್ ಬಡಾವಣೆ

ಈಸ್ಟ್ ಆಫ್ ಎನ್‌ಜಿಇಎಫ್ ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆಗಾಗಿ ಬಾಣಸವಾಡಿ ಮತ್ತು ಬೆನ್ನಿಗಾನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ 523-03 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಡಿಎ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1986). ಈ ಭೂಮಿಯು ಬೆನ್ನಿಗಾನಹಳ್ಳಿಯ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 50/2ರಲ್ಲಿನ 5-11 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು.

ಬಿಡಿಎ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸುವ ಮೊದಲೇ ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ನ 4-20 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಘಟಕವೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 50/2ರಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ 5-11 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಕೇವಲ 0-25 ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ಬಿಡಿಎ ಆಯುಕ್ತರ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ಐತೀರ್ಪು ರಚಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆಯುಕ್ತರು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು ಮತ್ತು 4-20 ಎಕರೆಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಆ ಭೂಮಿಯು ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚಿತ ಜಮೀನಾಗಿ ಉಳಿದು ಕೆಎಲ್‌ಆರ್‌ಟಿ ಅಧಿನಿಯಮದ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತ್ತು.

ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಬಿಡಿಎ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 50/2ರಲ್ಲಿನ 4-20 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವಂತೆ ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೊಬ್ಬರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಬಿಡಿಎ ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ಒಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2005). ವಾಸ್ತವಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2005). ಕಡತವನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರೂ (ಜನವರಿ 2006) ಯಾವುದೇ ಆದೇಶವನ್ನು ನೀಡಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕಡತವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

ನಂತರ, ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯವರು ಬಿಡಿಎ ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ (ಮೇ 2009) ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಕೋರಿದರು. ಒಂದು ವಿವರವಾದ ವರದಿಯೊಂದಿಗೆ ಈ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿತು (ಜುಲೈ 2009).

ವಿಷಯವನ್ನು ಸೂಕ್ತ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕಾಗಿ ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲು ಸಚಿವಾಲಯದಲ್ಲಿನ ಶಾಖಾಧಿಕಾರಿಯವರು ಸೂಚಿಸಿದರೂ ಸಹ ಐತೀರ್ಪನ್ನು ರಚಿಸಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲವಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನು ತೊಡಕುಗಳಿಲ್ಲವೆಂಬ ಉಪಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ದೃಢೀಕರಿಸಿ ಕಡತವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು (ಆಗಸ್ಟ್ 2009). ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು (ಮೇ 2010) ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರವು ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 50/2ರಲ್ಲಿನ 4-20 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಭೂಮಾಲೀಕರ ಪರವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು (ಮೇ 2010).

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಸಮರ್ಥನೀಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ:

- ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯವರು ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಭೂಮಾಲೀಕರಿಂದ 18 ಡಿಸೆಂಬರ್ 2003ರಂದು ನೋಂದಾಯಿತವಾದ ಒಂದು ಕ್ರಯಪತ್ರದ ಮೂಲಕ, ಅಂದರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಬಹಳ ಕಾಲದ ನಂತರ ರೂ.1.62 ಕೋಟಿಗೆ ಖರೀದಿಸಿದ್ದರು.

ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವಂತೆ ಖರೀದಿದಾರರು ಬಿಡಿಎ/ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಕೋರಲು ಇದು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದಿತು.

- ಮೇ 2010ರಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ನಂತರ ಕಂಪನಿಯೊಂದು ಈ ಭೂಮಿಗೆ ಗಡಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿ 4-20 ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ಭೂಮಾಪನ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೀಡಲು ಕೋರಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2010).
- ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಮೊದಲೇ ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯವರು ಕಂಪನಿಯೊಂದರ ಜೊತೆ ಜಂಟಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಒಪ್ಪಂದವೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು (10 ಮೇ 2004) ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಅಧಿಕಾರಯುಕ್ತರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದರೆಂದು ಅಧಿಕಾರವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಉಪನೋಂದಾಣಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಪಡೆದ ದಾಖಲೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತೋರಿಸಿತು. ನಂತರ ಅಧಿಕಾರಯುಕ್ತರು ಮತ್ತೊಂದು ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಭೂಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ನೇಮಿಸಿತು. ಈ ಮೂರು ಪಕ್ಷಗಳೂ ಆ ಸ್ವತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಸತಿ ಸಮುಚ್ಚಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಜಂಟಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದ್ದವು (ಮಾರ್ಚ್ 2011).

ಭೂಮಿಯು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಧಿಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು ಕೆಎಲ್‌ಆರ್‌ಟಿ ಅಧಿನಿಯಮದ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದವು.

#### 5.4 ಜ್ಞಾನಭಾರತಿ ಬಡಾವಣೆ

(ಎ) ಜ್ಞಾನಭಾರತಿ ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆಗಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ನಾಗದೇವನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿನ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 77 ಮತ್ತು 78ರಲ್ಲಿ 4-00 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿತು (ಮಾರ್ಚ್ 1994). ಈ ಭೂಮಿಗಳಿಗೆ ಐತೀರ್ಪನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದರೂ (ಜುಲೈ 1997) ಸಹ ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ವಿತರಿಸಲಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಠೇವಣಿಯಾಗಿಡಲೂ ಇಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಆಗಸ್ಟ್ 1997 ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1997ರಂದು ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಜೂನ್ 1998ರಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗವು ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿತು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ದಾಖಲಿತ ಕಾರಣಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಭೂಮಿಗಳ ಮಾಲೀಕರು ಮಾರ್ಚ್ 2001ರಿಂದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಹಲವಾರು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯು ತಮ್ಮ ವಶದಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬ ಕಾರಣ ನೀಡಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನ ವಿಫಲವಾಗಿತ್ತು.

ಜೂನ್ 2009ರಲ್ಲಿ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿನ 0-22 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತಾವು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ಮತ್ತು ಖರೀದಿದಾರರು ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ನರ್ಸಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜ್, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯ ಮತ್ತು ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಡಿಸೆಂಬರ್ 2000ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ 34 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಕೋರಿದರು.

1997ರಷ್ಟು ಹಿಂದೆಯೇ ಬಿಡಿಎ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪಿನ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಯಾವುದೇ ನಿಬಂಧನೆಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಕಡತವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವಾಗ ಪ್ರಧಾನ

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು (ಜೂನ್ 2009). ಆದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು, ಕೆಳಗಿನ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ, 0-22 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2009).

- ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಬ್ಬರು ಮಾಡಿದ ಶಿಫಾರಸಿನ (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2000) ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ 19 ಜನವರಿ 1994ರಂದು ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 77 ಮತ್ತು 78ರಲ್ಲಿ 4 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಹಲವಾರು ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ 33-37 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿಯ ಪರವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಆದೇಶಿಸಿದ್ದರು.
- ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಬಿಡಿವಿ ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 77 ಮತ್ತು 78ರಲ್ಲಿನ 0-22 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಆದೇಶಿಸಿದ್ದರು (ಜನವರಿ 2006).
- ಒಂದು ನರ್ಸಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರವು ಬಿಡಿವಿ ಮತ್ತು ಅರ್ಜಿದಾರರಿಬ್ಬರಿಗೂ ನೋಟೀಸ್‌ಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಆದೇಶಿಸಿದ್ದರು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2007).
- ವಾಸ್ತವಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಬಿಡಿವಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡದಿರುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ 0-22 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಆದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ”

ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ ನಂತರ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2004ರಲ್ಲಿ ಎರಡು ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಈ ಎರಡು ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 78ರಲ್ಲಿ ಬಿಡಿವಿ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಭೂಮಿಯಿಂದ ರಚಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಚಿವಾಲಯದ ಕಡತಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ಕ್ರಯಪತ್ರಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತೋರಿಸಿತು. ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ-8ಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ:

**ಕೋಷ್ಟಕ-8: ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ನಂತರ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ನಿವೇಶನದ ವಿವರಗಳು**

ನೋಂದಣಿಯಾದ ದಿನಾಂಕ	ನಿವೇಶನ ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿಸ್ತೀರ್ಣ (ಚದರ ಅಡಿಗಳಲ್ಲಿ)	ಮಾರಾಟ ಪರಿಗಣನೆ (ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ)	ದಾಖಲೆ ಸಂಖ್ಯೆ
4.9.04	50	2,490	2,73,900	22306/2004-05
4.9.04	47,48,49	21,177	23,29,525	22308/2004-05
<b>ಒಟ್ಟು</b>		<b>23,667</b>		

(ಆಧಾರ: ಕ್ರಯಪತ್ರಗಳ ನಕಲು ಪ್ರತಿಗಳು)

ಈ ಎರಡು ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಖರೀದಿದಾರರ ಪರವಾಗಿ ಮಾರ್ಚ್ 2005ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಪತ್ರವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ, ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ಭೂಮಿಯು ಬಿಡಿವಿಯಿಂದ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಸಹ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯು ಮಾರ್ಚ್ 2005ರಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರವು ಮಾರ್ಚ್ 2005ರಂದು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಇದು ತಪ್ಪೆಂದು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತೋರಿಸಿತು.

ಹೀಗೆ 0-22 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಕೆಎಲ್‌ಆರ್‌ಟಿ ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಖರೀದಿಸಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಕ್ರಮಗೊಳಿಸಿತು.

(ಬಿ) ಜ್ಞಾನಭಾರತಿ ಬಡಾವಣೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಿದ್ದ ಭೂಮಿಗಳ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತು (ಮಾರ್ಚ್ 1994). ಹೀಗೆ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ್ದ ಭೂಮಿಯು ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ನಾಗದೇವನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 20ರಲ್ಲಿನ 12-13 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಗೆ ಐತೀರ್ಪನ್ನು ಜೂನ್ 2001ರಲ್ಲಿ

ರಚಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿನ 12-13 ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ 10 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಭೂ ಅನುದಾನ ನಿಯಮಗಳು, 1969ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿತ್ತು.

ಓರ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು (ಪಿ-1) ಕೆಎಲ್‌ಆರ್‌ಟಿ ಅಧಿನಿಯಮದ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 20ರಲ್ಲಿನ ಏಳು ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಅನುದಾನಿತರಿಂದ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಖರೀದಿಸಿದ್ದರು (ಜನವರಿ 2003) ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು (ಪಿ-2) ಪರವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧಿಕಾರ ಪತ್ರವನ್ನು (ಜಿಪಿಎ) ಮಾಡಿದ್ದರು (ಆಗಸ್ಟ್ 2004). ಮತ್ತೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು (ಪಿ-3) ಅದೇ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನುದಾನಿತರಿಂದ ಮೂರು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೆಎಲ್‌ಆರ್‌ಟಿ ಅಧಿನಿಯಮದ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಖರೀದಿಸಿದ್ದರು (ಜೂನ್ 2004).

ಪಿ-2 ಮತ್ತು ಪಿ-3ಯವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ (17 ಮಾರ್ಚ್ 2006) ತಾವು ಖರೀದಿಸಿರುವ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು, ಈ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿದರು. ಪಿ-3ಯವರ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ (ಆಗಸ್ಟ್ 2006) ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಯು ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ರಚಿಸಲು ಬಿಡಿಎಗೆ ಭೂಮಿಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ವಿರುದ್ಧ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿತು. ಪಿ-2ರವರ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಇದೇ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದರು (ಆಗಸ್ಟ್ 2006).

ಆದರೆ ಬಿಡಿಎ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ, ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ 10 ಎಕರೆಗಳನ್ನು (ಪಿ-3 ಪರವಾಗಿ ಮೂರು ಎಕರೆಗಳು ಮತ್ತು ಪಿ-2 ಪರವಾಗಿ ಏಳು ಎಕರೆಗಳು) ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಮೇ ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2007). ತದನಂತರ ಸರ್ಕಾರವು ಏಳು ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಪಿ-2 ಪರವಾಗಿಯೂ (ಜೂನ್ 2007) ಮತ್ತು ಮೂರು ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಪಿ-3 ಪರವಾಗಿಯೂ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2007) ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು.

ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಸರ್ಕಾರದ ಕ್ರಮವು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಖಾತೆದಾರರಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಕೆಎಲ್‌ಆರ್‌ಟಿ ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಿಡಿಎ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪುನರ್-ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿದ್ದು ಅಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದಿತು.

### 5.5 ಬಿಟಿಎಮ್ 4ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆ

ಬಿಟಿಎಮ್ 4ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆಗಾಗಿ 3 ನವೆಂಬರ್ 1990ರಂದು ಹೊರಡಿಸಿದ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಬಿಡಿಎ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ್ದ ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬಿಳೇಕಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 5/1 ಮತ್ತು 6/3ರಲ್ಲಿನ 1-17 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2009). ಭೂಪರಿಹಾರವನ್ನು ವಿತರಿಸಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬಿಡಿಎ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ (ಜುಲೈ 2007) ಮಾಹಿತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಾಲೀಕರ ಪರವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲಾಗಿತ್ತು. ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಘೋಷಿಸದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು 18 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಲವಾರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ/ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ (ನವೆಂಬರ್ 2003, ಫೆಬ್ರವರಿ 2004, ಡಿಸೆಂಬರ್ 2004 ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ 2007) ಆಗಸ್ಟ್ 1988ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ ನಂತರ ಈ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ತಾವು ಖರೀದಿಸಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ಗಳಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಕೋರಿದರು ಎಂಬುದು ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿತು.

ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇಡಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ಒಂದು ಸೂಕ್ತ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಯು ಬಿಡಿಎಗೆ ಸೂಚಿಸಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2007). ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ಬಾಕಿ ಇರುವಾಗಲೇ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಭೂಮಿಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2009) ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು, ಬಿಡಿಎ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ವಿತರಿಸದಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ, ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2009). ಐತೀರ್ಪನ್ನು ರಚಿಸಿ ಅಧಿಸೂಚಿತ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿನ ವಿಫಲತೆಯು ಭೂಮಿಯ ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಕೆಎಲ್‌ಆರ್‌ಟಿ ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಅದರ ಮಾರಾಟವನ್ನು ಅನುಕೂಲಗೊಳಿಸಿತು. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವಿಕೆಯು ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ವಹಿವಾಟುಗಳನ್ನು ಸಕ್ರಮಗೊಳಿಸಿತು.

## 5.6 ಅರ್ಕಾವತಿ ಬಡಾವಣೆ

ಅರ್ಕಾವತಿ ಬಡಾವಣೆಗೆ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಂದಾಯ ನಿವೇಶನಕ್ಕೆ, ಕಂದಾಯ ನಿವೇಶನದಾರರು ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಭೂ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕಾಗಿನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವ ಮೊದಲು ನೋಂದಾಯಿಸಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ 30'x40' ಅಳತೆಯ ಬದಲಿ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಲು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆದೇಶಗಳ (ನವೆಂಬರ್ 2005) ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬಿಡಿಎ ನಿರ್ಣಯಿಸಿತು (ಮೇ 2006). ಹಾಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾದ ಬದಲಿ ನಿವೇಶನಗಳ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಂದಾಯ ನಿವೇಶನದ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ನೀಡುವ ಪರಿಹಾರಧನಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು.

ಅರ್ಕಾವತಿ ಬಡಾವಣೆಗಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭೂಮಿಗಳ (ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದೇ ಆರು ಪ್ರವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪು (ನವೆಂಬರ್ 2005) ಅನುಮತಿ ನೀಡಿತ್ತು:

- (1) ಹಸಿರು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಭೂಮಿ
- (2) ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿರುವ ಭೂಮಿ
- (3) ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ದತ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳಿರುವ ಭೂಮಿ
- (4) ಸಸ್ಯತೋಟವಿರುವ ಭೂಮಿ
- (5) ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿರುವ ಭೂಮಿ, ಮತ್ತು
- (6) ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿರದ ಭೂಮಿಯ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕವಿರುವ ಅದೇ ತರಹದ ಭೂಮಿಗಳು

ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ದಿನದಂದು ಇರುವ ಭೂಮಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಿತ್ತು.

ನಾಲ್ಕು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿನ ಆರು ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಕಾವತಿ ಬಡಾವಣೆಗಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ 15-15 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2007ರಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೋರಿತು. ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವವು ಥಣೀಸಂದ್ರ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 55/1ರಲ್ಲಿನ 2-19 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಈ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿನ ಕಂದಾಯ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಂದಾಯ ನಿವೇಶನಕ್ಕೂ ಬದಲಿ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ಬಿಡಿಎಗೆ ಬೃಹತ್ ಹಣಕಾಸಿನ ಹೊರೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದರಿಂದ ಬಿಡಿಎಯು ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಮಾಡಿತ್ತು.

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಅನುಮೋದನೆಯೊಂದಿಗೆ (ಆಗಸ್ಟ್ 2009) ಥಣೀಸಂದ್ರ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 55/1ರಲ್ಲಿನ 2-19 ಎಕರೆಗಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬರ ಪರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2009) ಆದರೆ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಖಾತೆದಾರರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಖರೀದಿದಾರರು ಕೆಎಲ್‌ಆರ್‌ಟಿ ಅಧಿನಿಯಮದ

ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ ನಂತರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ತೋರಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ 30' x 40' ಅಳತೆಯ 55 ಕಂದಾಯ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ಕಂದಾಯ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ 55 ಬದಲಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹೊರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ರವರ ವರದಿಯ (ನವೆಂಬರ್ 2006) ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬಿಡಿಎ ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವುದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿತ್ತು. ಈ 55 ಕಂದಾಯ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಲವಾರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತೆಂದು ಸಹ ವರದಿ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅಪರ ಭೂಸ್ವಾಧೀನಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಉಪ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧೀಕ್ಷಕರು, ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಮತ್ತು ಸರ್ವೇಯರ್ ಇವರುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಸ್ಥಳ ತಪಾಸಣಾ ಸಮಿತಿಯು ಈ ಮೊದಲು ಏಪ್ರಿಲ್ 2006ರಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡಿತ್ತು ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರದೇಶವು ಖಾಲಿ ಇದ್ದು ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಸಿತ್ತು. ಭೂಮಿಯು ಖಾಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಹಾಕಿದ್ದ ಆರು ಮಾನದಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನೂ ಪೂರೈಸದ ಕಾರಣದಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವಂತೆ ಅವರು ಮಾಡಿರುವ ಮನವಿಯನ್ನು 31 ಮೇ 2006ರಂದು ನಡೆದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದೆ ಎಂದು ತಪಾಸಣೆಯ ನಂತರ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರು ಭೂ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು (ಜೂನ್ 2006). ಹೀಗೆ ನವೆಂಬರ್ 2006ರಲ್ಲಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ರವರ ತಪಾಸಣಾ ವರದಿಯು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ತಪ್ಪಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಸ್ಥಳ ತಪಾಸಣಾ ಸಮಿತಿಯು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಖಾಲಿ ಇದೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವಾಗ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ರವರು ನವೆಂಬರ್ 2006ರಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಉಪನೋಂದಣಾಧಿಕಾರಿಯವರಿಂದ ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ನ ಋಣಭಾರ ಪತ್ರವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪಡೆದು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2010ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಈ ಆಸ್ತಿಯು ರೆವಿನ್ಯೂ ನಿವೇಶನವಾಗಿರದೇ ಕೇವಲ ಭೂಪ್ರದೇಶವೆಂದು ತೋರಿಸಿತು. ಅಲ್ಲದೆ, ಸರ್ಕಾರವು ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪರವಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತ್ತೋ ಅವರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ನಂತರ 2 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2010ರಲ್ಲಿ ಈ ಭೂಮಿಗಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯೊಂದರ ಜೊತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಮುಂದುವರೆದು, ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಅಕ್ರಮವಾಗಿತ್ತು ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ದಿನದಂದು (3 ಫೆಬ್ರವರಿ 2003) ಭೂಮಿಯು ಖಾಲಿ ಇದ್ದಿತು ಮತ್ತು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ವಿಧಿಸಿದ್ದ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ, ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಡಿಸೆಂಬರ್ 2004ರಲ್ಲಿ ವಶಕ್ಕೆ ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗೆ, ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ತಪ್ಪಾದ ವರದಿಯು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವುದನ್ನು ಅನುಕೂಲಗೊಳಿಸಿತು, ಹಾಗೂ ವಂಚನೆಯ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕುವಂತಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದ ತನಿಖೆಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಅನಿವಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಭೂಮಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಮೂಲ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಪುನರ್-ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆಯಾದರೂ ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಕೆಎಲ್‌ಆರ್‌ಟಿ ಅಧಿನಿಯಮದ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆತನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪುನರ್-ಹಸ್ತಾಂತರಿಸುವುದನ್ನು ಅನುಕೂಲಗೊಳಿಸಿತು.

ಅದೇ ರೀತಿ ಅದೇ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 101/2ರಲ್ಲಿ 2-29 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2007). ಇದು ಅರ್ಕಾವತಿ ಬಡಾವಣೆಗೆ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಹಲವಾರು ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ನಂತರ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂದು



ಭೂಮಾಲೀಕರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಮಾಡಿದ (ಆಗಸ್ಟ್ 2007) ಕೋರಿಕೆಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2004ರಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ನೀಡಿರುವ ಮಾನದಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇದು ಅರ್ಹವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬಿಡಿಎ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2007) ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಅರ್ಜಿದಾರರ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಗಣಿಸಿ (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2007), ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟರು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಆದೇಶವು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿರದಿರುವುದು ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ದೋಷಪೂರಿತವಾಗಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿದ್ದ ಕಾನೂನನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿತು.

## ಅಧ್ಯಾಯ-6

### ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು

ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಕೋಷ್ಟಕ-9ರಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರವು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು:

ಕೋಷ್ಟಕ-9: ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದರೂ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವ ವಿವರಗಳು

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಬಡಾವಣೆಯ ಹೆಸರು	ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಭೂಮಿಯ ವಿಸ್ತಾರ (ಎಕರೆ-ಗುಂಟೆ)	ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್	ಗ್ರಾಮ	ತಾಲ್ಲೂಕು	ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿವ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಅವಧಿ	ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಅವಧಿ
1	ಮುಂದುವರೆದ ಅಂಜನಾಪುರ	6-29	126, 127/1, 127/2	ಗೊಟ್ಟಿಗೆರೆ	ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ಆಗಸ್ಟ್ 2007
2	ಜ್ಞಾನಭಾರತಿ	4-08	77/1, 77/2	ವಳಗೇರಹಳ್ಳಿ	ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ	ಫೆಬ್ರವರಿ 2006	ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2007 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2010
3	ಆರ್.ಎಮ್.ವಿ 2ನೇ ಸೀಜ್	0-33	1/1	ಲೊಟ್ಟೆಗೊಲ್ಲಹಳ್ಳಿ	ಬೆಂಗಳೂರು ಉತ್ತರ	ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1986	ಜನವರಿ 2010
4	ಹೆಚ್.ಆರ್.ಬಿ.ಆರ್ 3ನೇ ಸ್ಟೇಜ್	1-20	6/2A, 6/2B, 7	ಗುಡ್ಡಹಳ್ಳಿ	ಬೆಂಗಳೂರು ಉತ್ತರ	ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1989 ನವೆಂಬರ್ 1989	ಜನವರಿ 2010
5.	ಬಾಣಸವಾಡಿ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣೂರು ರಸ್ತೆ ನಡುವಿನ ಯೋಜನೆ	0-15	100/1 100/2	ಚಳ್ಳಕೆರೆ	ಬೆಂಗಳೂರು ಪೂರ್ವ	ಜನವರಿ 1983 ಫೆಬ್ರವರಿ 1983	ಜನವರಿ 2007
	ಒಟ್ಟು	13-25					

(ಆಧಾರ: ಬಿಡಿವ ಮತ್ತು ಸಚಿವಾಲಯದಲ್ಲಿನ ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಫೈಲ್‌ಗಳು)

ಈ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ:

#### 6.1 ಮುಂದುವರೆದ ಅಂಜನಾಪುರ ಬಡಾವಣೆ

ಮುಂದುವರೆದ ಅಂಜನಾಪುರ ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ರಚಿಸಲು ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಗೊಲ್ಲಹಳ್ಳಿ, ಕೆಂಬತ್ತನಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಗೊಟ್ಟಿಗೆರೆ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ 487 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯು ಗೊಟ್ಟಿಗೆರೆ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 126, 127/1 ಮತ್ತು 127/2ರಲ್ಲಿನ 6-29 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಈ ಭೂಮಿಗೆ ಐತೀರ್ಪನ್ನು ಮಾರ್ಚ್ 2005ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು 17 ಮಾರ್ಚ್ 2005ರಂದು ಭೂಮಿಯ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಬೇಕೆಂದು ಖಾತೆದಾರರಿಗೆ ಆದೇಶಿಸಲಾಯಿತು.

ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಭೂಮಾಲೀಕರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ (ಫೆಬ್ರವರಿ 2003) ತಮಗೆ ಸೇರಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿದರು. ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳು, ಒಂದು ಕ್ಲಿನಿಕ್, ಒಂದು ಪಂಪ್‌ಹೌಸ್ ಮತ್ತು ಒಂದು ಲೇಬರ್‌ಶೆಡ್‌ನಿಂದ ಈ ಭೂಮಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆವೃತವಾಗಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿವ ತಿಳಿಸಿತು (ಮೇ 2003). ಅದೇ ಮಾಲೀಕರು ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವ ಮುನ್ನ ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದರು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2001) ಮತ್ತು

ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಕರಣದಂತೆ ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ ರೂ.10 ಲಕ್ಷ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೋರಿದ್ದರು ಎಂಬ ಅಂಶದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಮತ್ತು ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವುದು ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವ ಮೊದಲೇ ಬಿಡಿಎಗೆ ಅರಿವಿದ್ದಿತು ಮತ್ತು ಭೂಮಾಲೀಕರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿದ ನಂತರವೇ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಯ ಶಿಫಾರಸಿನಂತೆ (ಮೇ 2003) ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವುದನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು (ಜನವರಿ 2006).

ಮರಗಿಡಗಳು/ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಮಾತ್ರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಷರತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಕರಡು ಆದೇಶವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದರೂ (ಫೆಬ್ರವರಿ 2006) ಸಹ ಉಪಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಆದೇಶವು ಜಾರಿಯಾಗುವುದನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿದರು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ತದನಂತರ ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೊಬ್ಬರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ (ಜುಲೈ 2007) ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಆದೇಶಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ದೂರಿದರು. ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಸೂಚಿಸಿದರು (ಆಗಸ್ಟ್ 2007). ಫೆಬ್ರವರಿ 2006ರಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದಿಸಿದ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಕರಡು ಆದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಷರತ್ತನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಆಗಸ್ಟ್ 2007ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಯಿತು.

ಈ ಮೊದಲು ಭೂಮಾಲೀಕರು 2005ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಿಟ್ ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಭೂಮಿಯ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ರಿಟ್ ಮನವಿಯನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿತು (ಜೂನ್ 2007):

- ಫೀರ್ಯಾದುದಾರರು ಐತೀರ್ಪನ್ನು ರಚಿಸಿದ ನಂತರ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು;
- ರಿಟ್ ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ದಿನದಿಂದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಳಂಬವಿದ್ದಿತು;
- ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಈಗಾಗಲೇ ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸಿತ್ತು.

ಹೀಗೆ, ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದ ರಿಟ್ ಮನವಿಯನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಆದೇಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹೊರಡಿಸಲಾಯಿತು.

## 6.2 ಜ್ಞಾನಭಾರತಿ ಬಡಾವಣೆ

ಜ್ಞಾನಭಾರತಿ ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆಗಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವಳಗೇರಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ನಾಗದೇವನಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ 729-31 ಎಕರೆಗಳ ಭೂಮಿಯ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕಾಗಿ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯು (ಜನವರಿ 1994) ವಳಗೇರಹಳ್ಳಿಯ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 77/1 ಮತ್ತು 77/2ರಲ್ಲಿನ 5-10 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 77/1 ಮತ್ತು 77/2ರಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಗೆ ಐತೀರ್ಪನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಆಗಸ್ಟ್ 1996 ಮತ್ತು ಜನವರಿ 1997ರಂದು ರಚಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 77/1ರಲ್ಲಿ 3-10 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡು 18 ಜನವರಿ 1997ರಂದು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಾಂತರ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು 12 ಮಾರ್ಚ್ 1997ರಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 77/1 ಮತ್ತು 77/2ರಲ್ಲಿನ 5-10 ಎಕರೆಗಳ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಭೂಮಾಲೀಕರು ದಾಖಲಿಸಿದ ರಿಟ್ ಮನವಿಯನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಐತೀರ್ಪು ನಡವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಫೀರ್ಯಾದುದಾರರು ಭಾಗವಹಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಒಂದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿತ್ತು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2004). ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಫೀರ್ಯಾದುದಾರರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ನೋಟೀಸ್ ನೀಡಲಿಲ್ಲ

ಮತ್ತು ಐತೀರ್ಪು ನಡವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಫೀರ್ಯಾದುದಾರರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ 12 ಆಗಸ್ಟ್ 1996 ಮತ್ತು 28 ಜನವರಿ 1997ರಂದು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದ ಆದೇಶವನ್ನೂ ಸಹ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿತು. ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಫೀರ್ಯಾದುದಾರರಿಗೆ ಹೊಸ ನೋಟೀಸ್‌ಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಐತೀರ್ಪು ರಚಿಸಲು ಬಿಡಿಎಗೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿತು. 19 ಡಿಸೆಂಬರ್ 2005ರಂದು ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 77/1ರಲ್ಲಿನ 2-34 ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್ 77/2ರಲ್ಲಿನ 0-16 ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಐತೀರ್ಪನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ 8 ಫೆಬ್ರವರಿ 2006ರಂದು ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು 24 ಆಗಸ್ಟ್ 2006ರಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಯಿತು.

ಭೂಮಾಲೀಕರು ಬಿಡಿಎ ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ (ಜುಲೈ 2007) ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಜ್ಞಾನಭಾರತಿ ಬಡಾವಣೆಗಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಐತೀರ್ಪನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವ ಮೂಲಕ ಎರಡು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು (ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 77/1ರಲ್ಲಿ 0-16 ಎಕರೆಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 77/2ರಲ್ಲಿ 2-24 ಎಕರೆಗಳು) ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಬಿಡಿಎ ತಮಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿತ್ತು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಎರಡು ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ಬಿಡಿಎ ಗೆಜೆಟ್ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಈ ಎರಡು ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಬಿಡುವ ಗೆಜೆಟ್ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲು ಅವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೋರಿದರು. ಈ ಅರ್ಜಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ಗಳಲ್ಲಿನ 5-10 ಎಕರೆಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಐತೀರ್ಪನ್ನು ಕೇವಲ 3-10 ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬಿಡಿಎ ಆಯುಕ್ತರು ಖಚಿತಪಡಿಸಿದರು (ಆಗಸ್ಟ್ 2007).

ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಕಡತದಲ್ಲಿ ಜಂಟಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಡಿಎ ಎರಡು ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿದೆ ಮತ್ತು ಬಿಡಿಎ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಗೆಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವಂತೆ ಮಾತ್ರ ಅರ್ಜಿದಾರರು ಕೋರಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸಿದರು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2007). ಕೋರಿಕೆಯು ಅಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಬಿಡಿಎ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಬಿಡಲು ಕೇಳಿರುವ ಅರ್ಜಿದಾರರ ಕೋರಿಕೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಯಾವ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ ಸಹ ದಾಖಲಿಸಿದರು. ಜಂಟಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 77/1 ಮತ್ತು 77/2ರಲ್ಲಿನ 2 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2007). ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ನಂತರ ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿ ಐತೀರ್ಪನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲು ಬಿಡಿಎಗೆ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲು ಸಮಂಜಸವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಪೂರ್ಣ ಭೂಮಿಗೆ ಐತೀರ್ಪನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು. ಅದಲ್ಲದೆ, ಜಂಟಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಡಿಎ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು 5-10 ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ಜನವರಿ 1994ರಲ್ಲಿ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಆನಂತರ ಆಗಸ್ಟ್ 2010ರಲ್ಲಿ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಮತ್ತೊಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ ವಳಗೇರಹಳ್ಳಿಯ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 77/1 ಮತ್ತು 77/2ರಲ್ಲಿನ 3-10 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರ ತಂದೆಯ ಸಮಾಧಿ ಹಾಗೂ ಹಲವಾರು ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಮರಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಬಿಡಿಎ ಎರಡು ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ಗಳಲ್ಲಿರುವ ಉಳಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವಂತೆ ಅವರು ಕೋರಿದರು. 6 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2007ರಂದು ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ಗಳಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಈಗಾಗಲೇ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಬಿಡಿಎ ಒಂದು ವಾಸ್ತವ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿತು. 3-10 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯ ವಾಸ್ತವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಕಾನೂನಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ನಿಬಂಧನೆಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ತಿಳಿಸಿದರೂ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2010) ಸಹ, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಭೂಮಿಯು ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ರಚಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ

ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ಗಳಲ್ಲಿನ 2-08 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2010).

ಹೀಗೆ, ಒಂದೆಡೆ ನಿರ್ಬಂಧಿತ ಐತೀರ್ಪು ರಚಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಎರಡು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಿಂಪಡೆದರೆ ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಪಕ್ಕದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟು 2-08 ಎಕರೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು. ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಮೊದಲನೇ ಆದೇಶವು ಉರ್ಜಿತವಾದರೆ ಆಗಸ್ಟ್ 2006ರಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಎಲ್ಲ ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ 2-08 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಎರಡನೇ ಆದೇಶವು ಅಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದಿತು. 5-10 ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದ 1-02 ಎಕರೆಯು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಬರಡು ಭೂಮಿಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಐತೀರ್ಪಿನ ಅಕ್ರಮ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಉರ್ಜಿತವಲ್ಲದ ಆದೇಶವು ಭೂಮಾಲೀಕರು ತಮ್ಮ ಪೂರ್ಣ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪುನರ್-ಪಡೆಯಲು ಸಹಕರಿಸಿತು ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ಖಾಸಗಿ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿದಂತಾಯಿತು.

ಅದಲ್ಲದೆ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದ್ದ ಭೂಮಿಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು (ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 77/1ರಲ್ಲಿನ 0-26 ಎಕರೆಗಳು) ಪರಿಷ್ಕೃತ ಐತೀರ್ಪನ್ನು ಡಿಸೆಂಬರ್ 2005ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸುವ ಮುನ್ನವೇ ಕೆಎಲ್‌ಆರ್‌ಟಿ ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಾರಾಟ (ನವೆಂಬರ್ 2004) ಮಾಡಿದ್ದರೆಂದು ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿತು.

### 6.3 ಆರ್‌ಎಮ್‌ವಿ 2ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆ

ಆರ್‌ಎಮ್‌ವಿ 2ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆಗಾಗಿ ಲೋಟೆಗೊಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 1/1ರಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ (ಆಗಸ್ಟ್ 1978) 3-33 ಎಕರೆಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಬಿಡಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು 29 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1986ರಂದು ತನ್ನ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು ಮತ್ತು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು 30 ಜುಲೈ 1987ರಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಿತು.

ಈ ಹಿಂದೆ ಇದೇ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಹಂಚಿದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಾಗ (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1996) ಹಲವಾರು ಹಂಚಿಕೆದಾರರು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ರಿಟ್ ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1996ರ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಆದೇಶವನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸುತ್ತಾ (ಫೆಬ್ರವರಿ 1997) ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ 18 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಮತ್ತು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವ ಸರ್ಕಾರದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಖಂಡಿಸಿತು.

ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರವು ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 1/1ರಲ್ಲಿನ 0-33 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು, ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಅನ್ವಯ ಖಾತೆದಾರರು ಬೇರೆಯವರಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ಮನವಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅರ್ಜಿದಾರರ ಪರವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು (ಜನವರಿ 2010). ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ನಂತರ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಕೆಎಲ್‌ಆರ್‌ಟಿ ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದ್ದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಇದೇ ತರಹದ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಈ ಹಿಂದೆ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಕರಣಗಳಿರುವುದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಮೇಲೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2009). ಹೀಗೆ, ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ 22 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಮತ್ತು ಅದೇ ತರಹದ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಆದೇಶವನ್ನು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿದ 13 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಭೂಮಿಯನ್ನು

ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವುದನ್ನು ಅಸಾಧಾರಣ ಪರಿಗಣನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಕಾನೂನಿಗೆ ಗೌರವ ಕೊಡದೇ ಅಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿ ಮಾಡಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಮೃತಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಂಡತಿಯು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಲೋಟ್ಟಿಗೊಲ್ಲಹಳ್ಳಿಯ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 1/1ಎರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ 0-33 ಎಕರೆಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ 0-38 ಎಕರೆಗೆ ಭೂಬಳಕೆ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಕೋರಿದರು. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿಯೇ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಭೂಬಳಕೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ನಿರಾಕ್ಷೇಪಣಾ ಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡಬಹುದೇ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಲು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಉಪ ಆಯುಕ್ತರು ಬಿಡಿಎಯನ್ನು ಕೋರಿದರು (ಜನವರಿ 2012). ಈ ಮಧ್ಯೆ ಅದೇ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಅದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪರವಾಗಿ 0-05 ಎಕರೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2010) ಮತ್ತೊಂದು ಆದೇಶದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಸ್ವೀಕರಿಸಿತು. ಇದನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದರ ಸಂಪಾದಕರೊಬ್ಬರು ಬಿಡಿಎಗೆ ನೀಡಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಈ ಆದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಬಿಡಿಎಗೆ ಅರಿವಿರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ಒಂದು ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣವನ್ನು ಕೇಳಿತು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2012). ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ (ಜುಲೈ 2012). ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಜನವರಿ 2010ರ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ ನಂತರ 23 ಏಪ್ರಿಲ್ 2010ರಂದು ಕಡತವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಸಚಿವಾಲಯದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಡತದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತೋರಿಸಿತು. ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ವಂಚನೆಯ ಪರಿಪಾಟವನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ತನಿಖೆಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

#### 6.4 ಹೆಣ್ಣೂರು ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿ ರಸ್ತೆಗಳ 3ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆ

ಬೆಂಗಳೂರು ಉತ್ತರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಗುಡ್ಡದಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 6/2ಎ (0-22 ಎಕರೆ), 6/2ಬಿ (0-10 ಎಕರೆ) ಮತ್ತು 7ರಲ್ಲಿನ (0-28 ಎಕರೆ) 1-20 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು (ಜನವರಿ 2010). ಹೆಣ್ಣೂರು ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿ ರಸ್ತೆ 3ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಎಂಬ ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ (ಫೆಬ್ರವರಿ 1989) ಮೂಲಕ ಈ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಮೊದಲೇ ಬಿಡಿಎ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ನವೆಂಬರ್ 1989ರಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಜನವರಿ 1992ರಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

1978 ಮತ್ತು 1989ರಷ್ಟು ಹಿಂದಿನ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಭಂಗಗೊಳಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದ ರಿಟ್ ಮನವಿಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ವಜಾ ಮಾಡಿತ್ತು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2003) ಮತ್ತು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೋರಲು ಫೀರ್ಯಾದುದಾರರು ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದೂ ತಿಳಿಸಿತ್ತು.

ತಾವು ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 7ರಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಯ ಜಂಟಿ ಒಡೆಯರೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಬ್ಬರು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಿಗೆ ದಿನಾಂಕ 18 ಮೇ 2004ರಂದು ಬರೆದಿರುವ ಒಂದು ಪತ್ರ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿರುವ 21 ಮೇ 2004ರ ಒಂದು ಪತ್ರದ ಹೊರತು ಬಿಡಿಎ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದ ಕಡತದಲ್ಲಿ ಬೇರಾವುದೇ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರವಿರಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 6/2ಬಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೊನೆಯ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರವು 8 ಮಾರ್ಚ್ 2000ರಂದಾಗಿತ್ತು.

ಮೇ 2004ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಕೋರಿದ್ದ ವಾಸ್ತವ ವರದಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಸಲ್ಲಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಅನ್ವಯ ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 7ರ ಭೂಮಿಯ ಖಾತೆದಾರರೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿತು. ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 6/2ಎ ಮತ್ತು 6/2ಬಿಗಳಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಒಂದು ವರ್ಕ್‌ಶಾಪ್ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿವೆ ಮತ್ತು ಬಿಡಿಎ ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೊಬ್ಬರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2005) ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಕೋರಿದರು. ಸ್ವಾಧೀನ

ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದೆ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯು ಬಿಡಿಎ ವಶದಲ್ಲಿ ಎಂದು ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಕಡತವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಿದರು.

ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯವರು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ (ಜೂನ್ 2008) ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿದರು. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಮನವಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವಂತೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದರು (ಜೂನ್ 2008). ಜಂಟಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ತಮ್ಮ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಯ ಮುಂದಿಡಲು ಸೂಚಿಸಿದ್ದರೆ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2008) ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಜನವರಿ 1992ರಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಕಾನೂನು ತೊಡಕುಗಳಿವೆಯೆಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿಸುತ್ತಾ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಕಡತವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಆದರೆ, ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಇತರೆ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಾ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಮಾನವೀಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಕರಣವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2009). ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ 18 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವುದು ಸಮಂಜಸವಾಗಿದೆ.

ಮುಂದುವರೆದು, ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ನಂತರ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 7ರಲ್ಲಿನ 0.27.5 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಇತರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತೆಂದು ಮತ್ತು ಖರೀದಿಸಿದವರ ಪರವಾಗಿ ಹಕ್ಕು ಬದಲಾವಣೆ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಏಪ್ರಿಲ್ ಮತ್ತು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2011ರಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಇತ್ತೀಚಿನ ಆರ್‌ಟಿಸಿ (ಏಪ್ರಿಲ್ 2012) ಮತ್ತು ಋಣಭಾರ ಪತ್ರಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿತು.

ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಭೂಮಿಯ ಮಾರಾಟವನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸಲು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

### 6.5 ಬಾಣಸವಾಡಿ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣೂರು ರಸ್ತೆಯ ನಡುವಿನ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ 0-15 ಎಕರೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು

‘ಬಾಣಸವಾಡಿ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣೂರು ರಸ್ತೆಯ ನಡುವಿನ ಬಡಾವಣೆ’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆಗಾಗಿ ಭೂಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿ 14 ಮೇ 1980ರಂದು ಸರ್ಕಾರವು ಹೊರಡಿಸಿದ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯು ಬೆಂಗಳೂರು ಪೂರ್ವ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಚಳ್ಳಕೆರೆ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್ 100/1 ಮತ್ತು 100/2ರಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ 2-16 ಎಕರೆ ಮತ್ತು 2-20 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಜುಲೈ 1983ರಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 100/1 ಮತ್ತು 100/2ರಲ್ಲಿನ 0-15 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು, ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಾಸದ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಮತ್ತು ಪೂರ್ವಜರ ಸಮಾಧಿಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿವೆ ಎಂಬ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡುವಂತೆ ಭೂಮಾಲೀಕರು ವಸತಿ ಮತ್ತು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವರು ಮತ್ತು ಬಿಡಿಎ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ಕೋರಿದರು (ಮೇ 1984 ಮತ್ತು ಜೂನ್ 1988). ಅವರ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸದ ಕಾರಣ ಅವರು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ರಿಟ್ ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ತಮ್ಮ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವಂತೆ ಬಿಡಿಎಗೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿದರು. ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಕಾನೂನಿನ ಅನ್ವಯ ಮೂರು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವಂತೆ ಬಿಡಿಎಗೆ ಸೂಚಿಸಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 1990).

ಈ ಘಟನೆಯ ನಂತರ ಆದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಒದಗಿಸಿದ ಕಡತವು ಒಳಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆದೇಶದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರುವುದು ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬಿಡಿಎ ಸಮರ್ಪಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ವಿಫಲವಾದ ಕಾರಣ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ರಿಟ್ ಮನವಿಯನ್ನು (19445/2007) ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ವಾದ-ವಿವಾದಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಾನು ಅರ್ಜಿದಾರರ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಸಿದ್ಧವಿದೆ ಎಂದು ಬಿಡಿಎ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿತು. ಎರಡು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಅರ್ಜಿದಾರರ ಮನವಿಯ ಮೇಲೆ ಸಮರ್ಪಕ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಬಿಡಿಎಗೆ ಸೂಚಿಸಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ರಿಟ್ ಮನವಿಯನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಿತು (ಜುಲೈ 2009).

ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ ನಂತರ ಆಸ್ತಿಯು ಬಿಡಿಎ ವಶದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡದಿರಲು ಬಿಡಿಎ ನಿರ್ಣಯಿಸಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2009). ಇದನ್ನು ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಬಿಡಿಎ 4 ಜನವರಿ 2010ರಂದು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅದೇ ದಿನ 0-15 ಎಕರೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಹೊರಡಿಸಿತು.

ಭೂಮಾಲೀಕರ ಪರವಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ಬಿಡಿಎಗೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಚುನಾಯಿತಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೊಬ್ಬರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದರು (ಜೂನ್ 2008) ಎಂದು ಸಚಿವಾಲಯದಲ್ಲಿನ ಕಡತಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತೋರಿಸಿತು. ಬಿಡಿಎಯಿಂದ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಕಡತವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ (ಫೆಬ್ರವರಿ 2009) ಜನವರಿ-ಫೆಬ್ರವರಿ 1983ರಷ್ಟು ಹಿಂದೆಯೇ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸಹ ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ತೊಡಕುಗಳಿವೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸಿದರು. ಆದರೆ, ಅಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣ ನೀಡಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಜೂನ್ 2009). ಕಡತವನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿದಾಗ "ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದರೂ ಸಹ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಆದೇಶ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ" ಎಂದು ದಾಖಲಿಸಿದ ನಂತರ ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಿಗೆ ಕಡತವನ್ನು ಪುನರ್-ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಕಾನೂನು ಇಲಾಖೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಸ್ತಾವದೊಂದಿಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಕಡತವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಿಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಭೂಮಿಯು ಆಗಲೇ ಬಿಡಿಎ ವಶದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಪುನರ್-ಹಸ್ತಾಂತರಿಸುವ ಯಾವುದೇ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಲ್ಲವಾಗಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ನೀಡಿದ ತೀರ್ಪಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಟಿಪ್ಪಣಿಸಿದರು. ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸಿ ಕಡತವನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು (ಜೂನ್ 2009). ಆದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು, ಅದನ್ನು ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಕರಣ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು



(ಜೂನ್ 2009). ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಆದೇಶವನ್ನು ಜನವರಿ 2010ರಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಿತು.

ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 48(1)ರಡಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಸರ್ಕಾರದ ಕ್ರಮವು ಊರ್ಜಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ 23 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಅದನ್ನು ಹಿಂಪಡೆದಿದ್ದು ಖಾಸಗಿ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿದಂತಾಯಿತು.

## ಅಧ್ಯಾಯ-7

### ಇತರೆ ಪರಿಗಣನೆಗಳಿಂದ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು

ಕೋಷ್ಟಕ-10ರಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರುವಂತೆ, ಸರ್ಕಾರವು ಹಲವಾರು ಅಸಮರ್ಥನೀಯ ಪರಿಗಣನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು:

**ಕೋಷ್ಟಕ-10: ಇತರೆ ಪರಿಗಣನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವ ವಿವರಗಳು**

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಬಡಾವಣೆಯ ಹೆಸರು	ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಭೂಮಿಯ ವಿಸ್ತಾರ (ಎಕರೆ-ಗುಂಟೆ)	ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿವ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಅವಧಿ	ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್	ಗ್ರಾಮ	ತಾಲ್ಲೂಕು	ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಅವಧಿ
1	ಬನಶಂಕರಿ 5ನೇ ಸ್ಟೇಜ್	10-00	ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ	121	ಉತ್ತರಹಳ್ಳಿ	ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ	ಡಿಸೆಂಬರ್ 2009
2	ಬಿಟಿಎಮ್ 4ನೇ ಸ್ಟೇಜ್	11875.75 sft	ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ	7/8	ಬಿಳೇಕನಹಳ್ಳಿ	ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ	ನವೆಂಬರ್ 2009
3	ಹೆಚ್‌ಎಎಲ್ 3ನೇ ಸ್ಟೇಜ್	0-15	ಡಿಸೆಂಬರ್ 1979	62/3	ಕೋನೇನ ಅಗ್ರಹಾರ	ಬೆಂಗಳೂರು ಪೂರ್ವ	ಜೂನ್ 2010
4	ಪತ್ರಿಮೆ ಕಾರ್ಡ್ ರಸ್ತೆ 4ನೇ ಸ್ಟೇಜ್	1-16 ½	ನವೆಂಬರ್ 1986	69/2	ಅಗ್ರಹಾರ ದಾಸರಹಳ್ಳಿ	ಬೆಂಗಳೂರು ಉತ್ತರ	ಅಗಸ್ಟ್ 2007
5	ಜೆಪಿಎನ್‌ಗರ 9ನೇ ಸ್ಟೇಜ್	4-11	ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1996	21/1, 21/2, 21/3, 21/4, 21/5	ಅರಕೆರೆ	ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ	ಮಾರ್ಚ್ 2006
6	ಅರ್ಕಾವತಿ	2-16	ಜೂನ್ 2006	39/2B, 50/2, 50/4, 55/1	ರಾಜೇನಹಳ್ಳಿ	ಬೆಂಗಳೂರು ಉತ್ತರ	ಜೂನ್ 2010
7	ಜ್ಞಾನಭಾರತಿ	7-06	ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ	80/1, 80/3	ವಲಗೇರಹಳ್ಳಿ	ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ	ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2007
8	ನಾಡಪ್ರಭು ಕೆಂಪೇಗೌಡ	4-00	ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ	15	ಸೂಲಿಕೆರೆ	ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ	ಏಪ್ರಿಲ್ 2010
	ಒಟ್ಟು	29-24 ½ & 11875.75 sft					

(ಆಧಾರ: ಬಿಡಿವ ಮತ್ತು ಸಚಿವಾಲಯದಲ್ಲಿನ ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಡತಗಳು)

ಈ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ:

#### 7.1 ಬನಶಂಕರಿ 5ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆ

ಬನಶಂಕರಿ 5ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆಗಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹಲವಾರು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಯ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಡಿವ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1999). ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 121ರಲ್ಲಿನ 10 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಭೂಮಾಲೀಕರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿವ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ರಿಟ್ ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಅಧಿಸೂಚಿತ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನವೆಂಬರ್ 1995ರ ಸರ್ಕಾರೀ ಆದೇಶದ ಅನ್ವಯ ಸಮೂಹ ವಸತಿಗಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಸುವ ಅವರ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಕೋರಿದರು (ಮುಂದೆ ಕಂಡಿಕೆ 8.1ರಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿದಂತೆ).

ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಮಧ್ಯಂತರ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿತು ಮತ್ತು ಅದು 15 ಏಪ್ರಿಲ್ 1998ರವರೆಗೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದಿತು. ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಮುಂದಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಭೂಸ್ವಾಧೀನಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾರ್ಚ್ 1998ರಲ್ಲಿ ಐತೀರ್ಪನ್ನು ರಚಿಸಿ ಉಪ ಆಯುಕ್ತರು ಅದನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಪರಿಹಾರಧನವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ರೇವಣಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ.

ಜುಲೈ 2009ರಲ್ಲಿ ಭೂಮಾಲೀಕರ ಮಗ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ, ತಾವು ಕಾನೂನುರೀತ್ಯ ಭೂಮಿಯ ಮಾಲೀಕರಾಗಿರುವುದಾಗಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಮೂಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಗಳು ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ನೌಕರರಿಗೆ ವಸತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ 10 ಎಕರೆಗಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಕೋರಿದರು. ಐತೀರ್ಪನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ, ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬಿಡಿಎ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿತು (ಜುಲೈ 1999). ಸಂಪೂರ್ಣ ಭೂಮಿಯು ಖಾಲಿಯಿದ್ದು ಒಂದು ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಗೋಡೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದೂ ಕೂಡ ವರದಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2009) ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರವು ರಿಟ್ ಮನವಿಯ ವಿಲೇವಾರಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯದೆಯೇ ಮತ್ತು 10 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ್ದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಐತೀರ್ಪು ಹೊರಡಿಸಿ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರಧನವನ್ನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ವಿತರಿಸಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ರೇವಣಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದೆಯೇ ಉತ್ತರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 121ರಲ್ಲಿನ 10 ಎಕರೆಗಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಸರ್ಕಾರವು ಅವಶ್ಯಕ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2009). ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಸುವ ಅಥವಾ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭೂಮಿಗೆ ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವು ಬಿಡಿಎಗೆ ಇಲ್ಲವಾದರೂ ಸಹ ರೂ.1.24 ಲಕ್ಷ ಸುಧಾರಣಾ ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2000ದಲ್ಲಿ 10 ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ 1.5 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಮೊದಲೇ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿತ್ತು.

## 7.2 ಬಿಟಿಎಮ್ 4ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆ

ಬಿಟಿಎಮ್ 4ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆಗಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ (ನವೆಂಬರ್ 1990) ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ದೇವರಚಿಕ್ಕನಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಬಿಳೇಕನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿನ 241-06 ಎಕರೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಭೂಮಿಯು ಬಿಳೇಕನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 7/8ರಲ್ಲಿನ 0-13 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಈ ಭೂಮಿಗೆ ಐತೀರ್ಪನ್ನು ವಿಳಂಬವಾಗಿ ಡಿಸೆಂಬರ್ 1996ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದರೂ ಸಹ ಅದಕ್ಕೆ ಉಪ ಆಯುಕ್ತರ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಐತೀರ್ಪನ್ನು ರಚಿಸದಿರಲು ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರಲು ಕಾರಣಗಳು ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ.

ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿನ 11875.75 ಚದರ ಅಡಿಗಳನ್ನು (0-11 ಎಕರೆ) ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರವು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದ (ನವೆಂಬರ್ 2009) ಆದೇಶದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಬಿಎಮ್‌ಪಿಯಿಂದ ಖಾತಾ ಪಡೆಯಲು ಎನ್‌ಓಸಿ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಭೂಮಾಲೀಕರ ಜಿಪಿಎದಾರರು ಬಿಡಿಎಯನ್ನು ಕೋರಿದರು. ಜಿಪಿಎದಾರರು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಆದೇಶದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವವರೆಗೆ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಈ ಆದೇಶದ ಬಗೆಗೆ ಬಿಡಿಎಗೆ ಅರಿವಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಆದೇಶದ ಪ್ರತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 7/8ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ 0-13 ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ 11875.75 ಚದರ ಅಡಿಗಳಷ್ಟನ್ನು ನವೆಂಬರ್ 2009ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಬಿಡಿಎ ಜಿಪಿಎದಾರರಿಗೆ ಒಂದು ಹಿಂಬರಹವನ್ನು ನೀಡಿತು (ಜನವರಿ 2010). ಹೀಗೆ ಸ್ವಾಧೀನವಾಗಿರುವ ಜಮೀನನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲಾಗಿತ್ತು.

ಐತೀರ್ಪನ್ನು ರಚಿಸಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಕಾನೂನಿನಂತೆ ಉರ್ಜಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಮೊದಲು ಬಿಡಿಎ 19 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಐತೀರ್ಪನ್ನು ರಚಿಸದಿರಲು ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರಲು ಕಾರಣಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಅತೀವ ಆಸಕ್ತಿಯು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಲು ಸಮರ್ಥನೆಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಬಿಡಿಎ ಐತೀರ್ಪು ನೀಡಲು ಮತ್ತು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿನ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಖಾಸಗೀ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಅನುಕೂಲಿಸಿತು.

### 7.3 ಹೆಚ್‌ಎಎಲ್ 3ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆ

ಹೆಚ್‌ಎಎಲ್ 3ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆಗಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಪೂರ್ವ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಆರು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ (ಜುಲೈ 1971) 457-12 ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೋನೇನ ಅಗ್ರಹಾರ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 62/3ರಲ್ಲಿನ 2-35 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯು ಓರ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಡಿಸೆಂಬರ್ 1979ರಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿದ್ದರೆ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಡಿಸೆಂಬರ್ 1983ರಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆಗಾಗಿ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 62/3ರಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಉಪಯೋಗಿಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ದಾಖಲೆಗಳಿರಲಿಲ್ಲ.

ಜೂನ್ 1994ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಳೆಯ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯೊಂದು ನೆಲಸಮ ಮಾಡಿ ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಗಮನಿಸಿತು. ಬಿಡಿಎ ಕಂಪನಿಯ ವಿರುದ್ಧ ತಕ್ಷಣ ಒಂದು ಮೊಕದ್ದಮೆಯನ್ನು ಹೂಡಿ ಶಾಶ್ವತ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೋರಿತು.

ಮೊಕದ್ದಮೆಯನ್ನು ಹೂಡುವಾಗಿನ ದಿನದಂದು ಆ ಆಸ್ತಿಯು ಕಾನೂನು ರೀತ್ಯಾ ತನ್ನ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದೆಯೆಂದು ಸಾಧಿಸಲು ಬಿಡಿಎಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಮೊಕದ್ದಮೆಯನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವಾಗ ನಗರ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಗಮನಿಸಿತು (ಜೂನ್ 2008). 24 ಡಿಸೆಂಬರ್ 1991ರಂದು ಬಿಡಿಎ ಕಂಪನಿಗೆ ಭೂಬಳಕೆಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ರೂ.6500ನ್ನು ಜಮಾ ಮಾಡಲು ತಿಳಿಸಿತ್ತು ಮತ್ತು ಇದು ಅನುಸೂಚಿತ ಆಸ್ತಿಯ ಒಡೆತನವನ್ನು ಕಂಪನಿಯು ಹೊಂದಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸಹ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಗಮನಿಸಿತು.

ಹೀಗೆ, ಡಿಸೆಂಬರ್ 1979ರಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಸಹ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಸಾಬೀತುಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ವಿಫಲವಾಯಿತು. ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ನಂತರ ಭೂಬಳಕೆಯನ್ನು ಬದಲಿಸಲು ಬಿಡಿಎಯ ನಗರ ಯೋಜನಾ ಶಾಖೆಯು ನೀಡಿದ್ದ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಲ್ಲದ ಅನುಮತಿಯು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ವಿರುದ್ಧ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿತು. ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪಿನ ವಿರುದ್ಧ ಬಿಡಿಎ ಯಾವುದೇ ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ದಾಖಲೆಗಳಿರಲಿಲ್ಲ.

ಕಂಪನಿಯು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ (ಫೆಬ್ರವರಿ 2010) ದೂರನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ ಬಿಡಿಎ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮೊಕದ್ದಮೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ವಜಾ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಕೇಳಿದ ಸಂಬಂಧಿತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಲು ಬಿಡಿಎ ವಿಫಲಗೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಇತ್ಯರ್ಥಗೊಳಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿತು.

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಸೂಚನೆಯಂತೆ, ಸರ್ಕಾರವು ಬಿಡಿಎಯಿಂದ ವರದಿ ಪಡೆಯಲಾಗಿ (ಮೇ 2010) ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು 14 ಡಿಸೆಂಬರ್ 1983ರಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. 22 ಡಿಸೆಂಬರ್ 1979ರಂದು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಗಿದ್ದರೂ ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು

ರಚಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರದೇಶವು ಅನಧಿಕೃತ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಂದ ತುಂಬಿತ್ತು ಮತ್ತು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಕೇಳಿರುವ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುಅಂತಸ್ತುಗಳ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದವು ಎಂದು ಕೂಡ ವರದಿ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು.

ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಜಂಟಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಗಮನಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಕೂಡ ಅದನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸಿದರೂ ಸಹ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಕಂಪನಿಯು ಯಾರಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಖರೀದಿಸಿತ್ತೋ ಆ ಭೂಮಾಲೀಕರ ಪರವಾಗಿ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 62/3ರಲ್ಲಿನ 0-15 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಮೇ 2010).

1993-94ರಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ನಡೆಸಿದ ಸ್ಥಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯಂತೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಏಳು ಹಳೆಯ ಕಟ್ಟಡಗಳಿದ್ದವು. ಆಗಸ್ಟ್ 1996ರಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಇನ್ನೊಂದು ತಪಾಸಣೆಯು ಆರ್‌ಸಿಸಿ ವಸತಿ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಮತ್ತು ಬಹು ಅಂತಸ್ತುಗಳ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಕೀರ್ಣಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ 44 ಕಟ್ಟಡಗಳಿರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಿತು. ಬಿಡಿಎ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಕಟ್ಟಡಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿದ್ದವು. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಈ ಅನಧಿಕೃತ ನಿರ್ಮಾಣಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲು ಮತ್ತು ಅತಿಕ್ರಮಣಕಾರರ ವಿರುದ್ಧ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ವಿಫಲವಾಗಿದ್ದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ 27 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ 0-15 ಎಕರೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಅನುಕೂಲಗೊಳಿಸಿದವು. ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 62/3ರಲ್ಲಿನ ಉಳಿದ ಭೂಭಾಗದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಸಲ್ಲಿಸಲಿಲ್ಲ.

#### 7.4 ಪಶ್ಚಿಮ ಕಾರ್ಡ್ ರಸ್ತೆ 4ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆ

ಬೆಂಗಳೂರು ಉತ್ತರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅಗ್ರಹಾರ ದಾಸರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 69/2ರಲ್ಲಿನ 4-30 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನವೆಂಬರ್ 1986ರಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 69/2ರಲ್ಲಿನ 2-20 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗದ ಮೊಕದ್ದಮೆಯ ಅಸಮರ್ಥನೀಯ ಕಾರಣ ನೀಡಿ ನವೆಂಬರ್ 1995ರ ಸರ್ಕಾರೀ ಆದೇಶದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳ (ಅಧ್ಯಾಯ-8, ಕಂಡಿಕೆ 8.1) ಅನ್ವಯ ಮಾಲೀಕರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಷರತ್ತಿನೊಂದಿಗೆ, ಸರ್ಕಾರವು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 1998). ಮಾಲೀಕರು ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ವಿಫಲವಾದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರವು ಆಗಸ್ಟ್ 1998ರ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಆದೇಶವನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು (ಏಪ್ರಿಲ್ 2006). ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ರಿಟ್ ಮನವಿಯನ್ನು (WP5406/2006) ಸಲ್ಲಿಸಿ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರ ಮಾಲೀಕರು, ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತಾವು ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಹಲವಾರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ, ಏಪ್ರಿಲ್ 2006ರ ಸರ್ಕಾರೀ ಆದೇಶವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಕೋರಿದರು (ಆಗಸ್ಟ್ 2006). ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಆದೇಶವನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಮಾಲೀಕರು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು.

ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ 1-03½ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಕೇವಲ 1-16½ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿ ಉಳಿದಿದೆ ಎಂದು ಬಿಡಿಎ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2006). ಈ 1-16½ ಎಕರೆಗಳ ಒಡೆತನವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಗೋಡೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದೂ ಸಹ ವರದಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ (ಫೆಬ್ರವರಿ 2007) ಬಿಡಿಎ ಈಗಾಗಲೇ ಶೇಕಡಾ 43ರಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ರಸ್ತೆಗಳಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಭೂ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವುದಲ್ಲದೇ ಭೂಮಿಯ ಉಳಿದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಗೋಡೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಮಂಜೂರಾತಿ ನೀಡಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಆದೇಶವನ್ನು

ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಏಪ್ರಿಲ್ 2006ರ ಸರ್ಕಾರೀ ಆದೇಶವನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 69/2ರಲ್ಲಿನ 1-16½ ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು (ಜೂನ್ 2007). ಸರ್ಕಾರವು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಆದೇಶವನ್ನು ಆಗಸ್ಟ್ 2007ರಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಿತು ಮತ್ತು ಮಾಲೀಕರು ಡಿಸೆಂಬರ್ 2008ರಲ್ಲಿ ರಿಟ್ ಮನವಿಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಹೀಗೆ, ಆಗಸ್ಟ್ 1998ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಭೂಮಾಲೀಕರು ಪಾಲಿಸದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಭೂಮಿಯ ಒಡತನವನ್ನು ಮಾಲೀಕರ ಪರವಾಗಿ ವರ್ಗಾಯಿಸುವಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎಯ ಅಸಮರ್ಥನೀಯ ಕ್ರಮ, ಭೂತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಗೋಡೆ ನಿರ್ಮಿಸಲು ನೀಡಿದ ಮಂಜೂರಾತಿಯು ಖಾಸಗಿ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಭೂಮಾಲೀಕರು ಮತ್ತೆ ಪಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲಿಸಿತು.

### 7.5 ಚಿಪಿನಗರ 9ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆ

ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅರಕೆರೆ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 21/1ರಿಂದ 21/5ರವರೆಗಿನ 4-11 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವ (ನವೆಂಬರ್ 1988) ಮೊದಲು ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 21/1, 21/2 ಮತ್ತು 21/3ರಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಬಿಡಿಎ ನಿರಾಕ್ಷೇಪಣಾ ಪತ್ರವನ್ನು (ಎನ್‌ಓಸಿ) ನೀಡಿತ್ತು. ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ರಿಟ್ ಮನವಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವಾಗ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಮಾಲೀಕರ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿತು (ಮಾರ್ಚ್ 2002). ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1996ರಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪಿನ ಅನ್ವಯ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲು ಬಿಡಿಎ ನಿರ್ಣಯಿಸಿತು (ಮಾರ್ಚ್ 2005). ಈ ಮೊದಲು ಬಿಡಿಎ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡಿತ್ತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2004) ಮತ್ತು ಅದು ಖಾಲಿಯಿದ್ದು ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿತ್ತು.

ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಕಡತವನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು, ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಮಾಲೀಕರ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಿರುವುದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2005). ತದನಂತರ ಕಡತವನ್ನು ಕಾನೂನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡೆಯಲು ಕಾನೂನು ಇಲಾಖೆಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಯಿತು. ಅರ್ಜಿದಾರರ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಮಾತ್ರ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಸೂಚನೆ ನೀಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಕಾನೂನು ಇಲಾಖೆಯು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವುದರ ವಿರುದ್ಧ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿತು (ಆಗಸ್ಟ್ 2005). ಭೂಮಾಲೀಕರ ವಕೀಲರು ನೀಡಿದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾನೂನು ಅಭಿಪ್ರಾಯದ (ನವೆಂಬರ್ 2005) ಪರಾಮರ್ಶೆಯ ನಂತರ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮೊಕದ್ದಮೆಯು ಬಾಕಿ ಇರುವ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ, 18 ಮಾರ್ಚ್ 1999ರಂದು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ 1 ಜೂನ್ 1998ರ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಗೆಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ದೋಷಪೂರಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಾನೂನು ಇಲಾಖೆಯು ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬದಲಿಸಿತು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2006). ಈ ಬದಲಾದ ಕಾನೂನು ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಸರ್ಕಾರವು, ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಬಳಸಬೇಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಪುನರಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಷರತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ಗಳಲ್ಲಿನ 4-11 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು (ಮಾರ್ಚ್ 2006). ಕಾನೂನು ಇಲಾಖೆಯು ನೀಡಿದ ಬದಲಾದ ಕಾನೂನು ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪಂಚನಾಮೆಯು ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿರುವುದು ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ದೋಷಪೂರಿತವಾಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹಲವಾರು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ನೀಡಿದ ತೀರ್ಪುಗಳನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿತು. ಕಾನೂನು ಇಲಾಖೆಯ ಈ ಅಸಮಂಜಸ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಅನುಕೂಲಿಸಿದವು.

ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಉಪನೋಂದಣಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಋಣಭಾರ ಪತ್ರದ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಆರ್ಟಿಸಿ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ಭೂಮಾಲೀಕರು ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ಗಳಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿತು. ಮಾರಾಟದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ-11ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ:

**ಕೋಷ್ಟಕ-11: ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ನಂತರ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ಭೂಮಿಯ ವಿವರಗಳು**

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ದಿನಾಂಕ	ವಹಿವಾಟಿನ ದಿನಾಂಕ	ವಿಸ್ತಾರ (ಎಕರೆ-ಗುಂಟೆ)	ಮಾರಾಟ ಪರಿಗಣನೆ (ಲಕ್ಷ ರೂಗಳಲ್ಲಿ)
21/2	2.3.06	21.3.2007	0-28	30.00
21/5		15.3.2007	1-16	67.50
21/3		20.12.2006	0-26	31.25
21/4		20.12.2006	0-25	30.00
21/1		26.7.2005	0-35	22.50

(ಆಧಾರ: ಉಪನೋಂದಣಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಋಣಭಾರ ಪತ್ರಗಳು)

ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 21/1ರಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಮೊದಲೇ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅದಲ್ಲದೆ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 21/1ರಿಂದ 21/4ರವರೆಗಿನ 3-35 ಎಕರೆಗಳನ್ನು 2010-11 ಮತ್ತು 2011-12ರ ಆರ್ಟಿಸಿಗಳ ಅನ್ವಯ ಮಾರಾಟದ ನಂತರ ವಸತಿ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾಗಿತ್ತು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2010). ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಬಳಸಬೇಕೆಂದು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದ ಷರತ್ತನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಆದೇಶಿತವಾಗಿದ್ದ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪುನರಾರಂಭಿಸಲು ಬಿಡಿಎ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ.

**7.6 ಅರ್ಕಾವತಿ ಬಡಾವಣೆ**

ರಾಜೀನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಹಲವಾರು ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ಗಳಲ್ಲಿನ 7-35½ ಎಕರೆಗಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಒಂಬತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಒಂದು ಜಂಟಿ ನಿವೇದನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು (ನವೆಂಬರ್ 2009). ಬಿಡಿಎಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರವು ಪಡೆದ (ಮಾರ್ಚ್ 2008) ವಾಸ್ತವ ವರದಿಯು ಐತೀರ್ಪು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ಗಳಲ್ಲಿನ (39/2ಬಿ, 50/2, 50/4 ಮತ್ತು 55/1) ಭೂಮಿಯ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಗಿದೆ (ಜೂನ್ 2006) ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿತು.

ಆದರೆ, ಈ ಮೂರು ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ಗಳಲ್ಲಿರುವ (39/2ಬಿ, 50/2 ಮತ್ತು 50/4) 1-30 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು, ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ದಿರುವುದರಿಂದ, ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಬಹುದೆಂದು ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು (ಜನವರಿ 2010). ಸರ್ವೆನಂಬರ್ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ನಮೂದಿಸದೇ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಯವರು ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಮೇ 2010). 7-35½ ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಕರಡು ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವಾಗ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಭೂಮಿಯ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸದಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಜಂಟಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ<sup>5</sup> ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆದೇಶವನ್ನು ಕೋರಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಯಾವುದೇ ಷರಾ ಇಲ್ಲದೆ ಕರಡು ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು (ಜೂನ್ 2010). ಅದರಂತೆ ಸರ್ಕಾರವು ಈ

<sup>5</sup> ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳನ್ನು ನಿಯುಕ್ತಗೊಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು

ನಾಲ್ಕು ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ಗಳ 2-16 ಎಕರೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ 7-35½ ಎಕರೆಗಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಅಗತ್ಯ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತು.

ಮೂರು ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ಗಳಲ್ಲಿನ 1-30 ಎಕರೆಗಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಬಹುದೆಂದು ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ ಟಿಪ್ಪಣಿಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಆದೇಶವು ಅನುಸರಣೆಯಾಗಿತ್ತು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಆದೇಶಿಸಿದಾಗ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿರುವ ಭೂಮಿಯ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗೆ, ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿದ 6-05½ ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ 7-35 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ ಕ್ರಮವು ಅಕ್ರಮವಾಗಿತ್ತು. ಮುಂದುವರೆದು, ನಾಲ್ಕು ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ 2-16 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬಿಡಿಎ ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ತಮ್ಮ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ 1-30 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ನಮೂದಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಲೋಪವು ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 55/1ರಲ್ಲಿ 0-26 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಅಸಮರ್ಥನೀಯವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವುದನ್ನು ಅನುಕೂಲಗೊಳಿಸಿತು. ಅಲ್ಲದೆ, ರಾಜೀನಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ದಾಸರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಗಳ ಹಲವಾರು ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಐತೀರ್ಪನ್ನು ರಚಿಸಿರದ 43-09 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿತ್ತೆಂಬುದು ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿತು (ಮೇ 2008). ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ನಾಲ್ಕು ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ಗಳ ಭೂಮಿಯ ಮಾಲೀಕರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಕೋರಿದ್ದರೂ (ಮಾರ್ಚ್ 2008) ಸಹ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ ಲೋಪವು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ 2-16 ಎಕರೆಗಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

### 7.7 ಜ್ಞಾನಭಾರತಿ ಬಡಾವಣೆ

ಜ್ಞಾನಭಾರತಿ ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆಗಾಗಿನ 183-08 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸಿದ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1997) ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವಲಗೇರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 80/1 ಮತ್ತು 80/3ರಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ 5-30 ಎಕರೆ ಮತ್ತು 1-16 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಈ ಭೂಮಿಗಳಿಗೆ ಐತೀರ್ಪನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ 21 ಫೆಬ್ರವರಿ 1998 ಮತ್ತು 31 ಮಾರ್ಚ್ 1998ರಂದು ರಚಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಜಂಟಿ ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ (ಜೂನ್-ಜುಲೈ 2006) ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿಲ್ಲ, ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 80/2ರಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಈಗಾಗಲೇ ತೆಗೆದುಹಾಕಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 80/3ರಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನವೇ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಕೋರಿದರು.

ಆಗಸ್ಟ್ 2006ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ವಾಸ್ತವ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯು ಬಿಡಿಎಗೆ ಸೇರಿದೆ ಮತ್ತು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬಿಡಿಎ ವರದಿ ಮಾಡಿತ್ತು. ನಂತರ ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಯ ಮುಂದೆ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2006). ವಿಷಯವನ್ನು ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಯ ಮುಂದೆ ತರುವ ಮೊದಲೇ ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೊಬ್ಬರು ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 80/1 ಮತ್ತು 80/3ರಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಕೋರಿದಾಗ (ಮೇ 2007) ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಸಂಬಂಧಿತ ಕಡತವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಇಚ್ಛಿಸಿದರು. ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2006ರಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ವರದಿ ಮಾಡಿದಂತೆ ಭೂಮಿಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೂ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿಲ್ಲ ಮತ್ತು



ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 80/2ರಲ್ಲಿನ ಪಕ್ಕದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಕಡತದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿದರು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2007). ಅರ್ಜಿದಾರರ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಗಣಿಸಿ 7-06 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಆದೇಶಿಸಿದರು. ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿರುವಂತೆ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸದಿರುವುದು ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ದೂಷಿತಗೊಳಿಸುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ನೀಡಿದ ಕಾರಣವು ಊರ್ಜಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

### 7.8 ನಾಡಪ್ರಭು ಕೆಂಪೇಗೌಡ ಬಡಾವಣೆ

ನಾಡಪ್ರಭು ಕೆಂಪೇಗೌಡ ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆಗಾಗಿ ಮೇ 2008ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಹೊರಡಿಸಿದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಧಿಸೂಚನೆಯು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದ ಸೂಲಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 15ರಲ್ಲಿನ 4 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೊಬ್ಬರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಕೋರಿದರು (ನವೆಂಬರ್ 2008 ಮತ್ತು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2009). ಭೂಮಾಲೀಕರು ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರದ ಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿದ್ದು, ಬಹಳ ಬಡವರು, ಶೋಷಣೆಗೊಳಗಾದವರು ಮತ್ತು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೋಮಿಗೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆಂಬ ಕಾರಣ ನೀಡಿ ಅವರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಕೋರಿದ್ದರು. ಪಕ್ಕದ ಭೀಮನಕೊಪ್ಪ ಗ್ರಾಮದ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಸಹ ಒಂದು ಕಾರಣವನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಕಡತವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಬಿಡಿಎಗೆ ಸೂಚಿಸಿದಾಗ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2008) ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಬಿಡಿಎ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿತು (ಜನವರಿ 2009).

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ನಾಲ್ಕು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಜೂನ್ 2009). ಆದರೆ ಬಿಡಿಎ ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯವರಿಗೆ ಒಂದು ದೃಢೀಕರಣ ಪತ್ರವನ್ನು (5 ಜನವರಿ 2010) ನೀಡಿ, ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ 4 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಡುವುದನ್ನು ಬೇರೆ ಭೂಮಾಲೀಕರಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಅಂತಹ ಅರ್ಜಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುವುದು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2009) ಎಂದು ತಿಳಿಸಿತು. ಸರ್ಕಾರದ ಸೂಚನೆಯನ್ವಯ ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಂತಿಮ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ತದನಂತರ ಬಿಡಿಎ ನಿರ್ಧರಿಸಿದರೂ (ಜನವರಿ 2010) ಫೆಬ್ರವರಿ 2010ರಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಿದ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಆನಂತರ ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಬಿಡಿಎ ನೀಡಿದ ವರದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಏಪ್ರಿಲ್ 2010ರಲ್ಲಿ 4 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಮತ್ತೊಂದು ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಹೊರಡಿಸಿತು.

ಭೂಮಾಲೀಕರು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೋಮಿಗೆ ಸೇರಿದವರು ಮತ್ತು ಬಹಳ ಬಡವರು ಎಂದು ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯವರು ಮಾಡಿದ ಶಿಫಾರಸಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಈ 4 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಫೆಬ್ರವರಿ 2007ರಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿತ ಮೌಲ್ಯವಾದ ರೂ.46.48 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಖರೀದಿಸಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿತು. ಭೂಮಾಲೀಕರು ಬಡವರು ಎಂಬ ವಿಚಾರವು ತಪ್ಪಾಗಿರುವುದು ಇದರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೈಬಿಡಲು ಯಾವುದೇ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

## ಅಧ್ಯಾಯ-8

### ಸಮೂಹ ವಸತಿ ಮತ್ತು ನಿವೇಶನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು

#### 8.1 ಅಭಿವೃದ್ಧಿದಾರರೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಸರ್ಕಾರೀ ಆದೇಶವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಲಾಯಿತು

ಖಾಸಗಿ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ವಲಯಗಳಿಂದ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಅನುಮೋದನೆಯೊಂದಿಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಒಂದು ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತು (ನವೆಂಬರ್ 1995). ಈ ಆದೇಶಗಳ ಅನ್ವಯ ಅಧಿಸೂಚಿತ ಭೂಮಿಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯು ಬಿಡಿ ವಶದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆಯೊಂದಿಗೆ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ನಿವೇಶನಗಳ ರಚನೆಗೆ ಅಥವಾ ಸಮೂಹ ವಸತಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲು ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಮೂಹ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 12ರಷ್ಟನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿದಾರರು ಬಿಡಿವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕಿದ್ದರೆ, ನಿವೇಶನಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದಿತ ಯೋಜನೆಯನ್ವಯ ರಚಿಸಿದ ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 30ರಷ್ಟನ್ನು ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ, ಅನುಮೋದಿತ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ತೆರೆದ ಜಾಗಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಿಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಜೋನಿಂಗ್ ಆಫ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಯೂಸ್ ಅಂಡ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಶನ್, ಬಿಡಿಎ-1995ರ ಅನ್ವಯ ಬಿಡಿಎ ಪರವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಸಮೂಹ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಾಗ ಅವರ ಪ್ರಸ್ತಾವಗಳಲ್ಲಿ ಲೋ ಇನ್‌ಕಮ್ ಗ್ರೂಪ್ (ಎಲ್‌ಐಜಿ), ಮಿಡಲ್ ಇನ್‌ಕಮ್ ಗ್ರೂಪ್ (ಎಮ್‌ಐಜಿ) ಮತ್ತು ಹೈ ಇನ್‌ಕಮ್ ಗ್ರೂಪ್ (ಹೆಚ್‌ಐಜಿ)-1 & 2 ಪ್ರವರ್ಗಗಳ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಎಲ್‌ಐಜಿ ಮತ್ತು ಎಮ್‌ಐಜಿ ಮನೆಗಳು ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಒಟ್ಟು ಮನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 25ರಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಿರಬಾರದು. ಆದರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿದಾರರಿಂದ ಯೋಜನೆಯು ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಸಮಯದ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ನವೆಂಬರ್ 1995ರ ಸರ್ಕಾರಿ ಆದೇಶವು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

ಬೆಂಗಳೂರು (ದಕ್ಷಿಣ) ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೊತ್ತನೂರು ಮತ್ತು ರಘುವನಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿನ 28-05 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮೂಹ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಬೇರೆ 12-06 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಓರ್ವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿದಾರರಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ (ಫೆಬ್ರವರಿ 2004) ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಯೋಜನಾ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಅನುಮೋದಿಸಿತು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2004). ಹೀಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಭೂಮಿಯು ಈಗಾಗಲೇ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಡಿಎಯಿಂದ ಅಧಿಸೂಚಿತವಾಗಿದ್ದಿತು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1999) ಮತ್ತು ನವೆಂಬರ್ 1995ರ ಸರ್ಕಾರೀ ಆದೇಶದನ್ವಯ ಬಿಡಿಎ ಯೋಜನಾ ಪ್ರಸ್ತಾವಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿತು. ನವೆಂಬರ್ 1995ರ ಸರ್ಕಾರೀ ಆದೇಶದನ್ವಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿದಾರರು ಬಿಡಿಎಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶವು ಕೋಷ್ಟಕ-12ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತಿತ್ತು:

#### ಕೋಷ್ಟಕ-12: ಅಭಿವೃದ್ಧಿದಾರರಿಂದ ಬಿಡಿಎಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶದ ವಿವರಗಳು

ವಿವರಗಳು	ಸಮೂಹ ವಸತಿ	ನಿವೇಶನಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶ	28-05 ಎಕರೆಗಳು	12-06 ಎಕರೆಗಳು
ಉದ್ಯಾನವನಗಳು, ನಾಗರಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಮೀಸಲಿಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶ	3.06 ಲಕ್ಷ ಚದರ ಅಡಿ	2.38 ಲಕ್ಷ ಚದರ ಅಡಿ
ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕಿದ್ದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶ	ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶದ ಶೇಕಡಾ 12ರಷ್ಟು	0.87 ಲಕ್ಷ ಚದರ ಅಡಿ

(ಆಧಾರ: ಜೋನಿಂಗ್ ಆಫ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಯೂಸ್ ಅಂಡ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಶನ್, ಬಿಡಿಎ-1995)

ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿದಾರರು ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ನಿವೇಶನ ಪ್ರದೇಶದ ಕೇವಲ 2.63 ಲಕ್ಷ ಚದರ ಅಡಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ನಿವೇಶನ ಪ್ರದೇಶದ 2.56 ಲಕ್ಷ ಚದರ ಅಡಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟರು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2004). ಸಮೂಹ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿದಾರರು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಬೃಹತ್ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಮರೆಮಾಚಿತು.

ಮುಂದುವರೆದು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೆಲಅಂತಸ್ತು ಮತ್ತು 14 ಅಂತಸ್ತುಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮನರಂಜನಾ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕಾಗಿ ನೆಲಅಂತಸ್ತು ಮತ್ತು 2 ಅಂತಸ್ತುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ನಾಲ್ಕು ಬ್ಲಾಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ 15 ವಿಭಾಗಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಬಹುಮಹಡಿಗಳ ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಡಿಎ ಮಂಜೂರಾತಿ ನೀಡಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2004). ಅನುಮೋದಿತ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್‌ಐಜಿ ಮತ್ತು ಎಮ್‌ಐಜಿ<sup>6</sup> ಗಳಿಗಾಗಿ ಬಹುಮಹಡಿ ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಅವಕಾಶವಿರದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಬಿಡಿಎ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿತು. ಮನೆಗಳ ನಿರ್ಮಿತ ಪ್ರದೇಶವು 1500ರಿಂದ 1950 ಚದರ ಅಡಿಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಿತು. ಹೀಗೆ, ಕೇವಲ ಹೆಚ್‌ಐಜಿ ವರ್ಗವನ್ನು ತಲುಪುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ನವೆಂಬರ್ 1995ರ ಸರ್ಕಾರಿ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವಂತೆ ಎಲ್‌ಐಜಿ ಮತ್ತು ಎಮ್‌ಐಜಿಗಳ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದ್ದರಿಂದ ನವೆಂಬರ್ 1995ರ ಸರ್ಕಾರಿ ಆದೇಶದನ್ವಯ ಷರತ್ತುಗಳು ಈಡೇರಿದ ನಂತರ ಇವುಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಿತ್ತು. ಶೇಕಡಾ 30ರಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ 40-11 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾವಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವಂತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿದಾರರು ಬಿಡಿಎಯನ್ನು ಕೋರಿದರು (ಜೂನ್ 2007). ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿತು ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2007ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು 41-31 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು. ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಮತ್ತಷ್ಟು ಪರಿಶೀಲನೆಯು ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿತು:

- ಅಭಿವೃದ್ಧಿದಾರರಿಗೆ ಬಿಡಿಎ ನೀಡಿದ ಕಾರ್ಯಾದೇಶವು (ನವೆಂಬರ್ 2004) ಪ್ರಾಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಸಮಯದ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲು ವಿಫಲವಾಗಿತ್ತು. ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಸೌಲಭ್ಯ ನಿವೇಶನಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಿರ್ಮಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಶೇಕಡಾ 12ರಷ್ಟನ್ನು ಮತ್ತು ನಿವೇಶನ ಪ್ರದೇಶದ ಶೇಕಡಾ 30ರಷ್ಟನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿದಾರರು ಬಿಡಿಎಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನೂ ಸಹ ಅದು ನಮೂದಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.
- ನವೆಂಬರ್ 1995ರ ಸರ್ಕಾರಿ ಆದೇಶದ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿದಾರರು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದು ಬಿಡಿಎಗೆ ಬೃಹತ್ ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದರೂ ಸಹ, ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಪ್ರಸ್ತಾವಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕಿದ್ದ 6.31 ಲಕ್ಷ ಚದರ ಅಡಿಗಳ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿದಾರರು ಕೇವಲ 5.19 ಲಕ್ಷ ಚದರ ಅಡಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಜೊತೆಗೆ, ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಬಹುಮಹಡಿ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಶೇಕಡಾ 12ರಷ್ಟನ್ನು ಸಹ ಬಿಡಿಎ ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲ.
- ಏಪ್ರಿಲ್ 2005ರಲ್ಲಿ 255802.25 ಚದರ ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ 214 ವಸತಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿದಾರರು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟರೂ ಸಹ ಬಿಡಿಎ ಕೇವಲ 146 ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು ಏಕೆಂದರೆ ಡೆವಲಪರ್ ಉಳಿದ 68 ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಭೂಮಿಯ ಸಂಬಂಧ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳಿದ್ದವು.

<sup>6</sup> 600 ಚದರ ಅಡಿಗಳಿಂದ 1200 ಚದರ ಅಡಿಗಳವರೆಗಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಎಮ್‌ಐಜಿ ಪ್ರವರ್ಗದಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿದರೆ 500 ಚದರ ಅಡಿಗಳ ನಿರ್ಮಿತ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮನೆಗಳು ಎಲ್‌ಐಜಿ ಪ್ರವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ.

- ಬಡಾವಣಾ ಯೋಜನೆಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ನೀಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರಘುವನಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 5 ಮತ್ತು 9ರಲ್ಲಿ 14-04 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಆಗಲೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿತ್ತು. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗದಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ತಿಳಿದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿದಾರರಿಂದ ಅದನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಲು ಬಿಡಿಎ ನಿರ್ಣಯಿಸಿದರೂ (ಜನವರಿ 2003) ಸಹ ವೆಚ್ಚದ ವಸೂಲಾತಿಯ ವಿವರಗಳು ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು
- ಒಂದು ಹೆಕ್ಟೇರ್ಗೆ ರೂ.25000ದ ದರದಲ್ಲಿ 41-31 ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ರೂ.4.18 ಲಕ್ಷ ಮೊತ್ತದ ಅಧ್ಯಾದೇಶೀಯ ಸ್ಲಮ್ ಉಪಕರವನ್ನೂ ಸಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿದಾರರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮಂಜೂರಾಗಿದ್ದ ಬಹುಮಹಡಿ ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಾಲ್ಕು ಬ್ಲಾಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ (ಆಗಸ್ಟ್ 2012) ಕೇವಲ ಒಂದು ಬ್ಲಾಕ್‌ನ ನಿರ್ಮಾಣವು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದೆ.



ನಾಲ್ಕು ಬ್ಲಾಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲೂ ಮಂಜೂರಾಗಿದ್ದ 393 ವಸತಿ ಬಹುಮಹಡಿ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿರುವ ಬ್ಲಾಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿದಾರರು ಕೇವಲ 270 ಘಟಕಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ನವೆಂಬರ್ 1995ರ ಸರ್ಕಾರಿ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎಯ ವಿಫಲತೆಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿದಾರರು ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಮಿತ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡದಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಎಲ್‌ಐಜಿ/ಎಮ್‌ಐಜಿ ಪ್ರವರ್ಗಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಅವಕಾಶವನ್ನೂ ಮಾಡದೆ ಹೆಚ್‌ಐಜಿ ವರ್ಗದ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ರೂಪಿಸಿದ್ದ ಬಹುಅಂತಸ್ತುಗಳ ಕಟ್ಟಡದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಳಸುವ ಮೂಲಕ ಅದರ ಗರಿಷ್ಠ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿದಾರರು ಪಡೆದರು. ಅದಲ್ಲದೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಬಿಡಿಎ ಯಾವುದೇ ಸಮಯವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರದ ಕಾರಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿದಾರರು ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್ ಉದ್ಯಮದ ಅನೀರಿಕ್ಷಿತ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ವಸತಿ ಜಾಗಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಯ ಉತ್ತಮ ಲಾಭ ಪಡೆಯಲು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ನಿಧಾನಗೊಳಿಸಿದರು.

## 8.2 ಅಭಿವೃದ್ಧಿದಾರರಿಗೆ ಅಸಮರ್ಥನೀಯ ರಿಯಾಯಿತಿ ನೀಡಿರುವುದು

ನವೆಂಬರ್ 1995ರ ಸರ್ಕಾರೀ ಆದೇಶದ ಅನ್ವಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಒಂದು ಕಂಪನಿಯ ಪರವಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ರೂಪೇನ ಅಗ್ರಹಾರ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 19/1, 20/5 ಮತ್ತು 27/3ರಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 1996). ಒಂಭತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ, ನಿರಂತರ ಭೂವ್ಯಾಜ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಬೃಹತ್ ಮೊತ್ತವನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಂಪನಿಯು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ (ನವೆಂಬರ್ 2005) ರಚಿಸಿದ ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 30ರಷ್ಟನ್ನು ಬಿಡಿಎಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನವೆಂಬರ್ 1995ರ ಸರ್ಕಾರೀ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ಷರತ್ತನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿದರು. ನಿವೇಶನ ಪ್ರದೇಶದ ಬದಲಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಬಿಡಿಎ

ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಂಚುತ್ತಿರುವ ಚಾಲ್ತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 50ರಷ್ಟನ್ನು ಪಾವತಿ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಕಂಪನಿ ತಿಳಿಸಿತು.

ಭೂಮಿಯ ಶೇಕಡಾ 30ರಷ್ಟು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹರಾಜು ಬೆಲೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಸುಧಾರಣಾ ಶುಲ್ಕ ಮತ್ತು ಬಡಾವಣೆ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಮತಿಗೆ ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದರ ಷರತ್ತಿನ ಮೇರೆಗೆ ಕಂಪನಿಯ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದೆಂದು ಬಿಡಿಎ ಆಯುಕ್ತರು ತಿಳಿಸಿದರು (ಜನವರಿ 2006). ಬಿಡಿಎ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಾಗ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಶೇಕಡಾ 30ರಷ್ಟು ಭೂಮಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಬಿಡಿಎ ಹಂಚಿಕೆ ದರದ ಶೇಕಡಾ 200ರಷ್ಟರ ಜೊತೆಗೆ ಬಿಡಿಎಗೆ ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಬರಬೇಕಿರುವ ಇತರೆ ಶುಲ್ಕಗಳು/ಕರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಮೊದಲು ವಿಧಿಸಿದ್ದ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಆದೇಶಿಸಿದರು.

ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಶೇಕಡಾ 30ರಷ್ಟು ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಎಗೆ ನೀಡುವ ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಂಪನಿಯು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಕಡತದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದರು (ಮಾರ್ಚ್ 2006). ನವೆಂಬರ್ 1995ರ ಸರ್ಕಾರೀ ಆದೇಶದ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿಯ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದೊಡನೆ ಕಡತವನ್ನು ಹೊಸ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅವರು ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಆದೇಶವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 30ರಷ್ಟು ನಿವೇಶನಗಳಿಗೆ ಶೇಕಡಾ 200ರಷ್ಟು ಹಂಚಿಕೆ ದರವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲು ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಮಾರ್ಚ್ 2007).

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಆದೇಶಿಸಿದಂತೆ ಷರತ್ತನ್ನು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಹೊರಡಿಸಿತು (ಮೇ 2007). ಕಂಪನಿಯಿಂದ ರೂ.2.24 ಕೋಟಿಗಳಿಗೆ ಬಿಡಿಎ ಬೇಡಿಕೆ ಇಟ್ಟಿತು (ಮೇ 2007) ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಮೇ 2007ರಂದು ಪಾವತಿಸಲಾಯಿತು. ತದನಂತರ ಕಂಪನಿಯು ಬಡಾವಣೆ ಅಥವಾ ಸಮೂಹ ವಸತಿಗೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಬದಲು ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 19/1 ಮತ್ತು 27/3ರಲ್ಲಿ 24128.93 ಚದರ ಮೀಟರ್ (6-04½ ಎಕರೆಗಳು) ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ತಳಅಂತಸ್ತುಗಳು, ನೆಲ ಅಂತಸ್ತು ಮತ್ತು ಐದು ಮೇಲಿನ ಅಂತಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಕೀರ್ಣದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದನೆಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿತು. ಭೂಮಿಯು ಹೊರ ವರ್ತುಲ ರಸ್ತೆಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿತ್ತು ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು “ಮ್ಯುಟೇಶನ್ ಕಾರಿಡಾರ್” ಎಂದು ಪರಿಷ್ಕೃತ ಮಾರ್ಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್-2015ರಲ್ಲಿ (ಜೂನ್ 2007ರಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದಿತವಾದ) ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಈ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಅನುಮತಿಸಿದ ಭೂಬಳಕೆಯು ವಾಣಿಜ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗಾಗುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ನೀಡಿದ ಸಡಿಲಿಕೆಯಿಂದ ಕಂಪನಿಗೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಲಾಭವಾದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವಲ್ಲಿನ ವಿಳಂಬದಿಂದ ಸಹ ಅದಕ್ಕೆ ಲಾಭವಾಯಿತು ಮತ್ತು ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಬಳಕೆಯು ವಸತಿಯಿಂದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೆ, ಒಂದು ಬಡಾವಣೆಯ ಅಥವಾ ಸಮೂಹ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿದಾರರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಶೇಕಡ 55ರಿಂದ 75ಕ್ಕೆ ನಿರ್ಬಂಧಗೊಳಿಸಿ ಉದ್ಯಾನವನಗಳು, ನಾಗರೀಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ತೆರೆದ ಜಾಗಗಳಿಗೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಮೀಸಲಿಡಬೇಕು. ಆದರೆ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಕೀರ್ಣಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಬೈಲಾಗಳ ಅನ್ವಯ ನಾಗರೀಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಮೀಸಲಿಡದೇ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿದಾರರು ಅನುಭವಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಭೂಬಳಕೆಯಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ ಕಂಪನಿಗೆ ಬೃಹತ್ ಲಾಭವಾಯಿತು ಮತ್ತು ಮೇ 2007ರಲ್ಲಿ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿತು. ಕಂಪನಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಅನುಮೋದಿಸಿತು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2008) ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯವು ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿದೆ (ಜೂನ್ 2012).



ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವು ಈಗಾಗಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ನಿರ್ಣಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಾಡು ಅಥವಾ ಬದಲಾವಣೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಮುಂದೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ (ವ್ಯವಹಾರದ ವಹಿವಾಟು) ನಿಯಮಗಳು, 1977ರ ನಿಯಮ 20(1)(ಎ) ಮತ್ತು 21, ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಿಂದ ಈಗಾಗಲೇ ಅನುಮೋದಿತವಾಗಿರುವ ಯಾವುದೇ ಷರತ್ತುಗಳ ಸಡಿಲಿಕೆ/ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಅನುಮತಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರವು ಕಂಪನಿಯ ಪರವಾಗಿ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಿಸುವಾಗ, ಆದೇಶವನ್ನು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲದೇ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ಹೊರಡಿಸಿತು.

ಕಂಪನಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 11 ಜೂನ್ 2007ರಂದು ಹೆಚ್‌ಎಸ್‌ಆರ್ ಬಡಾವಣೆಯ ಸೆಕ್ಟರ್-7ರಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ಹಲವಾರು ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹರಾಜು ಮಾಡಿತ್ತು ಎನ್ನುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಶೇಕಡಾ 30ರಷ್ಟು ನಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಹರಾಜು ದರವನ್ನು ಕಂಪನಿಯಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡಲು ಜನವರಿ 2006ರಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಸ್ತಾವಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಮರ್ಥನೆಯಿದ್ದಿತು. ಬಿಡಿಎ ಪಡೆದ ದರವು ಪ್ರತಿ ಚದರ ಮೀಟರ್‌ಗೆ ರೂ.39,000ರಿಂದ ರೂ.85,000ದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಿತು. ಕಂಪನಿಯಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡಿದ ಹಂಚಿಕೆ ದರವಾದ ಪ್ರತಿ ಚದರ ಮೀಟರ್‌ಗೆ ರೂ.2100ರ ಎರಡು ಪಟ್ಟಾದ ರೂ.4200ಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಈ ದರಗಳ ಸರಾಸರಿಯು ಪ್ರತಿ ಚದರ ಮೀಟರ್‌ಗೆ ರೂ.52820 ಆಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ರೂ.51.30 ಕೋಟಿಯ ಮೌಲ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 30ರಷ್ಟು ನಿವೇಶನದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬಿಡಿಎ ರೂ.2.24 ಕೋಟಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗಳಿಸಿದ್ದು ರೂ.49.06 ಕೋಟಿ ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಉದ್ಯಾನವನಗಳು, ನಾಗರೀಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಬರುವ ಲಾಭವನ್ನೂ ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ ನಷ್ಟವು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಲ್ಲದೆ, ಕಂಪನಿಯಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವಾಗ ನಾಗರೀಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗಾಗಿನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಬಿಡಿಎ 4-16 ಎಕರೆಗಳ (ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ ಶೇಕಡಾ 55ರಷ್ಟು) ಶೇಕಡಾ 30ರಷ್ಟು ನಿವೇಶನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಕಂಪನಿಯು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯು ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಕೀರ್ಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ನಾಗರೀಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಉದ್ಯಾನವನಗಳು, ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 45ರಷ್ಟನ್ನು ಮೀಸಲಿಟ್ಟು ಬಿಡಿಎಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವ ಅಗತ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಮರೆಮಾಚಿತು. ಹೀಗೆ, ಶೇಕಡಾ 30ರಷ್ಟನ್ನು ನಿವೇಶನ ಪ್ರದೇಶದ ಪೂರ್ಣ ಎಂಟು ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ಬಿಡಿಎ ಲೆಕ್ಕಹಾಕಬೇಕಿತ್ತು ಮತ್ತು 4-16 ಎಕರೆಗಳಿಗಲ್ಲ. ಈ ಅಕ್ರಮ ಲೆಕ್ಕಹಾಕುವಿಕೆಯು ಕಂಪನಿಯಿಂದ ರೂ.1.83 ಕೋಟಿಗಳ ಕಡಿಮೆ ವಸೂಲಾತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ತಳಹದಿ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಬಿಡಿಎ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದಾದ ಒಂದು ಜಂಟಿ-ತಪಾಸಣೆಯು ತೋರಿಸಿತು (ಜೂನ್ 2012). ಹೀಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಮೂಹ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ/ವಸತಿ ಬಡಾವಣೆಗಾಗಿ ಡಿಸೆಂಬರ್ 1996ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟರೂ ಸಹ ನವೆಂಬರ್ 1995ರ ಸರ್ಕಾರೀ ಆದೇಶವು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಸಮಯವನ್ನು ನಿಗದಿ ಪಡಿಸದಿರುವುದರಿಂದ ಕಂಪನಿಯು ಅದರ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ವಿಳಂಬಗೊಳಿಸಿತು. ನವೆಂಬರ್

1995ರ ಸರ್ಕಾರೀ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಬದಲು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಆದೇಶದನುಸಾರ ಭೂಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಇದು ಬಿಡಿಎಗೆ ರೂ.49.06 ಕೋಟಿಗಳ ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

### 8.3 ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ನಂತರ ಬಿಡಿಎಗೆ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿಲ್ಲ

ಭೂಮಾಲೀಕರು ನವೆಂಬರ್ 1995ರ ಸರ್ಕಾರೀ ಆದೇಶದ ಅನ್ವಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಷರತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಲೋಟೆಗೊಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 1/2ರಲ್ಲಿನ 2-20 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1999).

ಭೂಮಾಲೀಕರು ಬಿಡಿಎ ಅನುಮತಿಗಾಗಿ ಬಡಾವಣೆಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದನ್ನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಬಿಡಿಎಗೆ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದನ್ನಾಗಲೀ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತೋರಿಸಿತು. ಮಾಲೀಕರು ಭೂಮಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಬಿಡಿಎ ವಿಫಲವಾಯಿತು. ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಭೂಮಿಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ಉತ್ತರ ವಿಭಾಗದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ರವರು ಪ್ರದೇಶದ ಭೂಮಾಪನ ನಡೆಸಿದರು (ಜುಲೈ 2012) ಮತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳು, ಉದ್ಯಾನವನಗಳು, ನಾಗರಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಮೀಸಲಿಡದೇ ಭೂ ಮಾಲೀಕರು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ನಿವೇಶನಗಳ ರಚನೆಗಾಗಿ ಬಳಸಿದ್ದರೆಂದು ಭೂಮಾಪನವು ತೋರಿಸಿತು. ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವರು 40 ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು (ಅಳತೆಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸಿಲ್ಲ) ರಚಿಸಿದ್ದರು ಮತ್ತು ನಿವೇಶನಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲು ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ಈಗಾಗಲೇ ರಚಿಸಿದ್ದ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಿಡಿಎ ತೆಗೆದ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಛಾಯಾಚಿತ್ರವು ಪ್ರದೇಶವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿತ್ತು.



ಭೂಮಾಲೀಕರು ಬಿಡಿಎ ಪರವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡದ 12 ನಿವೇಶನಗಳ (ಶೇಕಡಾ 30) ಮೌಲ್ಯವು ರೂ.16.31 ಕೋಟಿಗಳಾಗಿತ್ತು<sup>7</sup>. ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ನಂತರ ಭೂಮಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡದ ಬಿಡಿಎ ಕ್ರಮವು ರೂ.16.31 ಕೋಟಿ ಮೌಲ್ಯದ ತನ್ನ ಪಾಲಿನ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಉದ್ಯಾನವನಗಳು, ನಾಗರಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಪಡೆಯದೇ ಎಲ್ಲ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿದಾರರು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲಗೊಳಿಸಿತು.

<sup>7</sup> ಆಗಸ್ಟ್ 2007ರಲ್ಲಿ ಆ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ನಡೆಸಿದ ಹರಾಜಿನಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ದರಗಳ ಅನ್ವಯ

## ಅಧ್ಯಾಯ-9

### ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು

#### 9.1 ಕಂಪನಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ಒಲವು ತೋರಿ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು

ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಇಲಾಖೆಯ ಉನ್ನತಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯು ಒಂದು ಕಂಪನಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ (ಐಟಿ) ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಎಂಟು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿತು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2000) ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರವು ಕಂಪನಿಗಾಗಿ ಎಂಟು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮಕ್ಕೆ (ಕೆಐಎಡಿಬಿ) ಸೂಚಿಸಿತು (ಮಾರ್ಚ್ 2001). ಆದರೆ ಕಂಪನಿಯು, ತಾನು ಐಟಿ ಪಾರ್ಕ್ ಮತ್ತು ವಸತಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸಂಯುಕ್ತ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ಒಪ್ಪಂದದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ 100 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೆಐಎಡಿಬಿಯನ್ನು ಕೋರಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2000). ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಸ್ತಾವಿತವಾದ ಯೋಜನೆಗಳ, ಅದೂ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ ಎಂಟು ಎಕರೆ ಬದಲಾಗಿ 100 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಬೃಹತ್ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೋರಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಅನುಮೋದನೆಗೆ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿರುವ ನೋಡಲ್ ಏಜೆನ್ಸಿಯಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಉದ್ಯೋಗ ಮಿತ್ರಕ್ಕೆ ಕಂಪನಿಯ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸದೇ ರಾಜೀನಾಮೆ ಮತ್ತು ನಾಗವಾರ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯ ಪರವಾಗಿ 97-21½ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೆಐಎಡಿಬಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿತು (ನವೆಂಬರ್ 2000). ಕೆಐಎಡಿಬಿಯು ಈ ಎರಡು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ 99-13 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡು (ಆಗಸ್ಟ್ 2002ರಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 2003) ಜನವರಿ 2003 ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ 2007ರ ನಡುವೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಂಪನಿಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿತು

ಏತನ್ಮಧ್ಯೆ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಒಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2001) 130 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯು ಬಯೋಟೆಕ್ ಪಾರ್ಕಿನಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ಐಟಿ/ಬಿಟಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಈ ಪಾರ್ಕ್ ಐಟಿ/ಬಿಟಿ ಇಲಾಖೆಗಾಗಿ ಬೇಕಿತ್ತು. ಅರ್ಕಾವತಿ ಬಡಾವಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ 2750 ಎಕರೆಗಳ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಬಿಡಿಎ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದಾಗ (ಫೆಬ್ರವರಿ 2004) ಮೂರು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿನ<sup>8</sup> 131-07 ಎಕರೆಗಳನ್ನು, ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಐಟಿಬಿಟಿ ಪಾರ್ಕನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಕಂಪನಿಯ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಡಿಸೆಂಬರ್ 2001ರಲ್ಲಿಯೇ ಅನುಮೋದಿಸಲಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಮೇ 2004). ಆದರೆ ಕಂಪನಿಯು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಪಾರ್ಕ್‌ಗಾಗಿ ಕೇವಲ 50 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಐಟಿ/ಬಿಟಿ ಇಲಾಖೆಯು ಬಿಡಿಎಯನ್ನು ಕೋರಿತಾದರೆ (ಜುಲೈ 2003) ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಮೂರು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿನ 131-07 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಅದೇ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಆದೇಶಿಸಿದ್ದರೆಂದು (ಮೇ 2004) ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯು ಗಮನಿಸಿತು (ಮೇ 2004). ವಿಷಯವನ್ನು ಐಟಿ/ಬಿಟಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದಾಗ ತನ್ನ ಪರವಾಗಿ ಕಂಪನಿಯು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿದ್ದ ಐಟಿ/ಬಿಟಿ ಪ್ರಾಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಸಿಟಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಐಎಡಿಬಿ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ತನ್ನದೇ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಕನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಐಟಿಬಿಟಿ ಇಲಾಖೆಯು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿತು (ಜೂನ್ 2004).

<sup>8</sup> ದಾಸರಹಳ್ಳಿ, ನಾಗವಾರ ಮತ್ತು ರಾಜೀನಹಳ್ಳಿ



131 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಕೇಳಿದ್ದ ಕಂಪನಿಯ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಾಗ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮೆಗಾ ಅರ್ಕಾವತಿ ಯೋಜನೆಗಾಗಿನ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟರೆ ಯೋಜನೆಯು ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಬಿಡಿಎಯಿಂದ ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆಯಾಗುವುದನ್ನು ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಬಾದಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಯುಕ್ತರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಸಮಿತಿಯು ಗಮನಿಸಿತು (ಜೂನ್ 2004). ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಕಂಪನಿಯ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕಮಿಟಿಯು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿತು.

ನಂತರದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ (ಜನವರಿ 2006) ಕಡತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು “ಹೀಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಬಿಡಿಎಗೆ ಭೂಮಿಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟರೆ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಸೇರಿದ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವುದನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದರು.

ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯರು “ಐಟಿ/ಬಿಟಿಯ ವಲಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವಾಗಿದ್ದು, ಈ ವಲಯವು ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಅಪರಿಮಿತ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ತಂದಿದೆ ಹಾಗೂ ಹಲವು ಲಕ್ಷ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ನೇರ/ಪರೋಕ್ಷ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಕಂಪನಿಯ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ತಕ್ಕದಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು ಎಂದು ದಾಖಲಿಸಿದರು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಮೇ 2004ರಲ್ಲಿ ಆದೇಶದಂತೆ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವುದನ್ನು 60 ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ಮಿತಿಗೊಳಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಜನವರಿ 2006). ಉಳಿದ ಭೂಮಿಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವಂತೆ ಸಹ ಬಿಡಿಎಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಯಿತು. ಅದರಂತೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಗ್ರಾಮದ 60 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಕಂಪನಿಯ ಪರವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು (ಮೇ 2007).

60 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಮೊದಲು ಸರ್ಕಾರ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲು ವಿಫಲವಾಯಿತು:

- ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯು ಅನುಮೋದಿಸಿದ್ದ ಎಂಟು ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಐಟಿ/ಬಿಟಿ ಪಾರ್ಕ್‌ನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಕಂಪನಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಕೆಐಎಡಿಬಿ ಈಗಾಗಲೇ 99-13 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು.
- ಕರ್ನಾಟಕ ಉದ್ಯೋಗ ಮಿತ್ರಕ್ಕೆ ಕಂಪನಿಯು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ (ಜುಲೈ 2000) ಐಟಿ ಪಾರ್ಕ್‌ನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಯೋಜನಾ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯು ತಾನು 190 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ವರ್ತುಲ ರಸ್ತೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಲು ಕೆಐಎಡಿಬಿಯಿಂದ ಕೇವಲ ಐದು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಕೆಐಎಡಿಬಿ ವತಿಯಿಂದ ಎಂಟು ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿತು. ಕೆಐಎಡಿಬಿ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ 99-13 ಎಕರೆಗಳ ಭೂಮಿಯು ಕಂಪನಿಯು ತಾನು ಹೊಂದಿದ್ದೇನೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ 190 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯ ಭಾಗವಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗೆ, ಐಟಿ/ಬಿಟಿ ಪಾರ್ಕ್‌ನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಕಂಪನಿಗೆ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಐಎಡಿಬಿ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಅದೇ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಕಂಪನಿಯ ಪರವಾಗಿ ಮತ್ತೆ 60 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಸಮರ್ಥನೀಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ 60 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಅರ್ಹತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಅರ್ಕಾವತಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ತೋರಿದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿಯೇ ಸಮರ್ಥನೀಯ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಕಂಪನಿಯ ಪರವಾಗಿ 60 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಖಾಸಗಿ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿದಂತಾಯಿತು.

ಈ ರೀತಿ, 60 ಎಕರೆಗಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ (ಮಾರ್ಚ್ 2008) ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ/ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಆರ್ಥಿಕ ವಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ರಾಜೀನಾಮೆ ಗ್ರಾಮದ 27-22½ ಎಕರೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೆಐಎಡಿಬಿಯಿಂದ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಂಪನಿಯು ಕರ್ನಾಟಕ ಉದ್ಯೋಗ ಮಿತ್ರಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿತು (ಮಾರ್ಚ್ 2008). ಈ 27-22½ ಎಕರೆಗಳ ಪೈಕಿ 25-24½ ಎಕರೆಗಳು ಮೇ 2007ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ 60 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯ ಭಾಗವಾಗಿತ್ತು ಹೀಗೆ, ಐಟಿ ಪಾರ್ಕ್‌ನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಕಂಪನಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲು 60 ಎಕರೆಗಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟರೂ ಸಹ ಕಂಪನಿಗೆ ಕೇವಲ 25-24½ ಎಕರೆಗಳ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಿತು ಮತ್ತು ಉಳಿದ 34-15½ ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲಾಗಿತ್ತು.

ಏತನ್ಮಧ್ಯೆ, ಹಲವಾರು ಭೂ ಮಾಲೀಕರು ಅದೇ ತರಹದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮೇ 2007ರಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯ ಪರವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ತಮಗೆ ಸೇರಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವಂತೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಕೋರಿದರು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2007). ಆದರೆ ಈ ಕೋರಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಾರ್ಚ್ 2008ರಲ್ಲಿ ಭೂ ಮಾಲೀಕರು ಘನತೆವತ್ತೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಒಂದು ಜಂಟಿ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2007ರಲ್ಲಿ ತಾವುಗಳು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ಅರ್ಜಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರವು ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ದೂರಿದರು. ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಕೇಳಿದ್ದ 48-39 ಎಕರೆಗಳ ಪೈಕಿ 43-09 ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ಐತೀರ್ಪು ರಚಿಸಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬಿಡಿಎ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿತು. ಆದರೆ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವಂತೆ ಕೇಳಿದ್ದ ಭೂಮಿಯು ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಯು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿತು (ಮೇ 2008). ನಂತರ ಕಡತವನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು (ಮೇ 2008).

ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವುದು ಬಡ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದರಿಂದ ಐತೀರ್ಪನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಮತ್ತು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರದ 43-09 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ (ಮೇ 2008) ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅವಶ್ಯಕ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಮೇ 2008). ಈ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಮತ್ತು ದಾಸರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಗಳ ವಿವಿಧ ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್‌ಗಳಲ್ಲಿನ 43-09 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು (ಮೇ 2008).

ಭೂಮಾಲೀಕರ ಪರವಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟರೂ ಸಹ ಯೋಜನೆಯ ಯಾವುದೇ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡದೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು 43-09 ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ತನ್ನ ಪರವಾಗಿ ನಿರಾಕ್ಷೇಪಣ ಪತ್ರವನ್ನು (ಎನ್‌ಓಸಿ) ನೀಡಲು ಕಂಪನಿಯು ಬಿಡಿಎಯನ್ನು ಕೋರಿತು (ಜೂನ್ 2008). ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಬಳಸಲು ಕಂಪನಿಯು ಉದ್ದೇಶಿಸಿತ್ತೆಂದು ಕಂಪನಿಯ ಪರವಾಗಿ ನೀಡಿದ (ಜುಲೈ 2008) ನಿರಾಕ್ಷೇಪಣಾ ಪತ್ರವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಸಾಬೀತು ಮಾಡಿತು.

ಹೀಗೆ ಕಂಪನಿಗೆ ಮೂರು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಚಿತ ಒಲವನ್ನು ತೋರಿಸಲಾಯಿತು.

- ಮೊದಲನೆಯ ಬಾರಿ ಆಗಸ್ಟ್ 2002ರಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 2003ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯು ಅನುಮತಿಸಿದ್ದ ಎಂಟು ಎಕರೆಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಕೆಐಎಡಿಬಿಯು ಐಟಿ ಪಾರ್ಕ್‌ಗಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ 99-03 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಂಪನಿಯು ಪಡೆಯಿತು.
- ಎರಡನೆಯ ಬಾರಿ, ಮೇ 2007ರಲ್ಲಿ ಅದೇ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅರ್ಕಾವತಿ ಬಡಾವಣೆಯ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡ 60 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಂಪನಿಯು ಪಡೆಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯು ಕೇವಲ 25-24½ ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿತು.
- ಮೂರನೆಯ ಬಾರಿ ಮೇ 2008ರಲ್ಲಿ ರೈತರ ಪರವಾಗಿ 43-09 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟರೂ ಸಹ ಇದು ಕಂಪನಿಗೆ ತಾನು ಯೋಚಿಸಿದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು.

## ಅಧ್ಯಾಯ-10

### ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಆದೇಶಗಳ ರದ್ದತಿ

ಒಂದುಸಾರಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರವು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರವು, ಕೋಷ್ಟಕ-13ರಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು. ಏಳು ಪ್ರಕರಣಗಳ ಪೈಕಿ ಆರು ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಮೊದಲಿಗೆ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು ಮತ್ತು ನಂತರ ಕೆಲವು ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣ ನೀಡದೆ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿತು.

**ಕೋಷ್ಟಕ-13: ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವ ಮತ್ತು ನಂತರ ರದ್ದು ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಕರಣಗಳ ವಿವರಗಳು**

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಬಡಾವಣೆ	ಗ್ರಾಮ	ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್	ವಿಸ್ತಾರ	ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ದಿನಾಂಕ	ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ದಿನಾಂಕ	ಸೆಕ್ಷನ್ 48(1)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ದಿನಾಂಕ	ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಆದೇಶವನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡ ದಿನಾಂಕ
1.	ಬನಶಂಕರಿ 5ನೇ ಸ್ಟೇಜ್	ಹಲಗೇ ವಡೇರಹಳ್ಳಿ	251	5-00	9.5.1994	26.6.2002	12.1.2010	4.11.2011
2.	ನಾಡಪ್ರಭು ಕೆಂಪೇಗೌಡ	ಬಲ್ಲಪಟ್ಟಿ	45/2 48/1	2-10 2-33	18.2.2010	ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ	29.9.2010	19.10.2010
3.	ಆರ್.ಎಮ್.ವಿ 2ನೇ ಸ್ಟೇಜ್	ಮತ್ತಿಕೆರೆ	109	0-37	2.8.1978	15.4.1982	30.12.2009	20.10.2010
4.	ಬಿಟಿಎಮ್ 6ನೇ ಸ್ಟೇಜ್	ಅರಕೆರೆ	80/1	3-00	28.7.1990	12.8.1994	22.9.2010	13.6.2011
5.	ಮುಂದುವರೆದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಬಡಾವಣೆ	ಜೆ.ಬಿ.ಕಾವಲ್	1	1-00	30.8.1979	8.7.1988	12.1.2010	8.2.2012
6.	ಆರ್ಕಾವತಿ	ಠಣೇಸಂದ್ರ	80/2B	3-16	23.2.2004	30.12.2004	29.9.2010	19.10.2010
			81/3B	0-24		10.11.2004		
7.	ನಾಗರಭಾವಿ	ನಾಗರಭಾವಿ	78	5-13	16.8.1985	27.6.1988	2.6.2010	19.10.2010
	ಒಟ್ಟು			24-13				

(ಆಧಾರ: ಬಿಡಿಎ ಮತ್ತು ಸಚಿವಾಲಯಗಳ ಕಡತಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ)

ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಆದೇಶಗಳ ರದ್ದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು (ಮಾರ್ಚ್ 2012) ಪಡೆದಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿತು. ಕಾನೂನು ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಸಂಬಂಧಿತ ಭಾಗವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ:

“ಕಾನೂನಿನ ರೀತ್ಯ ಒಂದು ಸಾರಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಆದೇಶವನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಬಿಡಿಎ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪಡೆಯಬೇಕಿದ್ದರೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿರುವ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.”

ಐಎಲ್‌ಆರ್-2005-ಕೆಎಆರ್-2539 ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ (ಮೆ.ವಿಜಯ ಲೀಸಿಂಗ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ವಿರುದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರರು) “ಒಂದು ಸಾರಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಒಂದು ವೇಳೆ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡೆಯುವ ಮಂಡಳಿಯು ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆಯಲು ಇಚ್ಛೆಪಟ್ಟರೆ ಅವರು ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಮತ್ತು ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಬೇಕು. . . . .” ಎಂದು ಘನತೆವೆತ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ವಿಭಾಗೀಯ ಪೀಠವು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿತ್ತು.

ಹೀಗೆ, ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಮತ್ತು ನಂತರ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುವ ಸರ್ಕಾರದ ಕ್ರಮವು ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವಾಗಿದ್ದಿತು. ಈ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿತು:

### 10.1 ಬನಶಂಕರಿ 5ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆ

ಬನಶಂಕರಿ 5ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ರಚಿಸಲು ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹಲಗೆವಡೇರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್ 251ರಲ್ಲಿ 6-18 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು (ಮೇ 1994). ಐತಿರ್ಪನ್ನು ನವೆಂಬರ್ 1997 ರಚಿಸಲಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ಭೂ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಠೇವಣಿ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಆಸ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಲವಾರು ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಬಿಡಿಎ ಪರವಾಗಿ ತೀರ್ಪು ನೀಡಿದ ನಂತರ 26 ಜೂನ್ 2002ರಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ನೀಡಲಾಯಿತು.

ಈ ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ರೂ.30 ಲಕ್ಷ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿ ಬಿಡಿಎ ಒಂದು ವಸತಿ ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿತು. ಈ ಬಡಾವಣೆಯು ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ನ ಐದು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಅಳತೆಯ 66 ನಿವೇಶನಗಳು ಮತ್ತು 12 ಮೀಟರ್ ಅಗಲದ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ನಿವೇಶನಗಳು ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಂಚಲು ಬಿಡಿಎ ಅಸಮರ್ಥವಾಗಿತ್ತು ಏಕೆಂದರೆ ಭೂ ಮಾಲೀಕರು ಶಾಶ್ವತ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೋರಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದರು. ನಗರ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಬರುವಂತೆ ಮಧ್ಯಂತರ ಆದೇಶವನ್ನು ನೀಡಿತು (ಜುಲೈ 2008) ಆದರೆ ಮುಂದಿನ ಆದೇಶಗಳ ತನಕ ಆ ಭೂಮಿಯ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ನಿರ್ಮಾಣಗಳನ್ನು ಉರುಳಿಸಬಾರದೆಂದು ಬಿಡಿಎಗೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡುತ್ತ ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಆದೇಶವನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಟುಗೊಳಿಸಿತು (ಜುಲೈ 2008).

ಈ ಮಧ್ಯೆ, ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಫೆಬ್ರವರಿ 2004ರಲ್ಲಿ ಬಡ ಕುಟುಂಬಗಳ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ 1991ರಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣ ನೀಡಿ ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವಂತೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಕೋರಿದರು.

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ನಿರ್ದೇಶನದಂತೆ ಸರ್ಕಾರವು ಬಿಡಿಎಯಿಂದ ಒಂದು ವಾಸ್ತವ ವರದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿತು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2004). ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ 26 ಜೂನ್ 2002ರಂದೇ ಭೂಮಿಯ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಗಿದೆ; ಅಧಿಸೂಚಿತ ಖಾತೆದಾರರು ಅರ್ಜಿದಾರರಲ್ಲದೇ ಬೇರೆಯವರಾಗಿದ್ದಾರೆ; ಮತ್ತು ಸಮಾದಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ 10 ಎಸಿಸಿ ಶೀಟ್ ಮನೆಗಳು, ಒಂದು ಕೊಳವೆಭಾವಿ, 9 ಆರ್‌ಸಿಸಿ ಕಟ್ಟಡಗಳು, ಒಂದು ಭಾವಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಪಂಪ್‌ಹೌಸ್ ಇವೆ ಎಂದು ಬಿಡಿಎ ವರದಿ ಮಾಡಿತು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2004). ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಯ ಮುಂದೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿದಾಗ, ಬಿಡಿಎ ಈಗಾಗಲೇ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲು ಅದು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು (ಜೂನ್ 2004). ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವಂತೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿ ಕಡತವನ್ನು 9 ಆಗಸ್ಟ್ 2004ರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಯಿತು ಆದರೆ ಯಾವುದೇ ಷರಾಗಳಿಲ್ಲದೇ ಕಡತವನ್ನು ಆಡಳಿತ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಸಲಾಯಿತು. ನಂತರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿತು:

ಜೂನ್ 2007 ಮತ್ತು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2009ರ ನಡುವೆ ಹಲವಾರು ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದರು. ಬಿಡಿಎಯಿಂದ ಒಂದು ವಾಸ್ತವ ವರದಿಯನ್ನು ಪಡೆದ (ಫೆಬ್ರವರಿ 2009) ನಂತರ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು 13 ನವೆಂಬರ್ 2009ರಂದು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ದಾಖಲಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಭೂಮಿಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಕಡತವನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಆದರೆ, ಇದೊಂದು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಕರಣವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಸೆಕ್ಷನ್

16(2)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಜಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಮಾನವೀಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2009).

ಅದರಂತೆ ಹಲಗೇವಡೇರಹಳ್ಳಿಯ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 251ರಲ್ಲಿ ಐದು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಭೂ ಮಾಲೀಕರ ಪರವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು (ಜನವರಿ 2010). ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ನಂತರ ಭೂಪರಿವರ್ತನೆಗಾಗಿ ಬಿಡಿಎ ನೀಡಿದ (ಜುಲೈ 2010) ನಿರಾಕ್ಷೇಪಣಾ ಪತ್ರದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಖರೀದಿದಾರರು ಕೃಷಿಯೇತರ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸಿಕೊಂಡರು (ಜುಲೈ 2010). ನಂತರ ಅವರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಲವಾರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2010) ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದವರು ನಿಗದಿತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಶುಲ್ಕ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಪಾವತಿಸಿ ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯಿಂದ (ಬಿಬಿಎಮ್‌ಪಿ) ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿಗೆ ಖಾತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಖರೀದಿ ಮಾಡಿದವರು ಕಟ್ಟಡದ ಯೋಜನೆಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಪಡೆದು ಮಂಜೂರಾತಿಯ ಅನ್ವಯ ಐದು ಅಂತಸ್ತುಗಳ ಒಂದು ಬಹುಮಹಡಿ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು.

ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆ ಕೋರಿ ಫೀರ್ಯಾದುದಾರರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಅರ್ಜಿಯು ನಗರ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬಾಕಿಯಿದ್ದಿತು. ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆದೇಶವು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಭೂಮಿಯು ಬಿಡಿಎ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದು ಮತ್ತು ಬೃಹತ್ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಭರಿಸಿ ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಕೈಬಿಡುವ ಆದೇಶವನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಬಿಡಿಎ ಆಯುಕ್ತರು ಮನವಿ ಮಾಡಿದರು (ಜನವರಿ ಮತ್ತು ಜೂನ್ 2010). ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಆದೇಶವನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಅದು ಒಂದು ಪೂರ್ವನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಭೂ ಮಾಲೀಕರು ಅದೇ ತರಹದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೋರುವ ಸಂಭವವಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಶಂಕೆಯನ್ನು ಸಹ ಆಯುಕ್ತರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದರು.

ಈ ವರದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರವು ಮೊದಲು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಆದೇಶವನ್ನು (ನವೆಂಬರ್ 2011) ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು. ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಆದೇಶದ ರದ್ದತಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಬಿಬಿಎಮ್‌ಪಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ (ನವೆಂಬರ್ 2011) ಈ ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಖಾತೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ರದ್ದು ಮಾಡುವಂತೆ ಕೋರಿತು. ಈ ಸೂಚನೆಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಬಿಬಿಎಮ್‌ಪಿಯ ಅಪರ ಆಯುಕ್ತರು ಈ ಹಿಂದೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದ ಈ ಭೂಮಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದರು (ನವೆಂಬರ್ 2011).

ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಆದೇಶವನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ನಂತರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳಿಂದ ಬಾಧಿತರಾದ ಖರೀದಿದಾರರು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಆದೇಶದ ರದ್ದತಿಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಕೋರಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ತನ್ನ ಮೊದಲಿನ ಆದೇಶವನ್ನು ತಿರುಗುಮುರುಗಾಗಿಸಿತು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಯಾವುದೇ ತೃಪ್ತಿಕರವಾದ ವಿವರಣೆಯಿಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಗಮನಿಸಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011). ಈ ಮೇಲಿನ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಜನವರಿ 2010ರ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಆದೇಶವನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸುವ ನವೆಂಬರ್ 2011ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿತು. ರಿಟ್ ಮೇಲ್ಮನವಿಯೊಂದನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದೆಂದು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ವಕೀಲರೊಬ್ಬರಿಂದ ಕಾನೂನು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪಡೆದರೂ ಸಹ (ಜನವರಿ 2012) ಬಿಡಿಎ ಯಾವುದೇ ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.:

ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ಡಿನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಕಮಿಟಿಯು ಸಹ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಐದು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಅಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದಿತು. ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಆದೇಶದ

ರದ್ದತಿಯು ಸಹ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ರದ್ದತಿ ಆದೇಶವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿತ್ತು.

ಬಡ ಕುಟುಂಬಗಳ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣ ನೀಡಿ ಭೂಮಿಯ ಖರೀದಿದಾರರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೋರಿದ್ದರು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2004). ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ನಂತರ ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಮೌಲ್ಯವು ಪ್ರತಿ ಚದರ ಅಡಿಗೆ ರೂ.2500 ಇರುವಾಗ ಅವರು ವಿವಿಧ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದರು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2010). ಹೀಗೆ, ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಾಗಿ ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ಅಧಿಸೂಚಿತ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿತು.

## 10.2 ನಾಡಪ್ರಭು ಕೆಂಪೇಗೌಡ ಬಡಾವಣೆ

ನಾಡಪ್ರಭು ಕೆಂಪೇಗೌಡ ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ 12 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ 4814-15 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಡಿಎ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತು (21 ಮೇ 2008). ಈ ಭೂಮಿಯು ಚಲಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 45/2ರಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದ 2-10 ಎಕರೆ ಮತ್ತು ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್ 48/1ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದ 2-33 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಹೊರಡಿಸುವ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಮೊದಲು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು (ಖರೀದಿದಾರರು) ಈ ಭೂಮಿಗಳ ಮಾಲೀಕರೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಮಾರಾಟದ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು (10 ಫೆಬ್ರವರಿ 2008). ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ನಂತರ ಮೂಲ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಕೃಷಿ ಆದಾಯದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನವು ಪೂರ್ಣ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣ ನೀಡಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವಂತೆ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವರು ಹಾಗೂ ಬಿಡಿಎ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ಕೋರಿದರು (ಜುಲೈ 2008). ಸಮಾನಾಂತರವಾಗಿ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಖರೀದಿದಾರರ ಪತಿಯು ಸಹ ಭೂಮಾಲೀಕರು ತಮಗೆ ಪರಿಚಯದವರು ಮತ್ತು 40-50 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ಗಳಲ್ಲಿರುವ 5-03 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೋರಿದರು (ಜೂನ್ 2009). ಆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ತೆಂಗು, ಮಾವು ಮುಂತಾದ ಮರಗಳು, ಹಳೆಯ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಎರಡು ಕೊಳವೆಬಾವಿಗಳು ಮತ್ತು ಎರಡು ಮನೆಗಳು ಇರುವುದಾಗಿ ಸಹ ಅವರು ವರದಿ ಮಾಡಿದರು.

ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 45/2ರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಂದು ಹೊಂಗೆಮರ ಮತ್ತು ಒಂದು ಬೇವಿನ ಮರವಿದ್ದರೆ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 48/1ರಲ್ಲಿ ಮರಗಳಿದ್ದವು (ಎಂತಹ ಮರ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ ಎಂದು ನಮೂದಿಸಿಲ್ಲ) ಎಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಸೂಚನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಬಿಡಿಎ ಕೈಗೊಂಡ ಭೂಮಿಯ ತಪಾಸಣೆಯು ತೋರಿಸಿತು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2010). ಬಿಡಿಎ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿತು (ಮಾರ್ಚ್ 2010). ಈ ಮಧ್ಯೆ, ಈ ಎರಡು ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ಗಳಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಬಿಡಿಎ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತು (18 ಫೆಬ್ರವರಿ 2010). ಅದೇ ದಿನದಂದು ಖರೀದಿದಾರರ ಪತಿಯು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದು ತಾವು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೋಟ, ಒಂದು ನರ್ಸರಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿಯೂ ಹಾಗೂ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ತಿಳಿಸಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಕೋರಿದರು.

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು 5-03 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಸೂಚಿಸಿದರು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2010) ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಅವಶ್ಯಕ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿತು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2010). ಆದರೆ ನಂತರದ 20 ದಿನಗಳೊಳಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು

ಕಡತವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೀಡದೆ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಆದೇಶವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದರು. ಅದರಂತೆ ಸರ್ಕಾರವು ಮೊದಲು ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಆದೇಶವನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2010).

ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವಂತೆ ಕೋರಿದ್ದ ಖರೀದಿದಾರರ ಪತಿಯ ನಂತರದ ಮನವಿಗೆ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2011) ಯಾವುದೇ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಮಾರಾಟವು ಕೆಎಲ್‌ಆರ್‌ಟಿ ಅಧಿನಿಯಮಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಖರೀದಿದಾರರು ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ರೂ.2.54 ಕೋಟಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿಗೆ ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಂಡರು (1 ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011). ನೋಂದಣಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಸಹ, ಸಕ್ಷಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲದೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನೋಂದಣೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ನಿರ್ಬಂಧ ವಿಧಿಸಿರುವ ಕೆಎಲ್‌ಆರ್‌ಟಿ ಅಧಿನಿಯಮದ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿದರು.

### 10.3 ಆರ್‌ಎಮ್‌ವಿ 2ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆ

ಆರ್‌ಎಮ್‌ವಿ 2ನೇ ಹಂತದ ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆಗಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಉತ್ತರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮತ್ತಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿನ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 109ರಲ್ಲಿ 2-09 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು 8 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1983ರಂದು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಅಂಶವನ್ನು ಅಧಿಕೃತ ಗೆಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಬಿಡಿಎ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿತು.

ಈ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ 2-09 ಎಕರೆಗಳ ಪೈಕಿ 1-16 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯು ಓರ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ 0-19 ಎಕರೆಯಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ರಸ್ತೆಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು ಮತ್ತು ಉಳಿದ 0-37 ಎಕರೆ ಬಳಕೆಯಾಗದೇ ಹಾಗೇ ಉಳಿದಿತ್ತು. ಭೂಮಾಲೀಕರು ಮೃತರಾದ ನಂತರ ಅವರ ಮಗ ತಮಗೆ ಜೀವನಾಧಾರಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಮೂಲಗಳಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಬಳಕೆ ಮಾಡದ ಭೂಮಿ ತಮ್ಮ ವಶದಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ 0-37 ಎಕರೆ ಬಳಸದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಜನವರಿ 2001ರಿಂದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಹಲವಾರು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹಲವಾರು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಅರ್ಜಿಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ.

ಏತನ್ಮಧ್ಯೆ, ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ವಾರಸುದಾರರಾದವರು 0-37 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಐದು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರು (ನವೆಂಬರ್ 2004). ನಂತರ ಈ ಐವರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಓರ್ವ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರು (ಆಗಸ್ಟ್ 2005). ಈ ಎಲ್ಲ ಮಾರಾಟ ವಹಿವಾಟುಗಳು ಕೆಎಲ್‌ಆರ್‌ಟಿ ಅಧಿನಿಯಮ, 1991ರ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದವು ಮತ್ತು ನೋಂದಣಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಮಾರಾಟಗಳನ್ನು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ನೋಂದಾಯಿಸಿದ್ದರು. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಕಟ್ಟಡ ಯೋಜನೆಗೆ ಬಿಬಿಎಮ್‌ಪಿಯಿಂದ ಮಂಜೂರಾತಿ ಕೂಡ ಪಡೆಯಲಾಗಿತ್ತು.

ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಿಡಿಎ ಮಧ್ಯೆ ಬಂದಾಗ (ನವೆಂಬರ್ 2007), ಭೂಮಿಯ ಹೊಸ ಮಾಲೀಕರು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ನಗರ ಸಿವಿಲ್ ಜಡ್ಜ್ ಅವರ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ದಾವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಲಯವು, ದಾವೆಯು ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗುವವರೆಗೆ ಬಿಡಿಎ ಆಸ್ತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಾರದೆಂದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆ ನೀಡಿತು (ಮೇ 2008). ಸ್ವಾಧೀನದ ಮಹಜರ್, ಸರ್ವೆ ನಕ್ಷೆ, ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಠೇವಣಿಯಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದ ಪರಿಹಾರದ ವಿವರ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ವಿಫಲವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ನೀಡಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿತು.

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಸಂಬಂಧಿತ ಕಡತವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಕೋರಿದರು (ಜನವರಿ 2009). ಪ್ರಧಾನ

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಮೊದಲು ಕಾನೂನು ಇಲಾಖೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಆದರೆ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ನೀಡಿರುವ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆದೇಶವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟರು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2009). ನಂತರ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಕಡತವನ್ನು ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2010) ಯಾವುದೇ ಕಾರಣ ನೀಡದೆ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಆದೇಶವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದರು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2010). ಈ ರೀತಿ ಮೊದಲು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ ನಂತರ ಅದನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮ ಮತ್ತು ಕೆಎಲ್‌ಆರ್‌ಟಿ ಅಧಿನಿಯಮದ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿ ದ್ರೋಹ ಮಾಡಿದಂತಾಯಿತು.

ಆದರೆ ಭೂಮಿಯ ಹೊಸ ಮಾಲೀಕರು ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು (781/2011) ಸಲ್ಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ರದ್ದತಿಯನ್ನು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು (ಜನವರಿ 2011). ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಆದೇಶದ ರದ್ದತಿಯು ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಮೇಲೆ 'ಅವಿಶ್ವಾಸ' ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಓರ್ವ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರು ದಿನಾಂಕ 6 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2010ರಂದು ಬರೆದ ಪತ್ರದ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಆಗಿತ್ತು ಎಂದು ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ದೂರಲಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಕರಣವು ಘನತೆವೆತ್ತ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ಬಾಕಿ ಇದೆ (ಮೇ 2012).

ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿಯ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಅನುಮೋದಿಸಿತ್ತು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2005) ಎಂದು ಮುಂದುವರೆದ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತೋರಿಸಿತು. ಅನುಮೋದಿತ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತಿಕೆರೆಯಲ್ಲಿನ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 109ರಲ್ಲಿನ 0-37 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ರಸ್ತೆಗಳು, ನಾಗರೀಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಉದ್ಯಾನವನಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗಿಡಲಾಗಿತ್ತು. ಒಂದು ಖಾಸಗಿ ಸೊಸೈಟಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಸೇರಿದ ಭೂಮಿಯು ಹೇಗೆ ಸೇರಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಲು ವಿಫಲವಾಯಿತು.

#### 10.4 ಬಿಟಿಎಮ್ 6ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆ

ಬಿಟಿಎಮ್ 6ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆಗಾಗಿ ಅರಕೆರೆ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 79 ಮತ್ತು 80/1ರಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ (ಜುಲೈ 1990) ಕ್ರಮವಾಗಿ 1-03 ಎಕರೆ ಮತ್ತು 3-36 ಎಕರೆಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 79ಕ್ಕೆ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1994ರಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 80/1ಕ್ಕೆ ಜೂನ್ 1994ರಲ್ಲಿಯೂ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಮಾಡಿದ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ/ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಜುಲೈ 2004 ಮತ್ತು ಮೇ 2010ರ ಎರಡು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರು.

ಭೂ ಮಾಲೀಕರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಮೂರನೆಯ ಬಾರಿ ಕೋರಿದಾಗ (ಮೇ 2010), ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಕಾನೂನಿನಡಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲ, ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಂಚಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಸಂಬಂಧಿತ ಕಡತವನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಕಡತದಲ್ಲಿ 'ಅರ್ಜಿದಾರರು ಭೂಮಿಯ ಅನುಭವದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಆಸ್ತಿಯಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 80/1ರಲ್ಲಿನ 3-26 ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ಕೇವಲ 0-36 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ' ಎಂದು ದಾಖಲಿಸಿದರು. ಇದೊಂದು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಕರಣವೆಂದು, ಮಾನವೀಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 80/1ರಲ್ಲಿನ ಮೂರು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಬೇಕು ಎಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2010).

ಈ ಮೊದಲು ಬಿಡಿಎ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 80/1ರಲ್ಲಿನ 3 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ 20'x30' ಮತ್ತು 30'x40'ಅಳತೆಯ 107 ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ 1994-95ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಬಿಡಿಎ ಹಲವಾರು ಹಂಚಿಕೆದಾರರಿಗೆ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಕ್ರಯಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ಸಹ



ನೀಡಿತ್ತು. ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಬಿಬಿಎಮ್‌ಪಿಗೆ ಸಹಾ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಹಂಚಿಕೆದಾರರು ಬಿಬಿಎಮ್‌ಪಿಯಿಂದ ಸಹ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಇದಲ್ಲದೆ ಈ ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ್ದ 12 ಮೂಲೆ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಸಹ ಬಿಡಿಎ ಹರಾಜು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2007) ಮಾಡಿತ್ತು. ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಆದೇಶವನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಬಿಡಿಎ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೋರಿತು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2010 ಮತ್ತು ಜೂನ್ 2011). ಆದರೆ ಬಿಡಿಎ ಕೋರಿಕೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಈ ನಿವೇಶನಗಳ ಹಂಚಿಕೆದಾರರು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಆದೇಶದ ರದ್ದತಿಗಾಗಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮೇರೆ ಹೊಕ್ಕರು. 14 ಜೂನ್ 2011ರಂದು ಪ್ರಕರಣವು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಬರುವ ಮುಂಚೆಯೇ ಸರ್ಕಾರವು ಅವಸರದಲ್ಲಿ 13 ಜೂನ್ 2011ರಂದು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಆದೇಶವನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು. ಫೀರ್ಡು ದಾರರು ಕೋರಿದ್ದ ಪರಿಹಾರವು ಈಗಾಗಲೇ ಮಂಜೂರಾಗಿರುವುದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಿತು.

ಹೀಗೆ, ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಆದೇಶವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಅಷ್ಟೇ ಅಕ್ರಮವಾದ ಆದೇಶದಿಂದ ರದ್ದು ಮಾಡಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಈ ಎರಡು ಆದೇಶಗಳು ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿದವು.

### 10.5 ಮುಂದುವರೆದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಬಡಾವಣೆ

ಬೆಂಗಳೂರು ಉತ್ತರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಜಿ.ಬಿ.ಕಾವಲ್‌ನ ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್ 117ರಲ್ಲಿ (ಹಳೆ ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್ 1) ಒಂದು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು (ಜನವರಿ 2010). ಈ ಒಂದು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು (ಆಗಸ್ಟ್ 1979) ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಜುಲೈ 1988ರಲ್ಲಿ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು.

ಓರ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಉಪ ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ (ಭೂ ಸ್ವಾಧೀನ) ಕ್ರಮವಾಗಿ 1 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2007 ಮತ್ತು 2 ನವೆಂಬರ್ 2007ರಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದು ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 117ರಲ್ಲಿ ಬಡಾವಣೆಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ ಮತ್ತು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿತು. ಈ ಭೂಮಿಯು 12 ಎಸಿಸಿ ಷೆಡ್‌ಗಳು, ಒಂದು ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಖಾಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು ಎಂದು ಬಿಡಿಎ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2007). 21 ತಿಂಗಳುಗಳು ಗತಿಸಿದ ನಂತರ, ಭೂ ಮಾಲೀಕರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವಂತೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಕೋರಿದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರವು ಅದೇ ಭೂಮಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಿಡಿಎಯಿಂದ ವಾಸ್ತವ ವರದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿತು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2009). ಭೂಮಿಯ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸದೆಯೇ ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದ ಅಂಶಗಳನ್ನೇ ಬಿಡಿಎ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ಮಾಡಿತು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2009). ಈ ಮಾಹಿತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರವು ಒಂದು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು (ಜನವರಿ 2010).

ಆದರೆ, ಉಪ ಆಯುಕ್ತರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಮಾಹಿತಿಯು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ತಪ್ಪಾಗಿತ್ತು. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಆಯುಕ್ತರ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ 7 ಜನವರಿ 2006ರಂದು ನೆಲಸಮ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ 19 ನಿವೇಶನಗಳ ರಚನೆಗಾಗಿ ಕರಡು ಬಡಾವಣಾ ನಕ್ಷೆಯೊಂದನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿತು ಮತ್ತು ಆ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು 26 ಮಾರ್ಚ್ 2007ರಂದು ಹರಾಜು ಮಾಡಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಅದೇ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ 30 ಅಡಿ ಅಗಲ ಮತ್ತು 165 ಅಡಿ ಉದ್ದದ ಎರಡು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಬಿಡಿಎ ರಚಿಸಿತು. ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನೆಲಸಮ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಭೂ ಮಾಲೀಕರು ಹೊಡೆದ ದಾವೆಯೊಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬಾಕಿಯಿದ್ದಿದ್ದರಿಂದ ಹರಾಜು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು. ವಾಸ್ತವಾಂಶವನ್ನು ಬಿಡಿಎ ತಪ್ಪಾಗಿ ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಕರಿಸಿತು.

ಈ ಮಧ್ಯೆ ಓರ್ವ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು (37938/2010) ಸಲ್ಲಿಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಹೊಂದಿದ ಬಡಾವಣೆಯಾದ ಜಿ.ಬಿ.ಕಾವಲ್‌ನ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 1ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಪಾತ್ರವಿದೆ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಭೂಕಳ್ಳರಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಸಿಯುವ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಪ್ರಕರಣ ಎಂದು ಆಪಾದಿಸಿದರು. ಈ ಮೊಕದ್ದಮೆಯು ಅಂತಿಮ ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಆದೇಶವನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರವು ಅಧಿಸೂಚನೆಯೊಂದನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2012). ಫೀರ್ಯಾದುದಾರರು ಕೋರಿದ್ದ ಪರಿಹಾರವು ಈಗಾಗಲೇ ಮಂಜೂರಾಗಿರುವುದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಿತು (ಮಾರ್ಚ್ 2012).

ಹೀಗೆ ಭೂಮಿಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು ಹಾಗೂ ಅದನ್ನೂ ಸಹ ಕಾನೂನು ಸಮ್ಮತವಲ್ಲದ ಇನ್ನೊಂದು ಆದೇಶದಿಂದ ರದ್ದುಪಡಿಸಲಾಯಿತು.

**10.6 ಅರ್ಕಾವತಿ ಬಡಾವಣೆ**

ಅರ್ಕಾವತಿ ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆಗಾಗಿ ಬಿಡಿಎ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ (ಫೆಬ್ರವರಿ 2004) ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಥಣೇಸಂದ್ರ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 80/2ಬಿ ಮತ್ತು 81/3ಬಿಗಳಲ್ಲಿನ ಕ್ರಮವಾಗಿ 3-16 ಎಕರೆ ಮತ್ತು 0-24 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಈ ಭೂಮಿಗಳಿಗೆ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್-ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2004ರಲ್ಲಿ ಐತೀರ್ಪು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಸೆಕ್ಷನ್ 16(1)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನವೆಂಬರ್ 2004 ಮತ್ತು ಡಿಸೆಂಬರ್ 2004ರಂದು ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

ಕೋಷ್ಟಕ-14ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ಎರಡು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 81/3ಬಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಲ್ಲದೇ ಈ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ 106 ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿತು.

**ಕೋಷ್ಟಕ-14: ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಹಂಚಿದ ನಿವೇಶನಗಳ ವಿವರಗಳು**

ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್	6 x 9 ಮೀಟರ್ ನಿವೇಶನಗಳು	9 x 12 ಮೀಟರ್ ನಿವೇಶನಗಳು	12 x 18 ಮೀಟರ್ ನಿವೇಶನಗಳು	ವಿಷಮ ಅಳತೆಯ ನಿವೇಶನಗಳು	ನಾಗರಿಕ ಸೌಲಭ್ಯ ನಿವೇಶನಗಳು	ರಸ್ತೆಗಳು
80/2ಬಿ	65	16	--	18	1	--
81/3ಬಿ	--	--	3	3		12 ಮೀಟರ್ ಅಗಲದ ಮತ್ತು 18 ಮೀಟರ್ ಅಗಲದ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ
ಒಟ್ಟು	65	16	3	21	1	

(ಆಧಾರ: ಬಿಡಿಎ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ)

ಇವುಗಳ ಪೈಕಿ, ಆಗಸ್ಟ್ 2012ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ 89 ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೆದಾರರ ಪರವಾಗಿ ನೋಂದಾಯಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಊರ್ಜಿತವೆಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದರಿಂದ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯುವ ಭೂಮಾಲೀಕರ ಪ್ರಯತ್ನವು ಫಲಪ್ರದವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಭೂ ಮಾಲೀಕರು ಬಹಳ ಬಡ ಕುಟುಂಬದವರಾಗಿದ್ದು, ಈ ಭೂಮಿಯ ಹೊರತಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕಾರಣ ನೀಡಿ ಈ ಎರಡು ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ಗಳಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಓರ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರನ್ನು ಕೋರಿದರು (ಮಾರ್ಚ್ 2008). ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಕಛೇರಿಯು ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿತು. ಭೂಮಿಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವರದಿಯ ಜೊತೆ ಕಡತವನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅವರು ಯಾವುದೇ ಆದೇಶ ನೀಡದೆ ಕಡತವನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿದರು (1 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2009).

ಈ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣ ನೀಡಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಭೂಮಾಲೀಕರು ಮತ್ತೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಕೋರಿದರು (ಆಗಸ್ಟ್ 2010). ಅರ್ಜಿದಾರರ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವಂತೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಪೌರಾಡಳಿತ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಮಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸಹ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದರು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2010). ಸಂಬಂಧಿತ ಕಡತವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು, ಇದೊಂದು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಕರಣವೆಂದು ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಬಿಡಿವಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರದ ಕಾರಣ ಹಾಗೂ ಭೂಮಿಯು ಭೌತಿಕವಾಗಿ ಅರ್ಜಿದಾರರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2010). ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಅವಲೋಕನವು ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದಿತು ಏಕೆಂದರೆ ನವೆಂಬರ್ 2004ರಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಡಾವಣೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ರಚಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ನಂತರ ಸರ್ಕಾರವು ನಾಲ್ಕು ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಆದೇಶವನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿತು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2010). ಆದರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟು 20 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಆದೇಶದ ರದ್ದತಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2010). ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಆದೇಶದ ರದ್ದತಿಯಿಂದ ಬಾಧಿತರಾದ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಆದೇಶದ ರದ್ದತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಪಡೆದರು. ನಿವೇಶನಗಳ ಹಂಚಿಕೆದಾರರೂ ಸಹ ಮಧ್ಯಂತರ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ತೆರವುಮಾಡುವಂತೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕರು. ಪ್ರಕರಣವು ಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿದೆ (ಜುಲೈ 2012).

**10.7 ನಾಗರಭಾವಿ 1ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆ**

ನಾಗರಭಾವಿ 1ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆಗಾಗಿ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯೊಂದರ (ಆಗಸ್ಟ್ 1985) ಮೂಲಕ ಬಿಡಿವಿ 520-16 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಹೀಗೆ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯು ನಾಗರಭಾವಿ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 78ರಲ್ಲಿನ 10-08 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ನವೆಂಬರ್ 1991ರಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಷನ್ 16(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ವಿವಿಧ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ವಜಾ ಮಾಡಿದ್ದವು. ಭೂಮಾಲೀಕರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ವಿಶೇಷ ರಜಾ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಹಾ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ವಜಾ ಮಾಡಿತ್ತು (ಜನವರಿ 2009). ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2008) ಅರ್ಜಿಯೊಂದರ ಮೇರೆಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಂಬಂಧಿತ ಕಡತವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಆದೇಶಿಸಿದರು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2009). ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಭೂ ಮಾಲೀಕರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ಫೀರ್ಡುಗಳನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿವೆ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಗಮನಿಸಿದರೂ ಸಹ ಇಂತಹದೇ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವ ಅನೇಕ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳನ್ನು ತಾವು ಗಮನಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ದಾಖಲಿಸಿ (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2009) ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು.

ಅದರಂತೆ ಸರ್ವೆನಂಬರ್ 78ರಲ್ಲಿನ 5-13 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಖಾತೆದಾರರ ಪರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು (ಜೂನ್ 2010). ಆದರೆ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಆದೇಶವನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲು ಬಿಡಿವಿ ಆಯುಕ್ತರು ಮನವಿ ಮಾಡಿದರು (ಜೂನ್ 2010). ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅಪೆಲ್ ಮತ್ತು ಅಪೆಲೇಟ್ ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಫೀರ್ಡುದಾರರು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವುದು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ನಿಂದನೆಯಾಗುವುದಲ್ಲದೇ ಇತರೆ ಭೂಮಾಲೀಕರು ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವಂತೆ ಕೋರಲು ಒಂದು ಪೂರ್ವ ನಿರ್ದೇಶನವಾಗುವುದು ಎಂದು ಸಹ ವರದಿ ಮಾಡಿದರು. ತದನಂತರ ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಆದೇಶವನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2010).

## ಅಧ್ಯಾಯ-11

### ನಿರ್ಬಂಧಿತ ಐತೀರ್ಪುಗಳು/ಪರಿಹಾರ

#### 11.1 ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಪರಿಧಿಯಿಂದ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊರಗಿಟ್ಟಿರುವುದು

ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮ, 1894ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 11ರ ಅನ್ವಯ, ಉಪ ಆಯುಕ್ತರು ಭೂಮಿಯ ನೈಜ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಐತೀರ್ಪನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು, ಭೂಮಿಗೆ ನೀಡಬೇಕಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅದರ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಆದೇಶಿಸಬೇಕು. ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಭೂಸ್ವಾಧೀನದ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ರದ್ದಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸೆಕ್ಷನ್ 11ಎ ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಐತೀರ್ಪನ್ನು ರಚಿಸುವ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಧಿಕಾರದ ಉಗಮವು ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 6ರಡಿಯಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿತ ಒಂದು ಊರ್ಜಿತ ಘೋಷಣೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸೆಕ್ಷನ್ 6ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಊರ್ಜಿತ ಘೋಷಣೆಯಾದರೆ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಉಪ ಆಯುಕ್ತರು ಐತೀರ್ಪನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗವನ್ನು ಐತೀರ್ಪಿನಿಂದ ಹೊರಗಿಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮವು ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಬಿಡಿಎಯ ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು/ಉಪ ಆಯುಕ್ತರು 94 ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ 91-35½ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಅಧಿಸೂಚಿತ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಐತೀರ್ಪಿನ ಪರಿಧಿಯಿಂದ ಹೊರಗಿಟ್ಟಿದ್ದರೆಂದು ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿತು. ಈ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಐತೀರ್ಪಿನ ಪರಿಧಿಯಿಂದ ಹೊರಗಿಡಲು ಬಿಡಿಎ ಕೆಳಗಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೀಡಿತು.

- ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವ ಮೊದಲೇ ವಸತಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿತ್ತು;
- ಅಧಿಸೂಚಿತ ಪ್ರದೇಶವು ಪೂರ್ಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಂಡಿತ್ತು;
- ದೇವಸ್ಥಾನ, ಕಂದಾಯ ನಿವೇಶನಗಳು ಮತ್ತು ಈಜುಕೊಳಗಳ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದವು;
- ರಸ್ತೆಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ನೀಡಲು ಭೂಮಾಲೀಕರು ಒಪ್ಪಿದ್ದರು;
- ಬಡಾವಣೆಯ ರಚನೆಗೆ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರದೇಶದ ಅಗತ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ;
- ಭೂಮಿಯು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದೆ;
- ಆಯುಕ್ತರು/ಉಪ ಆಯುಕ್ತರ ಆದೇಶಾನುಸಾರ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು; ಮತ್ತು
- ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ

ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರು ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಬಂದ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಮನಗಂಡ ನಂತರ ಸೆಕ್ಷನ್ 5(ಎ) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ವರದಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭೂಮಿಯು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವು ಮನಗಾಣಬೇಕು ಎಂದು ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 6(1) ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ 94 ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವ ಮೊದಲು ಭೂಮಾಲೀಕರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಭೂಸ್ವಾಧೀನಾಧಿಕಾರಿಗಳು/ಉಪ ಆಯುಕ್ತರು ಭೂಮಿಯು ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕಾಗಿ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮನಗಂಡ ನಂತರವೇ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಬಿಡಿಎಯು ನೀಡಿದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ನಂತರ ಘಟಿಸಿದ್ದವುಗಳೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅನಧಿಕೃತ ಹಾಗೂ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವಾಗಿದ್ದವು. ಭೂಸ್ವಾಧೀನಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಐತೀರ್ಪಿನ ಪರಿಧಿಯಿಂದ ಈ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಹೊರಗಿಟ್ಟಿದ್ದು ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿತ್ತು ಏಕೆಂದರೆ ಭೂಸ್ವಾಧೀನಾಧಿಕಾರಿಗಳು/ಉಪ ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ಐತೀರ್ಪಿನ ಪರಿಧಿಯಿಂದ

ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಹೊರಗಿಡುವ ಅಧಿಕಾರವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ, ಐತೀರ್ಪುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಐತೀರ್ಪಿನ ಪರಿಧಿಯಿಂದ ಅಧಿಸೂಚಿತ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊರಗಿಡುವ ಮೂಲಕ ಆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹಿಂಪಡೆದಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದ ಭೂಸ್ವಾಧೀನಾಧಿಕಾರಿಗಳು/ಉಪ ಆಯುಕ್ತರು ಖಾಸಗಿ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಿತು.

## 11.2 ಐತೀರ್ಪು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರಧನ ಪಾವತಿ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ

63 ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ, ಐತೀರ್ಪನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಪಾವತಿಸುವ ಬದಲು ಬಿಡಿ ಪಾವತಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಕ್ಕೆ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿತು. ಈ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಯಾವ ಅವಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವುಗಳೆಂಬ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಬಿಡಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈ 63 ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರದ ಪಾವತಿಯಿಂದ ಹೊರಗಿಟ್ಟಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶವು 16-20 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟಾಗಿತ್ತು. ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 31ರ ಪ್ರಕಾರ ಐತೀರ್ಪನ್ನು ರಚಿಸಿದ ನಂತರ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಮತ್ತು ಅರ್ಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಪಾವತಿ ಮಾಡಲು ಉಪ ಆಯುಕ್ತರು ಬಾಧ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಸೆಕ್ಷನ್ 31(2)ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಸಂಗದಿಂದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ಉಪ ಆಯುಕ್ತರು ಪರಿಹಾರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಠೇವಣಿಯಾಗಿಡಬೇಕು. ಐತೀರ್ಪನ್ನು ರಚಿಸಿದ ನಂತರ ಪರಿಹಾರದ ಪಾವತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಸಮರ್ಥನೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಪಾವತಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಬಿಡಿ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಿಡಿವಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ, ಈ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಐತೀರ್ಪನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆತನವನ್ನು ಭೂಮಾಲೀಕರು ಮುಂದುವರೆಸಿದ್ದರು.

ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಐತೀರ್ಪನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವ ಯಾವುದೇ ನಿಬಂಧನೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಹಲವಾರು ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡಿ ಭೂಮಿಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಐತೀರ್ಪನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು (ಜುಲೈ 2011). ಹಿಂದಿನ 10 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಬಂಧಿತ ಐತೀರ್ಪುಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿರುವ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಆದೇಶಾನುಸಾರ ಐತೀರ್ಪನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲಾಗಿತ್ತೋ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಗುರುತಿಸಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಂಬರುವ ಬಿಡಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದರು.

ಈ ನಿರ್ದೇಶನಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಬಿಡಿ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಿತು (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2011):

- 91-35½ ಎಕರೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ 94 ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಣವೇ ಐತೀರ್ಪನ್ನು ರಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು; ಮತ್ತು
- ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಪಾವತಿ ಮಾಡಿರುವ 16-20 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣವೇ ಭೌತಿಕ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು.

ಆದರೆ ಬಿಡಿ ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ (ಜುಲೈ 2012)

## ಅಧ್ಯಾಯ-12

### ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆ

#### 12.1 ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟು

ಬಿಡಿಎ ಅಧಿನಿಯಮ, 1971 ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವಂತೆ ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟು ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ:

ಸೆಕ್ಷನ್ 17: ಭೂಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೊರಡಿಸುವ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಅಧಿಸೂಚನೆಯು, ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸಿದ ವಾಸ್ತವಾಂಶದೊಂದಿಗೆ ಅದರ ಮಿತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಯಾವ ಭೂಮಿಗೆ ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅದರ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಭೂಮಿ ಅಥವಾ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುವ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಪ್ರಕಟಣೆ ನೀಡಿದ 30 ದಿನಗಳೊಳಗಾಗಿ ನೋಟೀಸುಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.

ಸೆಕ್ಷನ್ 20: ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಆಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದ ಪ್ರದೇಶದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೌಲ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದೆಂದು ಬಿಡಿಎ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಲ್ಲಿ ಭೂಮೌಲ್ಯದ ಮೂರನೇ ಒಂದರಷ್ಟು ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಲು ಬಿಡಿಎಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿರುತ್ತದೆ.

ಸೆಕ್ಷನ್ 21: ಬಿಡಿಎ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಂಡು ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಯೋಜನೆಯು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಘೋಷಣೆ ನೀಡಬೇಕು. ತದನಂತರ ಸೆಕ್ಷನ್ 17ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಯಾವ ಆಸಕ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ನೋಟೀಸು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿತ್ತೋ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಪುನಃ ನೋಟೀಸು ಜಾರಿ ಮಾಡಿ ಸಂದಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಪಾವತಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಬಿಡಿಎ ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಒಪ್ಪದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಬೇಕು.

#### 12.2 ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ನಂತರ ಐತೀರ್ಪಿನ ಪರಿಧಿಯಿಂದ ಅಧಿಸೂಚಿತ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು

ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯಂತೆ, ಹಿಂದಿನ 10 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ 84 ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ 162-07 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಗೆ ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಅವಧಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಒದಗಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬಿಡಿಎ ಅಧಿನಿಯಮ, 1971ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 17ರಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಭೂಮಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನಿಗದಿತ ವಿಧಾನದಂತೆ ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಿದ್ದರೂ ಸಹ ಬಿಡಿಎ ಅಧಿನಿಯಮ, 1971ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 19ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತಿಮ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಭೂಮಿಗೂ ಸಹ ಬಿಡಿಎ ಆಕ್ರಮವಾಗಿ ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿತು ಮತ್ತು ಆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದ ಪರಿಧಿಯಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು. ಕೋಷ್ಟಕ-15ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ, ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕಾಗಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದ 162-07 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ

ಅನುಮೋದನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಆಯುಕ್ತರು ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಐತೀರ್ಪಿನ ಪರಿಧಿಯಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಿದರು ಎಂದು ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿತು:

**ಕೋಷ್ಟಕ-15: ಐತೀರ್ಪಿನ ಪರಿಧಿಯಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಭೂಮಿಯ ವಿವರಗಳು**

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಬಡಾವಣೆಯ ಹೆಸರು	ಐತೀರ್ಪಿನ ಪರಿಧಿಯಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಭೂಮಿಯ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ (ಎಕರೆ ಮತ್ತು ಗುಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ)
1.	ಅಂಜನಾಪುರ ಟೌನ್‌ಶಿಪ್	72-30
2.	ಮುಂದುವರೆದ ಬನಶಂಕರಿ 6ನೇ ಸ್ಟೇಜ್	38-25
3.	ಮುಂದುವರೆದ ಸರ್ ಎಮ್ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಬಡಾವಣೆ	11-23
4.	ಬನಶಂಕರಿ 6ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಬಡಾವಣೆ	15-38
5.	ಮುಂದುವರೆದ ಅಂಜನಾಪುರ ಬಡಾವಣೆ	23-11
	<b>ಒಟ್ಟು</b>	<b>162-07</b>

(ಆಧಾರ: ಬಿಡಿಎ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ)

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಈ ಭೂಮಿಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಬಿಡಿಎ ಅಧಿನಿಯಮ, 1976ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 19ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಬಿಡಿಎ ಆಯುಕ್ತರು ಅಸಾಧಾರಣ ಪರಿಣಾನೆಗಳಿಂದ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅದನ್ನು ಹಿಂಪಡೆದಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಇತರೆ ಅಕ್ರಮಗಳು ಕೆಳಗಿನಂತಿದ್ದವು:

- ಅಂಜನಾಪುರ ಟೌನ್‌ಶಿಪ್ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿನ ಹೊರತಾಗಿ ಬಿಡಿಎ ಅಧಿನಿಯಮ, 1976ರಡಿಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 17ರಲ್ಲಿನ ಅಧಿಸೂಚನೆಯು ಸುಧಾರಣಾ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ವಿಧಿಸುವ ಪ್ರಸ್ತಾವವಿರುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಎರಡು ಬಡಾವಣೆಗಳ (ಕೋಷ್ಟಕ-15ರಲ್ಲಿನ ಕ್ರಮಸಂಖ್ಯೆ 3 ಮತ್ತು 5) ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಷನ್ 17ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದರೂ ಅಂತಿಮ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಭೂಮಿಗೆ ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುವ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಎರಡು ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದರಿಂದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೌಲ್ಯವು ಏರಿಕೆಯಾಗುವುದು ಖಚಿತವಾಗಿದ್ದ ಇತರೆ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಧಿಸೂಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.
- ಬಿಡಿಎ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 20ರ ಅನ್ವಯ ಯೋಜನೆಯೊಂದು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ನಂತರ ಏರಿಕೆಯಾಗುವ ಭೂಮಿಯ ಮೌಲ್ಯದ ಮೂರನೆ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾದರೂ ಸಹ ಬಡಾವಣೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ವೆಚ್ಚದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿ ಚದರ ಅಡಿಗೆ ರೂ.30ರಿಂದ ರೂ.40ರವರೆಗಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ದರದಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿತ್ತು.
- ಬಿಡಿಎ ಅಧಿನಿಯಮ, 1976ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 21ರಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವಂತೆ ಆಸಕ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ನೋಟೀಸ್‌ಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮತ್ತು ನಿರಾಕ್ಷೇಪಣಾ ಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡಿದ ನಂತರ ಬಿಡಿಎ ತನಗೆ ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲವೆಂದು ಭೂ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತ (ಏಪ್ರಿಲ್ 2006) ಅವರು ಪಾವತಿಸಿರುವ ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಚಿಸಿತು. ತಾನು ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಾಗಿಯೂ ಸಹ ಬಿಡಿಎ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿತು.

ಐದು ಬಡಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುವ ಮತ್ತು ನಂತರ ಅದನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಿಂಧುತ್ವವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಹಲವಾರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ 2006ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಿಟ್ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಪ್ರತಿ ಚದರ ಅಡಿಗೆ ರೂ.30ರಿಂದ 40ರಂತೆ ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಬಿಡಿಎಯ ನಿರ್ಣಯವು ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನಿನ ಅನ್ವಯದಂತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ರಿಟ್ ಮನವಿಗಳನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಾ (ಫೆಬ್ರವರಿ 2010) ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ತಿಳಿಸಿತು. ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವ ಬಿಡಿಎ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಾ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವಾಗ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟ ಭೂಮಿಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಲು ಬಿಡಿಎ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಬಿಡಿಎಗೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿತು. ಫೀರ್ಡು ದಾರರು ಮತ್ತು ಅದೇ ತರಹದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಪಾವತಿ ಮಾಡಿದ ಮೊತ್ತಗಳನ್ನು ಯುಕ್ತ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ ನಂತರ, ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದೂ ಸಹ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಿತು.

ಹೀಗೆ, ಸ್ವೇಚ್ಛಾನುಸಾರದ ದರದಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ 162-07 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹಿಂಪಡೆದ ಆಯುಕ್ತರ ಕ್ರಮವು ಅಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದಿತು. ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಭೂಮಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲವೆಂಬ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ಸುಧಾರಣಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದರಿಂದ 162-07 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಬಿಡಿಎ ಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪುನರಾರಂಭಿಸಬಹುದೇ ಎನ್ನುವುದು ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ಜುಲೈ 2012ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಈ ವಿಷಯವು ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗದೇ ಉಳಿದಿದೆ.



## ಅಧ್ಯಾಯ-13

### ಪರಿಹಾರಧನದ ಪಾವತಿ

#### 13.1 ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಮೊದಲು ಪರಿಹಾರಧನದ ಪಾವತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಿಲ್ಲ

2007-12ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 11ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಐತೀರ್ಪನ್ನು ರಚಿಸಿದ ನಂತರ 305-37 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು. ಈ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ, ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಮೊದಲು ಭೂಸ್ವಾಧೀನಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಅರ್ಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಭೂ ಪರಿಹಾರಧನವನ್ನು ಪಾವತಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಮೊದಲು ಬಿಡಿಎಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ವಿವರವಾದ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರಧನವನ್ನು ಪಾವತಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ವರದಿಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿತು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರವೂ ಸಹ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಮೊದಲು ಪರಿಹಾರಧನದ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ಕೂಡ ಈಗಾಗಲೇ ಪಾವತಿಸಿದ್ದ ಪರಿಹಾರಧನವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ಅಥವಾ ಪರಿಹಾರಧನದ ಪಾವತಿಗಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ರೇವಣಿಯಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದ ಹಣದ ಮರುಪಾವತಿಗೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. 2007-12ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರಧನವನ್ನು ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡಲಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಈ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಭೂ ಪರಿಹಾರಧನವನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ವಿತರಿಸಿರುವ ಸಾಧ್ಯಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಭೂ ಪರಿಹಾರಧನ ಪಾವತಿಗಾಗಿನ ಒಂದು ಉಸ್ತುವಾರಿ ವಹಿಯ (ಕಂಟ್ರೋಲ್ ರಿಜಿಸ್ಟರ್) ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದ 305-37 ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಗೆ ಭೂಪರಿಹಾರ ಪಾವತಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ನಿರ್ದರಣೆ ಮಾಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

#### 13.2 ಭೂಮಿಯನ್ನು ಯಾರ ಪರವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲಾಗಿತ್ತೋ ಅವರಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ

ಪರೀಕ್ಷಾ-ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿದ ಹಲವಾರು ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಮೊದಲು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಯಾರ ಪರವಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲಾಗಿತ್ತೋ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಬಿಡಿಎ ವಸೂಲು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ವಾಸ್ತವ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡುವ ಮೊದಲು ಸರ್ಕಾರವೂ ಸಹ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ನಂತರ ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎ ಭರಿಸಿದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವೆಚ್ಚದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಸಲ್ಲಿಸಲಿಲ್ಲ.

#### 13.3 ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮೂಲಕ ಪಾವತಿಯಾದ ಪರಿಹಾರಧನವನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ

ಭೂಸ್ವಾಧೀನಾಧಿಕಾರಿಗಳು ತಯಾರಿಸಿದ ಬಿಲ್ಲುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮುಖ್ಯ ಲೆಕ್ಕಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಖಾತೆದಾರರ ಪರವಾಗಿ ಅಥವಾ ನಗರ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಪರವಾಗಿ ಚೆಕ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಅವುಗಳನ್ನು ಭೂಸ್ವಾಧೀನಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಭೂಸ್ವಾಧೀನಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಚೆಕ್‌ಗಳ

ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಕಡತಗಳಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿದರೆ, ಪರಿಹಾರಧನದ ವಿತರಣೆಯ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಠೇವಣಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಅವರು ಯಾವುದೇ ವಹಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ, ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ವಿಭಾಗ ಹಾಗೂ ಕಾನೂನು ವಿಭಾಗವೂ ಸಹ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಠೇವಣಿಯಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದ ಹಣದ ಬಳಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ.

2007-11ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿವಿ ಪ್ರಧಾನ ನಗರ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಮತ್ತು ನಗರ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಪರವಾಗಿ, ಕೋಷ್ಟಕ-16ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ರೂ.10.32 ಕೋಟಿಗಳಿಗೆ ಚೆಕ್ಯುಗಳನ್ನು ಸೆಳೆದಿದ್ದರು ಎಂದು ಬಿಡಿವಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲೆಡ್ಜರ್‌ನ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತೋರಿಸಿತು:

**ಕೋಷ್ಟಕ-16: 2007-11ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಠೇವಣಿಯಾಗಿಟ್ಟಿರುವ ಮೊತ್ತದ ವಿವರಗಳು**

ವರ್ಷ	ಮೊತ್ತ (ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ)
2007-08	3.62
2008-09	2.65
2009-10	2.22
2010-11	1.83
<b>ಒಟ್ಟು</b>	<b>10.32</b>

ರೂ.10.32 ಕೋಟಿಯ ಠೇವಣಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ವಿತರಿಸಿದ ಪರಿಹಾರಧನದ ವಿವರಗಳು ಭೂಸ್ವಾಧೀನಾಧಿಕಾರಿಗಳು/ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ವಿಭಾಗ/ಕಾನೂನು ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಠೇವಣಿಯಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದ ಮೊತ್ತಗಳನ್ನು ಮರುಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಲು 2008-09ರಲ್ಲಿ ಬಿಡಿವಿ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಸಹ ನಂತರ ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಲು ವಿಫಲವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ, ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಠೇವಣಿಯಾಗಿಟ್ಟ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಪರಿಹಾರಧನದ ಪಾವತಿಯನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಬಿಡಿವಿ ವಿಫಲವಾಯಿತು.

13 ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡಿವಿ ಠೇವಣಿಯಾಗಿಟ್ಟಿರುವ ರೂ.2.40 ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಆದೇಶಿಸಿದೆ ಎಂದು ಬಿಡಿವಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ವಕೀಲರು ಕಾನೂನು ಅಧಿಕಾರಿಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೂ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2011) ಸಹ ನಗರ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಮರುಪಾವತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಬಿಡಿವಿ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ (ಜುಲೈ 2012). ಮಾರ್ಚ್ 2007ರಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 2011ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರೂ.1.42 ಕೋಟಿಯನ್ನು ಇತರೆ ಆದಾಯವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಜಮಾ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು 2007-11ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದ ಸಿವಿಲ್ ಠೇವಣಿಗಳ ವಹಿ ಮತ್ತು ಗತಿಸಿದ ಠೇವಣಿಗಳ ವಹಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತೋರಿಸಿತು. ಈ ಮೊತ್ತವು ಪರಿಹಾರಧನದ ಪಾವತಿಗಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬಿಡಿವಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದ ಠೇವಣಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಭಾಗವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡಬೇಕಿದ್ದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದ ನಂತರವೂ ಬಿಡಿವಿ ಅದರ ಮರುಪಾವತಿಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಪರಿಹಾರಧನದ ಪಾವತಿಯನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿನ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಪಾವತಿ ಮಾಡಿರದ ಠೇವಣಿಯನ್ನು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮರುಪಾವತಿ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾದ್ದರಿಂದ ಬಿಡಿವಿ ಹಣವು ಸರ್ಕಾರದ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಜಮಾ ಆಗುವಂತಾಯಿತು.

**13.4 ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ ಪರಿಹಾರಧನದ ಪಾವತಿಯಲ್ಲಿನ ವಿಳಂಬಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಬಿಡಿವಿ ಹಣವನ್ನು ಜಪ್ತಿ ಮಾಡಿತು**

ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 30 ಮತ್ತು 31ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾಗಿರುವ ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಎಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಹಾರಧನವನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದೆಯೋ ಮತ್ತು ನಿಗದಿತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಿಡಿವಿ ಆದೇಶವನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ವಿಫಲವಾಗಿದೆಯೋ ಅಂತಹ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವ ಮನವಿಗಳನ್ನು (ಎಕ್ಸ್‌ಕ್ಯೂಷನ್ ಪೆಟಿಷನ್) ಸಲ್ಲಿಸಿದಾಗ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಮನವಿದಾರರಿಗೆ ಹಣ ಪಾವತಿಸಲು

ಕೆನರಾಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗೆ ಬಿಡಿಎ ನಗದಿನಿಂದ ನಿಗದಿತ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಜಪ್ತಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಆದೇಶ ನೀಡಿತು. ಕೆನರಾಬ್ಯಾಂಕ್ 666 ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 2004ರಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 2012) ರೂ.52.46 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಖಾತೆಗೆ ಖರ್ಚು ಹಾಕಿ ಪ್ರಧಾನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು/ಹೆಚ್ಚುವರಿ ನಗರ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಪರವಾಗಿ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಿತು. ಡಿಸೆಂಬರ್ 2004ಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದಿನ ಮಾಹಿತಿಯು ಬಿಡಿಎಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ.

ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಭೂಪರಿಹಾರಧನವನ್ನು ಆದೇಶಿಸಿದ್ದ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಸ್ವಾಧೀನಾಧಿಕಾರಿಗಳು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕೇವಲ ಕೆಲವು ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ ಪರಿಹಾರಧನ ಪಾವತಿಗಾಗಿ ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರೆಂದು ಏಪ್ರಿಲ್ 2008ರಲ್ಲಿ ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸು ಸದಸ್ಯರು ಗಮನಿಸಿದ್ದರು. ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ ಪರಿಹಾರಧನದ ಪಾವತಿಯಲ್ಲಿನ ವಿಳಂಬವು ಬಡ್ಡಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಎಗೆ ಹಣಕಾಸು ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತಲ್ಲದೇ ಭೂಮಾಲೀಕರು ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬಿಡಿಎ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಯ ಜಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು ಎಂದೂ ಸಹ ಗಮನಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವ ಮನವಿಗಳಲ್ಲಿನ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಭೂಮಾಲೀಕರ ವಕೀಲರು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹಣ ಪಾವತಿಯ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಹಣಕಾಸು ಸದಸ್ಯರು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆಯುಕ್ತರು ಕೂಡ ಹಣಕಾಸು ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸಿ (ಮಾರ್ಚ್ 2009) ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಆದೇಶಿಸಿರುವ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪರಿಹಾರಧನದ ಪಾವತಿಯಲ್ಲಿನ ವಿಳಂಬದಿಂದ ಬಿಡಿಎಗೆ ಆಗುವ ಹಣಕಾಸಿನ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಉಪ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದರು.

ಈ ಸೂಚನೆಗಳ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಮೇ 2008ರಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 2012ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಜಪ್ತಿ ಆದೇಶಗಳ ರೂ.52.46 ಕೋಟಿಗಳ ಪೈಕಿ ರೂ.36.81 ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗೆ ಖರ್ಚು ಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು. ಆಯುಕ್ತರು/ಹಣಕಾಸು ಸದಸ್ಯರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸೂಚನೆಗಳ ನಂತರವೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ ಪರಿಹಾರಧನದ ಪಾವತಿಯನ್ನು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಪದೇಪದೇ ಬೃಹತ್ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಬಿಡಿಎ ಖಾತೆಗೆ ಖರ್ಚು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಈ ಪಾವತಿಗಳಿಗೆ ಬಿಡಿಎ ಯಾವುದೇ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗೆ ಭೂಪರಿಹಾರಧನವನ್ನು ಖರ್ಚು ಹಾಕಿರುವ ಸಂಗತಿಯು ನಗದು ಪುಸ್ತಕದ ಜೊತೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಯ ಮಾಸಿಕ ಮರುಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಬಂದಿತು. ಈ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಪಾವತಿ ಮಾಡಿದ ಭೂಪರಿಹಾರ ಧನದ ನಿಖರತೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ನಷ್ಟಕ್ಕಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲು ಬಿಡಿಎ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ.

**13.5 ಬಿಡಿಎಯ ಕಂದಾಯ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಪರಿಹಾರಧನವನ್ನು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು**

ಉಪ ಆಯುಕ್ತರು ಅನುಮೋದಿಸಿದ ಐತೀರ್ಪುಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಪಾವತಿಸಬೇಕಿದ್ದ ಪರಿಹಾರಧನವನ್ನು 2006-07 ರವರೆಗೆ ಬಿಡಿಎಯ ಕಂದಾಯ ಖಾತೆಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿತ್ತು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಪರಿಹಾರಧನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಮುಂದೆ ಬರದಿದ್ದರೆ, ಈ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಕಂದಾಯ ಖಾತೆಯಿಂದ ವರ್ಗಾಯಿಸಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಠೇವಣಿಯಾಗಿಡಬೇಕಿತ್ತು.

ಮಾರ್ಚ್ 2012ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಕಂದಾಯ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ರೂ.3.81 ಕೋಟಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಕಂದಾಯ ಖಾತೆ ಮತ್ತು ಬಿಡಿಎಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತೋರಿಸಿತು. ಈ ಮೊತ್ತಗಳನ್ನು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1996ರಿಂದ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2006ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ಖಾತೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ರೂ.3.81 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದ ಭೂಪರಿಹಾರಧನವನ್ನು 6ರಿಂದ 16 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಅರ್ಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ವಿತರಿಸಲಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಠೇವಣಿಯಾಗಿಡಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು.

## ಅಧ್ಯಾಯ-14

### ಅಧಿಸೂಚಿತ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು

#### 14.1 ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ನ್ಯೂನತೆ

ಜೂನ್ 1948ರಿಂದ ಫೆಬ್ರವರಿ 2010ರವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 54 ಬಡಾವಣೆಗಳನ್ನು (ಅನುಬಂಧ-1) ರಚಿಸಲು ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ 34527-17 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ 19049-02 ಎಕರೆಗಳನ್ನು (ಶೇಕಡಾ 44) ಮಾತ್ರ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ (ಏಪ್ರಿಲ್ 2012) ಎಂದು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ತಿಳಿಸಿತು. ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ ಪರಿಹಾರಧನವನ್ನು ಘೋಷಿಸಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಿರುವುದರಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿನ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಳಂಬಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥನೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ಬಡಾವಣೆ ಅಂದರೆ, ಜಯನಗರ 9ನೇ ಬ್ಲಾಕ್‌ನ ಮುಂದುವರೆದ ವಿಸ್ತರಣೆಗಾಗಿ ಜೂನ್ 1948ರಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಏಪ್ರಿಲ್ 2012ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆಯೂ ಸಹ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಭೂಮಿಯು ಲಭ್ಯವಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದರಿಂದ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿನ ವಿಫಲತೆಯು ಬಿಡಿವಿಯಿಂದ ಬಡಾವಣೆಗಳ ಭಾಗಶಃ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಿಡಿವಿ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸೆಕ್ಷನ್ 27ರ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಈ ನಿಬಂಧನೆಯ ಅನ್ವಯ, ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಐದು ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ ಬಿಡಿವಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬೇಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆ ಯೋಜನೆಯು ಗತಿಸಿಹೋಗುತ್ತದೆ. 54ರಲ್ಲಿ 20 ಬಡಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಭೂಮಿಯ ಶೇಕಡಾ 75ರಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಬೇರೆ ಬಡಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರದ ಭೂಮಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಶೇಕಡಾ 26ರಿಂದ 100ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಿತು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ ನಂತರ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟ ಸ್ಥಳೀಯರು ಸಮಾಜಘಾತಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕಂದಾಯ ಬಡಾವಣೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಹಲವಾರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಬಿಡಿವಿ ಉತ್ತರಿಸಿತು (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2012). ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿ ಬಿಡಿವಿ ವಿರುದ್ಧ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಡಿವಿ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದೂ ಬಿಡಿವಿ ತಿಳಿಸಿತು. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ನಂತರ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಅಥವಾ ಮಾರಾಟ, ಪರಭಾರೆ, ಉಡುಗೊರೆ, ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮೂಲಕ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಭೂಮಿಗಳ ದುರ್ಬಲ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯು ಅಧಿಸೂಚಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನಧಿಕೃತವಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಅನುಕೂಲಗೊಳಿಸಿತು ಮತ್ತು ಉತ್ತೇಜಿಸಿತು ಹಾಗೂ ದಾವೆ ಹೂಡಲು ಆಸ್ಪದ ನೀಡಿತು. ಅದಲ್ಲದೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ ನಂತರ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪರವಾಗಿ ನೋಂದಾಯಿಸದಂತೆ ನೋಂದಣಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೆಎಲ್‌ಆರ್‌ಟಿ ಅಧಿನಿಯಮವು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುತ್ತದೆಯಾದರೂ ನೋಂದಣಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ಈ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಹಲವಾರು ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚಿತ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸಿದರು (ಹಿಂದಿನ

ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿದಂತೆ). ಇದೂ ಸಹ ಅಧಿಸೂಚಿತ ಭೂಮಿಗಳಿಗೆ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ಹೂಡಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿತು.

ಹೀಗೆ, ಕಾನೂನು ನಿಬಂಧನೆಗಳ ದುರ್ಬಲ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಸೂಚಿತ ಭೂಮಿಯ ದುರ್ಬಲ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯು ಅಧಿಸೂಚಿತ ಭೂಮಿಯ ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ಮತ್ತು ಅನಧಿಕೃತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿತು. ಅದಲ್ಲದೆ, ಅಧಿಸೂಚಿತ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿನ ಬೃಹತ್ ಕೊರತೆಯು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಿಂದ ಕೈಬಿಡಲು ಆಸ್ಪದ ನೀಡಿತು.